

Jaarverslag 2004

CREGI

COMMISSIE VOOR DE REGULERING
VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

Jaarverslag 2004

COMMISSIE VOOR DE REGULERING
VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

Als u het mij vraagt, ik vind dat 2004 snel is voorbijgegaan. Ongetwijfeld is dit een subjectief aanvoelen, maar het is wel gebaseerd op een objectief gegeven. Wie veel werk moet verzetten, heeft immers tijd te kort. In 2004 heeft de werklust bij de CREG zijn maximum bereikt. Met de toekenning van de bevoegdheid om de distributienettarieven voor aardgas goed te keuren, heeft de CREG sinds 2004 voor het eerst al de bevoegdheden die haar overeenkomstig de federale basiswetten van 1999 op de liberalisering van de elektriciteits- en gasmarkt toekomen, gekregen en ook uitgeoefend. Inzake de nettarieven betekent dit dat de CREG in totaal 66 nieuwe tariefdossiers heeft moeten behandelen, waarbij ik dan nog abstractie maak van de vele oude tariefdossiers van 2003 waarin driemaandelijke nettarieven voor 2004 werden opgelegd en die impliceren dat eenzelfde tariefdossier jaarlijks in totaal viermaal moet worden behandeld. Hoewel de tariefbevoegdheid van de CREG wellicht de meest zichtbare en rechtstreeks voelbare is, reiken haar bevoegdheden een stuk verder. Zo heeft de CREG heel wat werk gehad om de transmissie-netbeheerder voor elektriciteit en de aardgasvervoers-ondernemingen te overtuigen evenwichtiger contractuele voorwaarden voor de toegang tot en het gebruik van hun netten aan te bieden. Ik kan verder gaan met het opsommen van al de andere, even belangrijke dossiers die de CREG in 2004 behandeld heeft, maar dan zou ik het hiernavolgende jaarverslag herschrijven.

De keuze van dossiers die ik hier zojuist expliciet vermeld heb, is niet toevallig, aangezien het dossiers zijn die exclusief door het Directiecomité van de CREG worden behandeld. Er zijn ook dossiers waarin de Algemene Raad in 2004 het initiatief heeft genomen. Zo is er de ondertussen welbekende en reeds rijkelijk becommentarieerde studie over de structuur en de werking van de Belgische elektriciteitsmarkt in een Europese dimensie, gemaakt in opdracht van de Algemene Raad. Ook is er het opgemerkte advies van de Algemene Raad over de omzetting in Belgisch recht van de tweede Europese richtlijnen van 2003 inzake de verdere liberalisering van de elektriciteits- en aardgasmarkt.

Sinds 2004 werken de beide organen van de CREG nu op kruissnelheid en met volheid van bevoegdheid. Dit laat zich duidelijk voelen. Het meest zichtbare, maar niet enige voorbeeld, zijn de merklijk dalende nettarieven. Het geldt dat de elektriciteits- en gasverbruikers sinds 2000 in de CREG hebben geïnvesteerd, begint zijn vruchten af te werpen.

De CREG heeft de investering die verbruikers in haar gedaan hebben, aangewend om haar kennis sterk uit te bouwen. Nu deze investering begint te renderen, is het zaak om met deze kennis zorgvuldig om te springen, zoniet getuigt dit van geen of tenminste onvoldoende respect voor de verbruiker. Anders dan informatie, kan je kennis niet op papier of in software vatten. Kennis zit in de hoofden van mensen, *in casu* de medewerkers van de CREG, en in hun teamwerk. Het is onmogelijk om deze kennis van de CREG te verplaatsen zonder kosten voor de verbruikers. Dat de Algemene Raad van de CREG hieraan een groot belang hecht, blijkt uit het feit dat hij aan de wetgever heeft gevraagd om de huidige bevoegdheden van de CREG niet over te hevelen naar andere instanties. De Algemene Raad - toch hét forum waar alle *stakeholders* inzake de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt zijn vertegenwoordigd en elkaar ontmoeten - vraagt dus aan de wetgever om de investering van de verbruikers tot haar volle rendement te laten komen.

Opmerkelijk is overigens dat het advies van de Algemene Raad naadloos aansluit bij het advies van de Raad van State over de omzetting van de tweede Europese richtlijnen. De Raad van State stelt duidelijk dat de Europese richtlijnen van 2003 niet alleen eisen dat de huidige bevoegdheden bij de CREG blijven, maar dat de CREG zelfs nieuwe bevoegdheden daarbovenop verwerft. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat in dit dossier de Raad van State geen belanghebbende partij is en zijn oordeel objectief moet zijn. Dezelfde onomstootbare indruk heb ik van de andere rechtscolleges die zich over de geldigheid van wetteksten bindend uitspreken. Door de kritiek van sommigen die door de liberalisering in hun vroegere vrijheden beperkt worden en daarom proberen de werklust van de CREG te verlichten, laten deze rechtscolleges zich gelukkig niet leiden. De CREG al evenmin.

Christine Vanderveeren
Voorzitter van het Directiecomité

INHOUDSTAFEL

KORTE VOORSTELLING VAN DE CREG

DEEL 1: DE EVOLUTIE VAN DE AARDGASMARKT

1. DE EUROPESE AARDGASMARKT	14
1.1. DE RICHTLIJN 2003/55/EG	14
1.2. HET BENCHMARKINGRAPPORT VAN DE EUROPESE COMMISSIE OVER DE INWERKINGSTELLING VAN DE INTERNE MARKT VOOR GAS EN ELEKTRICITEIT	14
1.3. HET "EUROPEAN GAS REGULATORY FORUM"	14
2. DE BELGISCHE AARDGASMARKT: REGULERING EN WETGEVING	16
2.1. DE VERVOERSVERGUNNINGEN VOOR AARDGAS	16
2.2. DE LEVERINGSVERGUNNINGEN VOOR AARDGAS	16
2.3. DE VERVOERS- EN DISTRIBUTIETARIEVEN	16
2.3.1. De vervoertarieven	16
2.3.1.1. De tarieven voor het exploitatiejaar 2005	16
2.3.1.2. De meerjarentarieven voor het gebruik van de LNG terminal te Zeebrugge na 2006	16
2.3.1.3. Het analytisch boekhoudplan voor de exploitatie van de LNG terminal te Zeebrugge na 2006	17
2.3.1.4. Het verslag over de tarieven voor het exploitatiejaar 2003	17
2.3.1.5. De bonus/malus betreffende de tarieven voor het exploitatiejaar 2003	17
2.3.2. De distributietarieven	18
2.3.2.1. Het koninklijk besluit van 29 februari 2004	18
2.3.2.2. De tarieven voor het exploitatiejaar 2004	18
2.3.2.3. De tarieven voor het exploitatiejaar 2005	18
2.3.2.4. Het analytisch boekhoudplan	18
2.4. DE GEDRAGSCODE	18
2.4.1. De belangrijkste voorwaarden van de N.V. FLUXYS	19
2.4.2. De belangrijkste voorwaarden van de N.V. FLUXYS LNG	19
2.5. HET IN AANMERKING KOMEN BINNEN HET VERVOERSNET	19
2.6. DE PRIJSZETTING DOOR DE STANDAARDLEVERANCIERS	20
2.7. DE MAXIMUMPRIJZEN	20
2.7.1. De aanpassing van de maximumprijzen op de captieve markt en van de sociale maximumprijzen	20
2.7.2. De compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen	20
2.7.3. De maximumprijzen voor de levering van aardgas aan niet-beschermde eindafnemers waarvan het contract werd opgezegd	20
2.7.4. De parameter G	21
2.8. DE FEDERALE BIJDRAGE	21
2.9. HET INDICATIEF PLAN VAN BEVOORRADING IN AARDGAS 2004-2014	21
2.10. DE SAMENWERKING TUSSEN HET DIRECTIECOMITÉ, DE DIENST VOOR DE MEDEDINGING EN DE RAAD VOOR DE MEDEDINGING	21
2.10.1. De concentraties	21
2.10.1.1. De aanmeldingen bij de Raad voor de Mededinging en de tussenkomen van het Directiecomité	21
2.10.1.2. De beslissingen van de Raad voor de Mededinging	22
2.10.2. De uitwisseling van informatie	22
2.11. DE CONCURRENTIE OP DE L-GASMARKT	22
2.12. DE CONTROLESTRUCTUUR VAN DE N.V. FLUXYS EN DE N.V. DISTRIGAS	22
3. DE BELGISCHE AARDGASMARKT: MARKTGEGEVENS	23
3.1. DE BEVOORRADING IN AARDGAS	23
3.2. DE AARDGASVRAAG EN -LEVERING	23
3.2.1. De aardgasvraag	23
3.2.1.1. De evolutie van het verbruik	23
3.2.1.2. De verkoop per sector en per afnamesegment	25
3.2.2. De openstelling van de Belgische aardgasmarkt	26
3.2.3. De aardgaslevering	26

3.3. HET INDICATIEF PLAN VAN BEVOORRADING IN AARDGAS 2004-2014	27
3.4. DE TARIFICATIE VAN DE CAPTIEVE AARDGASMARKT	29
3.5. DE TARIFICATIE VAN DE VRIJGEMAAKTE AARDGASMARKT	29
3.5.1. De tarificatie van het aardgasvervoer	30
3.5.1.1. De tarieven voor de overbrenging van aardgas bestemd voor de nationale markt ..	30
3.5.1.2. De tarieven voor de opslag van aardgas	31
3.5.1.3. De LNG-terminallingtarieven	32
3.5.2. De tarificatie van de aardgasdistributie	32

DEEL 2: DE EVOLUTIE VAN DE ELEKTRICITEITSMARKT

1. DE EUROPESE ELEKTRICITEITSMARKT	36
1.1. DE RICHTLIJN 2003/54/EG	36
1.2. HET BENCHMARKINGRAPPORT VAN DE EUROPESE COMMISSIE OVER DE INWERKINGSTELLING VAN DE INTERNE MARKT VOOR GAS EN ELEKTRICITEIT	36
1.3. HET "EUROPEAN ELECTRICITY REGULATORY FORUM"	36
2. DE BELGISCHE ELEKTRICITEITSMARKT: REGULERING EN WETGEVING	37
2.1. DE ELEKTRICITEITSPRODUCTIE	37
2.1.1. Het indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit 2005-2014	37
2.1.2. De vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit	37
2.1.3. De domeinconcessies	37
2.1.4. De groenestroomcertificaten	37
2.1.5. De veiling van virtuele productiecapaciteit	38
2.2. HET BEHEER VAN HET TRANSMISSIENET	39
2.2.1. <i>Corporate governance</i>	39
2.2.1.1. De mandaten van voorzitter en lid van het Directiecomité en van commissaris-revisor van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR	39
2.2.1.2. De huishoudelijke reglementen van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR	39
2.2.2. Het technisch reglement	39
2.2.2.1. De algemene voorwaarden van de contracten van toegangs- verantwoordelijke en van de aansluitingscontracten	39
2.2.2.2. De heropbouwcode	40
2.2.2.3. Het reservevermogen	40
2.2.3. Het ontwikkelingsplan	40
2.3. DE TRANSMISSIE- EN DISTRIBUTIENETTARIEVEN	40
2.3.1. De transmissienettarieven	40
2.3.1.1. De tarieven voor het exploitatiejaar 2004	40
2.3.1.2. De tarieven voor het exploitatiejaar 2005	41
2.3.1.3. Het verslag over de tarieven voor het exploitatiejaar 2003	41
2.3.1.4. De bonus/malus betreffende de tarieven voor het exploitatiejaar 2003	41
2.3.1.5. De beperking van de heffingen op het transmissienet	42
2.3.2. De distributienettarieven	42
2.3.2.1. De tarieven voor het exploitatiejaar 2004	42
2.3.2.2. De tarieven voor het exploitatiejaar 2005	42
2.3.2.3. De controle van het pensioendossier	42
2.3.2.4. De verslagen	43
2.3.2.5. De bonus/malus betreffende de tarieven voor het exploitatiejaar 2003	43
2.4. DE FEDERALE BIJDRAGE	43
2.5. HET IN AANMERKING KOMEN BINNEN HET TRANSMISSIENET	43
2.6. DE LEVERINGSVERGUNNINGEN VOOR ELEKTRICITEIT	44
2.7. DE OPRICHTING VAN EEN ELEKTRICITEITSBEURS	44
2.8. DE PRIJZZETTING DOOR DE STANDAARDLEVERANCIERS	44
2.9. DE MAXIMUMPRIJZEN	44
2.9.1. De vergelijking van de maximumprijzen op de captieve markt in België met de vier buurlanden	44
2.9.2. De aanpassing van de maximumprijzen op de captieve markt en van de sociale maximumprijzen	45
2.9.3. De compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen	45
2.9.4. De maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan niet-beschermde eindafnemers waarvan het contract werd opgezegd	45

2.10. DE SAMENWERKING TUSSEN HET DIRECTIECOMITÉ, DE DIENST VOOR DE MEDEDINGING EN DE RAAD VOOR DE MEDEDINGING	46
2.10.1. De concentraties	46
2.10.1.1. De concentraties tussen de N.V. ELECTRABEL CUSTOMER SOLUTIONS en de gemengde intercommunales	46
2.10.1.2. De andere concentratiedossiers	46
2.10.2. De uitwisseling van informatie	46
3. DE BELGISCHE ELEKTRICITEITSMARKT: MARKTGEGEVENS	47
3.1. DE ELEKTRICITEITSPRODUCTIE	47
3.2. DE ELEKTRICITEITSVRAAG- EN LEVERING	50
3.2.1. De elektriciteitsvraag	50
3.2.2. De openstelling van de Belgische elektriciteitsmarkt	50
3.2.3. De elektriciteitslevering	51
3.3. DE ELEKTRICITEITSTRANSMISSIE	51
3.3.1. Het nationale transmissienet voor elektriciteit	51
3.3.2. Het beheer van de beschikbare capaciteit op de koppelverbindingen met het buitenland	52
3.4. DE TARIFICATIE VAN DE CAPTIEVE ELEKTRICITEITSMARKT	53
3.5. DE TARIFICATIE VAN DE VRIJGEMAAKTE ELEKTRICITEITSMARKT	53
3.5.1. De tarificatie van de elektriciteitstransmissie	53
3.5.2. De tarificatie van de elektriciteitsdistributie	54

DEEL 3: DE COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG)

1. DE WERKING VAN DE CREG	60
1.1. HET PERSONEEL VAN DE CREG	60
1.2. DE FEDERALE BIJDRAGE	60
1.2.1. Het "CREG-fonds"	60
1.2.2. Het "Sociaal fonds voor energie"	60
1.2.3. Het "Kyoto-fonds"	60
1.2.4. Het "Denuclearisatiefonds"	60
1.3. HET "FONDS BESCHERMDE KLANTEN"	60
1.4. HET "FONDS TER COMPENSATIE VAN DE INKOMSTENDERIVING VAN DE GEMEENTEN"	60
1.5. DE REKENINGEN 2004	62
1.6. HET VERSLAG VAN DE BEDRIJFSREVISOR OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2004	65
2. DE ACTIVITEITEN VAN DE CREG	66
2.1. DE ALGEMENE RAAD	66
2.2. DE CREG BINNEN DE CEER	69
2.3. DE CREG BINNEN DE ERGEG	69
2.4. DE CREG EN HET OVERLEG MET DE GEWESTELIJKE REGULATOREN BINNEN BELGIË	70
3. DE LIJST VAN AKTEN VAN DE CREG IN DE LOOP VAN HET JAAR 2004	71

LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN

---

1. LIJST VAN TABELLEN

- 1 Leden van de Algemene Raad per 31 december 2004
- 2 Openstelling van de Europese gas- en elektriciteitsmarkt op 5 januari 2005 (aandeel van het verbruik van de in aanmerking komende afnemers in het totale gas- en elektriciteitsverbruik)
- 3 Verdeling per sector van de Belgische aardgasvraag in 2004 (in TWh)
- 4 Kalender van de openstelling van de Belgische aardgasmarkt - toestand per 31 december 2004
- 5 Leveringsondernemingen van aardgas in 2004
- 6 Evolutie van de jaarlijkse facturering op de captieve markt tussen 2001 en 2004, exclusief toeslagen en BTW (€)
- 7 Tarieven voor overbrenging van aardgas bestemd voor de nationale markt in 2004, exclusief toeslagen en BTW
- 8 LNG-terminallingtarieven in 2004, exclusief toeslagen en BTW
- 9 Gebruikstarieven van de distributienetten (€/MWh)
- 10 Belangrijkste kenmerken inzake de grootte van de distributienetbeheerders voor aardgas
- 11 Balans van de elektrische energie geproduceerd en opgevraagd (GWh) op de Belgische markt gedurende de periode 2002-2004
- 12 Kwalificatie van de marktspelers en duur van de veiling per type van product in 2004
- 13 Evolutie van de opgevraagde energie en het opgevraagde piekvermogen in de periode 2001-2004
- 14 Kalender van de openstelling van de Belgische elektriciteitsmarkt - toestand per 31 december 2004
- 15 Levering aan de afnemers aangesloten op de netten met een spanning hoger dan 70 kV voor het jaar 2004
- 16 Evolutie van de jaarlijkse facturering op de captieve markt tussen 2001 en 2004, exclusief toeslagen en BTW (€)
- 17 Kenmerken van drie typeklanten
- 18 Evolutie van de jaarlijkse transmissiekosten voor drie typeklanten tijdens de periode 2001-2004, exclusief toeslagen en BTW (€)
- 19 Tarieven van de distributienetten (excl. transmissie) die goedgekeurd of voorlopig vastgesteld werden door de CREG (€/kWh) in 2004 en 2003
- 20 Belangrijkste kenmerken inzake de grootte van de distributienetbeheerders voor elektriciteit
- 21 De directies en het personeel van de CREG per 31 december 2004
- 22 Resultatenrekening per 31 december 2004 (€)
- 23 Balans per 31 december 2004 (€)

2. LIJST VAN FIGUREN

- 1 Verdeling van de Belgische bevoorrading per ingangszone in 2004 (in GWh)
- 2 Samenstelling van de geaggregeerde bevoorradingsportefeuille van de leveranciers actief in België in 2004
- 3 Evolutie van het aardgasverbruik per sector gedurende de periode 1990-2004 (index 1990=100)
- 4 Verdeling per sector van de Belgische vraag naar H-gas en L-gas in 2004 (in TWh)
- 5 Verdeling van de rechtstreekse afnemers van H-gas en L-gas in 2004, in dalende volgorde volgens verbruikt volume (in TWh)
- 6 Evolutie van de aardgasvraag in België tot 2014
- 7 Investeringsprojecten op de hoofdassen voor de periode 2004-2014
- 8 "Enhanced entry-exit" systeem
- 9 Opsplitsing per energiebron van de nettoproductie van elektrische energie - percentage van het totaal in 2004
- 10 Voor veiling aangeboden capaciteit en verkochte producten per type van VPP-product in 2004
- 11 Profiel van de gecumuleerde uitoefenbare capaciteit - toestand per 31 december 2004
- 12 Opsplitsing per sector van het totale verbruik van elektrische energie in 2003
- 13 Evolutie van de maandcapaciteit (MW) aan de Frans-Belgische grens voor de periode 2002-2004
- 14 Resultaten van de efficiëntiemetingen volgens de DEA-methode

KORTE VOORSTELLING VAN DE CREG

1. BEVOEGDHEDEN

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) is het federale organisme voor de regulering van de elektriciteits- en aardgasmarkt in België. Ze werd opgericht door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt¹ (hierna: de elektriciteitswet) en door de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten.

De bevoegdheden toegekend aan de CREG worden opgesomd in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen² (hierna: de gaswet) en in de elektriciteitswet³. Ze is belast met een raadgevende taak ten behoeve van de overheid inzake de organisatie en de werking van de aardgas- en de elektriciteitsmarkt, enerzijds, en met een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende wetten en reglementen, anderzijds.

2. SAMENSTELLING

De CREG is samengesteld uit twee organen: de Algemene Raad en het Directiecomité.

(a) De Algemene Raad⁴ heeft als taak:

- op eigen initiatief of op verzoek van de Minister van Energie de richtsnoeren te bepalen voor de toepassing van de gas- en de elektriciteitswet en de uitvoeringsbesluiten ervan;
- de wijze waarop het Directiecomité zijn taken uitvoert te evalueren en in dit verband adviezen en aanbevelingen te formuleren aan de Minister van Energie en het Directiecomité;
- een advies te formuleren betreffende elke kwestie die hem door het Directiecomité wordt voorgelegd;
- een discussieforum te zijn over de doelstellingen en strategieën van het energiebeleid in de elektriciteits- en aardgassector.

Hij kan het Directiecomité ook om studies of adviezen vragen.

De Algemene Raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de federale en de gewestregeringen, van werknemers-, werkgevers- en middenstandsorganisaties en milieuverenigingen, van producenten, distributienetbeheerders, tussenpersonen, leveranciers en verbruikers. De leden van de Algemene Raad werden benoemd bij ministerieel besluit van 5 maart 2004⁵ voor een termijn van drie jaar met ingang van 20 februari 2004.

De samenstelling en de werking van de Algemene Raad werden vastgesteld bij koninklijk besluit⁶.

(b) Het Directiecomité⁷ staat in voor het operationeel bestuur van de CREG en stelt alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de uitvoering van zijn taken. Het is een college dat beraadslaagt volgens de gewone regels van beraadslagende vergaderingen.

Het Directiecomité bestaat uit een Voorzitter en vijf andere leden, benoemd in een bij Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

De CREG is georganiseerd in zes directies, die elk geleid worden door een lid van het Directiecomité:

Mevrouw Christine VANDERVEEREN, Voorzitter van het Directiecomité en Directeur voor marktcontentieux,
De heren Guido CAMPS, Directeur voor de controle op de prijzen en de rekeningen op de elektriciteitsmarkt,
Bernard LACROSSE, Administratief Directeur,
Thomas LEKANE, Directeur voor de technische werking van de elektriciteitsmarkt,
Jean-Paul PINON, Directeur voor de technische werking van de aardgasmarkt,
François POSSEMIERS, Directeur voor de controle op de prijzen en de rekeningen op de aardgasmarkt.

¹ Belgisch Staatsblad van 11 mei 1999.

² Belgisch Staatsblad van 7 mei 1965.

³ Zie artikel 23 van de elektriciteitswet en artikel 15/14 van de gaswet.

⁴ Artikel 24, §3, van de elektriciteitswet.

⁵ Ministerieel besluit van 5 maart 2004 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 februari 2001 tot benoeming van de leden van de algemene raad van de Commissie voor de Regulering

van de Elektriciteit en het Gas (Belgisch Staatsblad van 12 maart 2004).

⁶ Koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende de samenstelling en de werking van de algemene raad van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas.

⁷ Artikel 24, §2, van de elektriciteitswet.

Tabel 1: Leden van de Algemene Raad per 31 december 2004⁸

EFFECTIEVE LEDEN	PLAATSVERVANGENDE LEDEN	EFFECTIEVE LEDEN	PLAATSVERVANGENDE LEDEN
Federale regering		Grote aardgasverbruikers	
VANDEN BORRE Tom	VERTESSEN Jacques	BRAET Luc	EELENS Claire
RENARD Marc	AVARELLO David	Producenten	
FAUCONNIER Marie-Pierre	DAMILOT Julien	DE GROOF Christiaan	GREGOIRE Claude
LOCQUET Koen	DEMEYERE Frank	CAUWENBERGH Katja	SIMONS Mariane
Gewestregeringen		Producenten hernieuwbare energiebronnen	
BIESEMAN Wilfried	TANGHE Martine	JACQUET Annabelle	VERBRUGGEN Aviel
BOSTEELS Olivier	LEFERE Raphaël	Producenten warmtekrachtkoppeling	
DEVUYST Philippe	BALFROID Fabienne	PEERSMAN Inneke	MARENNE Yves
Representatieve werknemersorganisaties die zetelen in de Nationale Arbeidsraad		Distributienetbeheerders	
LEEMANS Marc	VAN MOL Christiaan	- INTERMIXT	
DE LEEUW Rudy	CLAUWAERT Annick	DECLERCQ Christine	BURTOMBOY Marc
HAAZE Guy	DEKELPER Irène	HUJOEL Luc	DRAPS Willem
PANNEELS Anne	DAWANCE Jean-Pierre	PEETERS Guy	VERSCHELDE Martin
SKA Marie-Hélène	DE SMEDT Sam	- INTER-REGIES	
Representatieve werknemersorganisaties die zetelen in de Raad voor Verbruik		DE BLOCK Gert	DEBRUYNE Kaat
WILLEMS Tom	SPIESSENS Eric	Transmissienetbeheerder	
VAN DAELE Daniel	QUINTARD Christophe	GERKENS Isabelle	AERTSENS Walter
Organisaties die de promotie en de bescherming van de algemene belangen van de kleine verbruikers tot doel hebben		Gasondernemingen, andere dan de distributieondernemingen, behorend tot het Verbond der Gasnijverheid	
LABARRE Vincent	LESAGE Olivier	LEBOUT Didier	LAMMENS Griet
SCHOCKAERT Chantal	ADRIAENSSENS Claude	HEYVAERT Griet	NIEUWLAND Dominique
Representatieve organisaties van de industrie, het bank- en het verzekeringswezen die zetelen in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven		VERMEIRE John	LEYEN Ingrid
VELGE Baudouin	VAN DER MAREN Olivier	Milieuverenigingen	
CHAPUT Isabelle	CALOZET Michel	CLAEYS Bram	DELLAERT Peter
AERTS Kristin	VANDERMARLIERE Frank	PATERNOSTRE Véronique	VIS Stephan
Representatieve organisaties van het ambacht, de kleine en middelgrote handelsondernemingen en de kleine nijverheid die zetelen in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven		Tussenpersonen	
ERNOTTE Pascal	WERTH Francine	DERIDDER Lennart	JONCHEERE Ellen
HEYLEN Jan	VANDENABEELE Piet	Leveranciers	
Grote elektriciteitsverbruikers		RUTTEN Jaak	DUTORDOIR Sophie
CLAES Peter	BOSCH Claire	Voorzitter van het Directiecomité van de CREG	
		VANDERVEEREN Christine	

Bron: CREG

⁸ Overeenkomstig het ministerieel besluit van 5 maart 2004.

HET DIRECTIECOMITÉ

Van links naar rechts:

Thomas LEKANE, Guido CAMPS, François POSSEMIERS,
Jean-Paul PINON, Christine VANDERVEEREN, Bernard LACROSSE.

DE ALGEMENE RAAD

Baudouin VELGE
Voorzitter
van de Algemene Raad

Anne PANNEELS
Vice-voorzitter
van de Algemene Raad

Deel 1 De evolutie van de aardgasmarkt

1	DE EUROPESE AARDGASMARKT	14
2	DE BELGISCHE AARDGASMARKT: REGULERING EN WETGEVING	16
3	DE BELGISCHE AARDGASMARKT: MARKTGEGEVENS	23

1. DE EUROPESE AARDGASMARKT

1.1. DE RICHTLIJN 2003/55/EG

Op 23 januari 2004 werd een rectificatie van de richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van richtlijn 98/30/EG⁹ (hierna: de richtlijn 2003/55/EG) gepubliceerd¹⁰. De rectificatie brengt in hoofdzaak enkele terminologische wijzigingen aan.

Op verzoek van de Algemene Raad heeft het Directiecomité een studie gemaakt over de omzetting in Belgisch recht van de richtlijnen 2003/54/EG¹¹ en 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en aardgas¹². Deze studie heeft als basis gediend voor het advies van de Algemene Raad betreffende deze omzetting¹³.

1.2. HET BENCHMARKINGRAPPORT VAN DE EUROPESE COMMISSIE OVER DE INWERKINGSTELLING VAN DE INTERNE MARKT VOOR GAS EN ELEKTRICITEIT

De Europese Commissie publiceerde op 5 januari 2005 zijn vierde benchmarkingrapport over de inwerkingstelling van de interne gas- en elektriciteitsmarkt¹⁴. Tabel 2 geeft de openstelling van de Europese gas- en elektriciteitsmarkt op 5 januari 2005 in de vijftientig Lidstaten van de Europese Unie weer.

1.3. HET "EUROPEAN GAS REGULATORY FORUM"

Het "European Gas Regulatory Forum", ook het Forum van Madrid genoemd, is een overlegplatform tussen alle marktpelers in de gasector, de Europese Commissie, de Lidstaten van de Europese Unie en de Europese regulatoren. Dit Forum is in 2004 twee keer bijeengekomen, van 8 tot 9 juli en op 3 december.

Tabel 2: Openstelling van de Europese gas- en elektriciteitsmarkt op 5 januari 2005 (aandeel van het verbruik van de in aanmerking komende afnemers in het totale gas- en elektriciteitsverbruik)

Aangegeven graad van openstelling van de markt (%)	Elektriciteit	Gas
Oostenrijk	100	100
België	± 90	± 90
Denemarken	100	100
Finland	100	afwijking
Frankrijk	70	70
Duitsland	100	100
Griekenland	62	afwijking
Ierland	56	86
Italië	79	100
Luxemburg	57	72
Nederland	100	100
Portugal	100	afwijking
Spanje	100	100
Zweden	100	95
Verenigd Koninkrijk	100	100
Estland	10	95
Letland	76	0
Litouwen	n.b.	70
Polen	52	34
Tsjechische Republiek	47	0
Slovakije	66	34
Hongarije	67	69
Slovenië	75	91
Cyprus	35	afwijking
Malta	0	afwijking

Bron: Europese Commissie, Jaarrapport over de inwerkingstelling van de interne markt voor gas en elektriciteit, Werkdocument van de diensten van de Commissie, COM (2004) 863, 5 januari 2005.

⁹ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 1.1.1.

¹⁰ Publicatieblad van de Europese Unie, nr. L 16/74.

¹¹ Zie Deel 2, punt 1.1., van dit verslag.

¹² Studie (F)040923-CDC-353 over de omzetting van de richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van Richtlijn 96/92/EG, en de richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende

gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van Richtlijn 98/30/EG in Belgisch federaal recht, 23 september 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 24 van de elektriciteitswet. Deze studie maakt momenteel deel uit van het administratief dossier van de Algemene Raad.

¹³ Zie Deel 3, punt 2.1., van dit verslag.

¹⁴ Dit rapport kan geraadpleegd worden op de website van de Europese Commissie: http://www.europa.eu.int/comm/energy/electricity/benchmarking/index_en.htm

Op 25 september 2003 had het Forum de Europese Commissie uitgenodigd om samen met de CEER¹⁵, de gasindustrie en de netgebruikers, richtlijnen te ontwikkelen voor de niet-discriminatoire en transparante toegang tot opslaginstallaties: de *Guidelines for Good TPA Practice for Storage System Operators* (GGP-SSO). Aanleiding hiervoor was de publicatie van de richtlijn 2003/55/EG die de opslagbeheerders verplicht om beschikbare opslagcapaciteit toegankelijk te maken voor derden, in de mate dat toegang tot opslag noodzakelijk is voor een efficiënte toegang tot het systeem.

Na overleg op het Forum van Madrid in juli en december 2004, werd echter geen akkoord bekomen van de opslagbeheerders om het voorstel van *Guidelines* ontwikkeld door de Europese regulatoren, na ruime consultatie van alle betrokkenen, op vrijwillige basis in te voeren. Er werd op 3 december 2004 afgesproken dat zowel de opslagbeheerders als de regulatoren zich zouden blijven inzetten om een akkoord te bereiken begin 2005.

Daarnaast heeft het Forum in 2004 een vergelijkend rapport ("*Monitoring report*") over de naleving van de *Guidelines for*

Good TPA Practice for Transmission System Operators (GGP2) ontvangen van de CEER. Daaruit blijkt dat de naleving van de vrijwillig overeengekomen *Guidelines* op bepaalde punten niet bevredigend is en het derhalve wenselijk geacht wordt een dwingend reguleringskader¹⁶ te creëren.

Het Forum heeft in juli 2004 tevens een rapport over de implementatie van het *entry-exit* systeem ontvangen van de CEER. Vervoerscapaciteit die gedefinieerd en gereserveerd wordt in een *entry-exit* systeem is gemakkelijk verhandelbaar, en dat systeem moet de liquiditeit op de capaciteitsmarkt ondersteunen. Uit het rapport blijkt dat een *entry-exit* systeem in een toenemend aantal landen wordt geïmplementeerd, hoewel de huidige systemen nog vatbaar zijn voor verbetering. Samen met SNAM RETE GAS kreeg de N.V. FLUXYS de beste score in Europa voor de kwaliteit van het *entry-exit* systeem ingevoerd op 1 april 2004¹⁷.

Verder werd tijdens het Forum onder meer de interoperabiliteit tussen de netten en de opvolging van de activiteiten van de *European Association for the Streamlining of Energy Exchange-gas* besproken.

¹⁵ Council of European Energy Regulators. Zie ook Deel 3, punt 2.2., van dit verslag.

¹⁶ Voorstel van de Europese Commissie voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de voorwaarden voor de toegang tot gastransmissienetten (COM/2003/0741). De bijlage van dit voorstel herneemt een groot deel van de *Guidelines for*

Good TPA Practice die werden goedgekeurd door het Forum van Madrid in 2002 en aan de redactie waarvan de CREG meewerkte.

¹⁷ Zie ook Deel 1, punt 3.5.1.1., van dit verslag.

2. DE BELGISCHE AARDGAS- MARKT: REGULERING EN WETGEVING

2.1. DE VERVOERSVERGUNNINGEN VOOR AARDGAS

In het kader van haar adviesbevoegdheid heeft de CREG in 2004 eenentwintig adviesaanvragen van vervoersvergunningen voor aardgas ontvangen¹⁸. Hiervan heeft het Directiecomité er zeventien behandeld en waren er op het ogenblik van het opstellen van dit verslag nog drie lopende. Op één aanvraag kon niet ingegaan worden, omdat de CREG zich niet bevoegd achtte om een advies uit te brengen betreffende een regularisatie van werken die in het jaar 1999 werden uitgevoerd.

In 2004 heeft het Directiecomité eveneens één advies uitgebracht met betrekking tot een aanvraag die in 2003 werd ingediend.

Van alle adviezen die door het Directiecomité in 2004 werden verleend, waren er twee negatief. In het eerste advies vroeg het Directiecomité een bijkomend onderzoek naar een aansluiting op de aardgasleiding vTn/rTr Zeebrugge-Eynatten die als alternatieve en minder dure oplossing in aanmerking kwam. De Minister van Energie heeft desondanks een vervoersvergunning toegekend, maar met het verzoek aan de N.V. FLUXYS, aanvrager in dit dossier, om de CREG in analoge dossiers op tijd te raadplegen, zodat alle alternatieven op voorhand onderzocht kunnen worden. Het tweede advies, met als aanvrager WINGAS GmbH, betrof de aanleg van een directe leiding in de Antwerpse regio. Hierin noteerde de CREG nog geen eindbeslissing van de Minister van Energie.

2.2. DE LEVERINGSVERGUNNINGEN VOOR AARDGAS

In het kader van haar adviesbevoegdheid inzake de aanvragen van leveringsvergunningen voor aardgas¹⁹, heeft de CREG in 2004 drie adviesaanvragen ontvangen. De eerste, deze van ENI (UK) Ltd. heeft aanleiding gegeven tot een positief advies van het Directiecomité. De tweede, deze van NORSE HYDRO ENERGIE MARKETING B.V. heeft aanleiding gegeven tot een negatief advies, omwille van het feit dat de aanvrager een negatief eigen vermogen voorlegde. De derde aanvraag, ingediend eind 2004, was nog in behandeling op het ogenblik van het opstellen van dit verslag.

In 2004 heeft de Minister van Energie drie leveringsvergunningen afgeleverd, met name aan de N.V. RWE GAS VERKOOPMAATSCHAPPIJ, aan de N.V. ELECTRABEL en aan ENI (UK) Ltd. Twee van deze vergunningen hadden betrekking op aanvragen die eind 2003 bij de CREG ingediend werden.

In 2004 actualiseerde het Directiecomité de gebruiksaanwijzing voor het opstellen van een dossier voor de aanvraag van een leveringsvergunning voor aardgas.

2.3. DE VERVOERS- EN DISTRIBUTIETARIEVEN

2.3.1. De vervoertarieven

2.3.1.1. De tarieven voor het exploitatiejaar 2005

De N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG dienden beiden op 30 september 2004 hun tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 bij de CREG in²⁰. Naar aanleiding hiervan richtte de CREG op 8 oktober 2004 een schrijven aan beide bedrijven om bijkomende informatie op te vragen omtrent een vijftiental punten. Al de gevraagde inlichtingen werden aan de CREG overgemaakt.

Op 9 november 2004 heeft het Directiecomité met kennis van alle beschikbare elementen, beslist om de twee tariefvoorstellen af te keuren met de vraag om een aangepast tariefvoorstel met budget in te dienen binnen de wettelijk voorziene termijn van vijftien kalenderdagen.

De aangepaste tariefvoorstellen van de N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG, beide ingediend op 25 november 2004, werden op 9 december 2004 door het Directiecomité goedgekeurd.

2.3.1.2. De meerjarentarieven voor het gebruik van de LNG terminal te Zeebrugge na 2006

Op het ogenblik van de indiening van het meerjarentariefvoorstel op 14 augustus 2003 door de N.V. FLUXYS LNG was de CREG, op basis van de toenmalige bestaande wetgeving, nog niet bevoegd om dit voorstel goed of af te keuren. Het Directiecomité formuleerde zijn opmerkingen en commentaren bijgevolg als een studie²¹.

¹⁸ Met toepassing van het koninklijk besluit van 14 mei 2002 betreffende de vervoersvergunning voor gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

¹⁹ Met toepassing van het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningsvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas.

²⁰ Met toepassing van het koninklijk besluit van 15 april 2002 betreffende de algemene

tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgisch grondgebied (hierna: het koninklijk besluit van 15 april 2002).

²¹ Studie (F)031028-CDC-227 met betrekking tot het voorstel van de NV FLUXYS LNG voor meerjarentarieven voor het gebruik van de capaciteit van de LNG-terminal van Zeebrugge na 2006, 28 oktober 2003. Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 2.3.3.

Overeenkomstig het koninklijk besluit van 15 december 2003²², diende de N.V. FLUXYS LNG zijn definitief meerjarentariefvoorstel voor het gebruik van de LNG terminal te Zeebrugge na 2006, op 15 juli 2004 bij de CREG in. Op 16 september 2004, nadat het Directiecomité de gevraagde aanvullende documenten en inlichtingen had onderzocht en de conformiteit van het voorstel voor meerjarentarieven met het koninklijk besluit van 15 december 2003 en met de gestelde eisen in voormelde studie, had nagegaan, besloot het Directiecomité het meerjarentariefvoorstel van de N.V. FLUXYS LNG af te wijzen.

Het aangepaste tariefvoorstel van de N.V. FLUXYS LNG, ingediend op 24 september 2004, werd door het Directiecomité goedgekeurd op 30 september 2004.

2.3.1.3. Het analytisch boekhoudplan voor de exploitatie van de LNG terminal te Zeebrugge na 2006

De vervoersonderneming diende zijn analytisch boekhoudplan betreffende de nieuwe transportinfrastructuren, met het oog op de goedkeuring ervan, aan de CREG over te maken uiterlijk twee maanden na de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 15 december 2003; termijn die verstreek op 24 februari 2004.

Het Directiecomité stelde vast dat de N.V. FLUXYS LNG zijn analytisch boekhoudplan niet had overgemaakt binnen de gestelde termijn. In het kader van het onderzoek van het meerjarentariefvoorstel van de N.V. FLUXYS LNG voor het gebruik van de LNG terminal te Zeebrugge na 2006 (2.3.1.2.) heeft het Directiecomité de N.V. FLUXYS LNG gevraagd om zich voor de nieuwe infrastructuur te baseren op het analytisch boekhoudplan dat gebruikt werd in de jaarlijkse tariefvoorstellen met betrekking tot het gebruik van de bestaande LNG terminal.

De N.V. FLUXYS LNG is ingegaan op de vraag van het Directiecomité door haar analytisch boekhoudplan op 30 augustus 2004 over te maken en te voldoen aan de vragen om inlichtingen en aanpassingen vanwege het Directiecomité.

2.3.1.4. Het verslag over de tarieven voor het exploitatiejaar 2003

De CREG maakte op 30 maart 2004 het verslag over de tarieven voor de aansluiting op het aardgasvervoersnet en het gebruik ervan, evenals over de tarieven voor de ondersteunende diensten, toegepast in de loop van het jaar 2003²³, aan de Minister van Energie en aan de N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG over.

Het rapport beschrijft in detail, zowel vanuit het oogpunt van de tariefprincipes als van de procedure, de weg die het Directiecomité afgelegd heeft om de tarieven voor de aansluiting op en het gebruik van het aardgasvervoersnet, alsook de tarieven voor de ondersteunende diensten goed te keuren. Daarnaast wordt het controleprogramma voorgesteld dat door het Directiecomité werd toegepast in het kader van de goedkeuring van de tarieven. Het verslag geeft tevens een uitvoerige beschrijving van de in 2003 toegepaste tarieven voor de aansluiting op en het gebruik van het aardgasvervoersnet, alsook voor de ondersteunende diensten. Ten slotte wordt in het verslag het peil van de in 2003 toegepaste tarieven met dat van 2002 vergeleken.

2.3.1.5. De bonus/malus betreffende de tarieven voor het exploitatiejaar 2003

Met het oog op de controle van de tarieven van 2003 maakten de N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG op 13 februari 2004 hun jaarlijkse rapportering over de resultatenrekeningen van het vervoersnet van het voorbije exploitatiejaar, aan de CREG over²⁴.

In eerste instantie werd de naleving van de procedure en de termijnen nagegaan. Vervolgens maakte het Directiecomité een analyse van de verschillen tussen de rekeningen van 2003 en het budget, alsook van de overschotten en verliezen inbegrepen in de regularisatierekening voor overdracht naar het volgende boekjaar. Deze analyse was voor de N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG gefocust op een drietal punten: de marge vóór belastingen, de sluiting van de opslag te Anderlues en de behandeling van de financiële opbrengsten.

De CREG keurde op 3 juni 2004 respectievelijk een grotere bonus voor de activiteit overbrenging en kleinere malus voor de activiteit opslag goed, dan degenen die voorzien waren in de jaarlijkse rapportering van de N.V. FLUXYS dienaangaande. Voor de N.V. FLUXYS LNG betrof het eveneens een grotere bonus dan het bedrag voorgesteld in haar rapportering van 13 februari 2004. De door de CREG finaal vastgestelde bonus voor de activiteit overbrenging van de N.V. FLUXYS bedroeg 12,2% in verhouding tot het budget dat einde 2002 ingediend werd voor het exploitatiejaar 2003. Voor wat betreft de malus van de activiteit opslag, bedraagt deze 5,9% van het oorspronkelijke budget. De N.V. FLUXYS LNG had in vergelijking met haar budget voor 2003 in de realiteit een meeropbrengst en/of minderkost van 2,8% voor het jaar 2003.

Op 21 juni 2004 hebben de N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG hun bevindingen omtrent de beslissing van het Directiecomité overgemaakt.

²² Koninklijk besluit van 15 december 2003 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de aardgasvervoersondernemingen actief op het Belgische grondgebied voor hun nieuwe transportinfrastructuren erkend als zijnde van nationaal of Europees belang en noodzakelijk om hun ontwikkeling op lange termijn mogelijk te maken (hierna: het koninklijk besluit van 15 december 2003). Zie ook CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 1.2.2.1. (a).

²³ Verslag TG2003 over de tarieven voor de aansluiting op het aardgasvervoersnet en het gebruik ervan, evenals over de tarieven voor de ondersteunende diensten, toegepast in de loop van het jaar 2003, 25 maart 2004. Gegeven met toepassing van artikel 13 van het koninklijk besluit van 15 april 2002.

²⁴ Met toepassing van artikel 14 van het koninklijk besluit van 15 april 2002.

Na deze bevindingen te hebben onderzocht, besliste het Directiecomité op 13 juli 2004 zijn beslissing van 3 juni 2004 te bekrachtigen. Bijgevolg zijn deze bedragen door de betrokken ondernemingen overgeboekt naar de regularisatierekening en zullen ze ten bate (bonus) of ten laste (malus) zijn van de toekomstige tarieven.

2.3.2. De distributietarieven

2.3.2.1. Het koninklijk besluit van 29 februari 2004

Het koninklijk besluit van 29 februari 2004²⁵ neemt de bepalingen van het voorstel dat het Directiecomité uitbracht in 2003²⁶, over. Het legt de algemene tariefstructuur vast en regelt de procedure voor de voorlegging, de goedkeuring door de CREG en de bekendmaking van de tarieven van de distributienetbeheerders. Het bepaalt welke verslagen en gegevens de distributienetbeheerders dienen over te maken aan de CREG met het oog op de controle van hun tarieven, alsook de basisprincipes die de distributienetbeheerders moeten toepassen voor de boekhoudkundige verwerking van de kosten en de doelstellingen die zij moeten nastreven inzake kostenbeheersing.

Op basis van dit koninklijk besluit dienden de distributienetbeheerders volgende documenten aan de CREG over te maken: hun tariefvoorstel voor het exploitatiejaar 2004 binnen de twee maanden na de inwerkingtreding van het koninklijk besluit (2.3.2.2.), hun tariefvoorstel voor het exploitatiejaar 2005 ten laatste op 30 september 2004 (2.3.2.3.) en hun analytisch boekhoudplan ten laatste zes maanden na de inwerkingtreding van het koninklijk besluit (2.3.2.4.).

2.3.2.2. De tarieven voor het exploitatiejaar 2004

Negentien aardgasdistributienetbeheerders dienden binnen de wettelijk voorziene termijn bij de CREG een tariefvoorstel met budget in voor het exploitatiejaar 2004. Deze tariefvoorstellen hebben, behalve voor drie netbeheerders waarvan de tarieven onmiddellijk werden goedgekeurd voor het ganse jaar 2004, eerst aanleiding gegeven tot beslissingen waarbij de goedkeuring werd geweigerd. In deze beslissingen werd aangeduid welke punten van het tariefvoorstel dienden aangepast te worden om de goedkeuring van het Directiecomité te bekomen. Daarop werden de aangepaste tariefvoorstellen binnen de gestelde termijn ingediend, hetgeen voor twee distributienetbeheerders gevolgd werd door een beslissing tot goedkeuring van de tarieven voor het hele jaar 2004. Voor de veertien overige werden voorlopige

tarieven opgelegd voor een hernieuwbare periode van telkens drie maanden met ingang vanaf 1 januari 2004.

2.3.2.3. De tarieven voor het exploitatiejaar 2005

Het Directiecomité heeft erop toegezien dat de procedure voor de indiening van de tariefvoorstellen met budget voor het exploitatiejaar 2005 in strikte naleving verliep van de wettelijke termijnen voorzien in het koninklijk besluit van 29 februari 2004. Alle negentien distributienetbeheerders respecteerden de indieningstermijn.

Aangezien na onderzoek alle tariefvoorstellen onvolledig werden bevonden, werd aan alle distributienetbeheerders bijkomende informatie opgevraagd. Vermits deze bijkomende informatie ontoereikend was, werden de betreffende tariefvoorstellen afgewezen door het Directiecomité. De aangepaste tariefvoorstellen werden bij de CREG ingediend op 25 november 2004. Zes ervan werden door het Directiecomité goedgekeurd, terwijl de andere dertien distributienetbeheerders voorlopige tarieven opgelegd kregen voor een hernieuwbare periode van telkens drie maanden met ingang vanaf 1 januari 2005.

2.3.2.4. Het analytisch boekhoudplan

Acht distributienetbeheerders dienden een analytisch boekhoudplan in, waarvan er zes onmiddellijk goedgekeurd werden door het Directiecomité. De overige twee werden in eerste instantie afgekeurd, maar verkregen na het indienen van een aangepast voorstel wel de goedkeuring.

De elf andere distributienetbeheerders die geen analytisch boekhoudplan ter goedkeuring hadden voorgelegd binnen de wettelijke voorziene termijn, dewelke verstreek op 21 september 2004, werden door de CREG uitgenodigd om dit aan haar over te maken binnen een termijn van één maand. De distributienetbeheerders gingen allen in op de vraag van de CREG. De betreffende analytische boekhoudplannen werden echter allen afgewezen, zodat nieuwe aangepaste boekhoudplannen moesten ingediend worden.

2.4. DE GEDRAGSCODE

Als eerste stap in de hervorming van de regels van de toegang tot en het gebruik van het vervoersnet hebben de N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG, hun belangrijkste voorwaarden op 11 juli 2003 ter goedkeuring²⁷ aan de CREG voorgelegd.

²⁵ Koninklijk besluit van 29 februari 2004 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de aardgasdistributienetbeheerders actief op het Belgisch grondgebied (hierna: het koninklijk besluit van 29 februari 2004) (Belgisch Staatsblad van 11 maart 2004).

²⁶ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 1.2.2.1.

²⁷ Met toepassing van de artikelen 10 en 11 van het koninklijk besluit van 4 april 2003 betreffende de gedragscode inzake toegang tot de vervoersnetten voor aardgas (hierna: de gedragscode).

2.4.1. De belangrijkste voorwaarden van de N.V. FLUXYS

Op 8 januari 2004 wees de CREG de voorgestelde belangrijkste voorwaarden van de N.V. FLUXYS met betrekking tot haar overbrengings- en opslagactiviteiten af²⁸ en gaf aan welke punten dienden aangepast te worden om haar goedkeuring te verkrijgen. Het Directiecomité sprak zich, ingevolge het arrest nr. 126.817 van de Raad van State van 5 januari 2004, niet uit over de voorgestelde belangrijkste voorwaarden voor de doorvoeractiviteit van de N.V. FLUXYS. Het voormelde arrest beveelt immers de schorsing van de tenuitvoerlegging van de gedragscode, in zoverre die toepassing vindt op doorvoeractiviteiten in de zin van richtlijn 91/296/EEG van de Raad van 31 mei 1991 betreffende de doorvoer van aardgas via de hoofdnetten en artikel 1, 7^obis, van de gaswet, in het bijzonder, maar niet beperkt tot de artikelen 6, 48 en 64 van de gedragscode.

De N.V. FLUXYS maakte op 26 maart 2004 haar aangepaste belangrijkste voorwaarden met betrekking tot haar overbrengings- en opslagactiviteiten over aan de CREG. Omdat de N.V. FLUXYS haar belangrijkste voorwaarden niet op alle door het Directiecomité vermelde punten op een voldoende wijze had aangepast, besliste dit laatste tot afwijzing van de aangepaste belangrijkste voorwaarden²⁹ en legde voorlopige belangrijkste voorwaarden op voor een periode van zes maanden. De N.V. FLUXYS werd vervolgens uitgenodigd om nieuwe belangrijkste voorwaarden in te dienen.

Om haar beslissing over die verwachte nieuwe belangrijkste voorwaarden voor te bereiden, heeft de CREG via haar website en door middel van een *shippers' day*, een raadpleging georganiseerd, zelfs al was zij wettelijk niet gehouden om de marktspelers te bevragen. De raadpleging werd op 18 oktober 2004 afgesloten.

De N.V. FLUXYS heeft de reacties ontvangen tijdens de raadpleging alsook de opmerkingen van de CREG op bevredigende manier verwerkt in een derde voorstel van belangrijkste voorwaarden, dat op 14 december 2004 aan de CREG werd voorgelegd, zodat de CREG die belangrijkste voorwaarden op 20 december 2004 integraal heeft kunnen goedkeuren³⁰. Daarmee wordt een standvastig, duidelijk en evenwichtig kader geboden voor nieuwe en bestaande overbrengings- en opslagcontracten op de Belgische markt.

2.4.2. De belangrijkste voorwaarden van de N.V. FLUXYS LNG

De voorgestelde belangrijkste voorwaarden van de N.V. FLUXYS LNG werden tevens bij beslissing van 8 januari 2004 door de CREG afgewezen³¹, en ook hier gaf de CREG aan welke punten dienden aangepast te worden om haar goedkeuring te verkrijgen. Daarop maakte de N.V. FLUXYS LNG op 26 maart 2004 haar aangepaste belangrijkste voorwaarden over aan de CREG. Omdat de belangrijkste voorwaarden niet op alle door het Directiecomité vermelde punten op een voldoende wijze werden aangepast, besliste dit laatste bijgevolg tot afwijzing ervan³² en legde voorlopige belangrijkste voorwaarden op voor een periode van zes maanden. De N.V. FLUXYS LNG werd uitgenodigd om nieuwe belangrijkste voorwaarden in te dienen.

De op 4 juni 2004 overgemaakte nieuwe belangrijkste voorwaarden van de N.V. FLUXYS LNG, werden door het Directiecomité goedgekeurd³³. Deze goedkeuring lag onder andere mede aan de basis van de capaciteitsonderschrijvingscontracten afgesloten tussen de N.V. FLUXYS LNG en drie bevrachters voor het gebruik van de terminal van Zeebrugge tot 2026 (met name EXXONMOBIL/QATAR PETROLEUM, TRACTEBEL GLOBAL LNG en DISTRIGAS). De contracten met de systeemgebruikers moeten immers de goedgekeurde belangrijkste voorwaarden volledig respecteren.

2.5. HET IN AANMERKING KOMEN BINNEN HET VERVOERSNET

Op 17 juni 2004 bracht het Directiecomité op verzoek van de Minister van Energie een advies uit over het verlagen van de verbruiksdrempel en het vervroegen van de vrijmakingdatum van de eindafnemers die aangesloten zijn op een aardgasvervoersnet³⁴.

Aangezien artikel 23, §1, van de richtlijn 2003/55/EG³⁵ voorziet dat alle niet-huishoudelijke afnemers uiterlijk vanaf 1 juli 2004 in aanmerking komende afnemers dienen te zijn en alle eindafnemers aangesloten op het Belgische aardgasvervoersnet niet-huishoudelijke afnemers zijn, adviseerde het Directiecomité om alle eindafnemers die aangesloten zijn op het aardgasvervoersnet uiterlijk op 1 juli 2004 in aanmerking te laten komen.

Het advies van het Directiecomité werd gevolgd in die zin dat het koninklijk besluit van 10 augustus 2004³⁶ bepaalt dat alle eindafnemers aangesloten op het aardgasvervoersnet vanaf 1 juli 2004 in aanmerking komen.

²⁸ Beslissing (B)040108-CDC-244 over de vraag tot goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot het vervoersnet van de N.V. FLUXYS, 8 januari 2004.

²⁹ Beslissing (B)040603-CDC-244/2 over de vraag tot goedkeuring van de aangepaste belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot het vervoersnet van de N.V. FLUXYS, 3 juni 2004.

³⁰ Beslissing (B)041220-CDC-244/3 over de vraag tot goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot het vervoersnet van de N.V. FLUXYS, 20 december 2004.

³¹ Beslissing (B)040108-CDC-245 over de vraag tot goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden van de N.V. FLUXYS LNG, 8 januari 2004.

³² Beslissing (B)040513-CDC-245/2 over de vraag tot goedkeuring van de aangepaste belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot de methaangasterminal van Zeebrugge van

de N.V. FLUXYS LNG, 13 mei 2004.

³³ Beslissing (B)040617-CDC-245/3 over de vraag tot goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot de methaangasterminal van Zeebrugge van de N.V. FLUXYS LNG, 17 juni 2004.

³⁴ Advies (A)040617-CDC-310 over het verlagen van de verbruiksdrempel en het vervroegen van de vrijmakingdatum van de eindafnemers die aangesloten zijn op een aardgasvervoersnet, 17 juni 2004. Gegeven met toepassing van artikel 15/6 van de gaswet.

³⁵ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 1.1.1.

³⁶ Koninklijk besluit van 10 augustus 2004 tot in aanmerking komen van eindafnemers die zijn aangesloten op een aardgasvervoersnet (Belgisch Staatsblad van 30 augustus 2004).

2.6. DE PRIJZZETTING DOOR DE STANDAARD-LEVERANCIERS

In maart 2004 bracht het Directiecomité op eigen initiatief een studie³⁷ uit die de verschillen onderzoekt tussen de prijzen die de standaardleveranciers, de N.V. ELECTRABEL CUSTOMER SOLUTIONS (hierna: ECS) en de N.V. LUMINUS, in Vlaanderen hanteren ten aanzien van hun actieve klanten en hun standaard-klanten. In navolging van deze analyse heeft het Directiecomité een aantal bezwaren geformuleerd en de twee standaardleveranciers verzocht om hun prijzenpolitiek op de markt voor de levering van aardgas aan de in aanmerking komende klanten grondig te herzien en om de verstrekking van informatie aan hun klanten betreffende de prijzen en de algemene voorwaarden die op hun van toepassing zijn, te verbeteren.

ECS bracht de CREG in oktober 2004 op de hoogte van zijn voornemen om zijn systeem van prijszetting op de markt voor levering van aardgas vanaf 1 januari 2005 te wijzigen. De CREG heeft hieromtrent nog geen informatie ontvangen van de N.V. LUMINUS. Het nieuwe prijszettingssysteem van ECS werd op het ogenblik van het opstellen van dit verslag onderzocht door het Directiecomité.

2.7. DE MAXIMUMPRIJZEN

2.7.1. De aanpassing van de maximumprijzen op de captieve markt en van de sociale maximumprijzen

Het Directiecomité bracht een voorstel uit betreffende de aangepaste maximumprijzen voor de levering van aardgas aan eindafnemers³⁸. Het voorstel beoogde te voorkomen dat eindafnemers van aardgas tweemaal zouden betalen voor de reële nettokost die voor de aardgasondernemingen voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen in de aardgassector, namelijk een eerste maal via de toeslag op het aardgasverbruik ter financiering van het fonds ten gunste van de residentiële beschermde klanten en een tweede maal via een tariefniveau dat reeds een compensatie inhoudt.

Het ministerieel besluit van 13 mei 2004³⁹ werd aangenomen in navolging van het voorstel van het Directiecomité tot vermindering van de maximumprijzen voor niet in aanmerking

komende eindafnemers en voor residentiële beschermde klanten vanaf 1 januari 2004.

2.7.2. De compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen

Als gevolg van een voorstel dat het Directiecomité reeds in 2003⁴⁰ uitbracht, werd het koninklijk besluit van 21 januari 2004 tot vaststelling van de nadere regels voor de compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen in de aardgassector en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan⁴¹ (hierna: het koninklijk besluit van 21 januari 2004), aangenomen.

Het koninklijk besluit van 21 januari 2004 week op bepaalde punten af van het voorstel van het Directiecomité. Het voorstel pleitte voor wijzigingen aan het wettelijk kader teneinde een forfaitair systeem te voorzien, zowel voor het vaststellen van sociale maximumprijzen als voor de terugbetaling van de nettokost aan de betrokken marktoperatoren en voorzag een inwerkingtreding van het compensatiesysteem vanaf 1 juli 2003. Het koninklijk besluit van 21 januari 2004 kiest echter voor een compensatie op basis van de reële nettokost en niet op forfaitaire basis en voorziet dat het compensatiesysteem in werking treedt vanaf 1 januari 2004. Dit laatste betekent dat voor de leveranciers een wettelijke basis ontbreekt om de reële nettokost die voortvloeit uit de bevoorrading van aardgas aan in aanmerking komende residentiële beschermde klanten gedurende het tweede semester van 2003, terug te vorderen van het fonds ten gunste van de residentiële beschermde klanten.

2.7.3. De maximumprijzen voor de levering van aardgas aan niet-beschermde eindafnemers waarvan het contract werd opgezegd

Het Directiecomité gaf op verzoek van de Minister van Energie een advies over het ontwerp van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van aardgas door de distributieondernemingen aan de niet-beschermde eindafnemers waarvan het leveringscontract werd opgezegd⁴².

³⁷ Studie (F)040311-CDC-259 over de prijszetting op de markt voor de levering van elektriciteit en aardgas door de standaardleveranciers, 11 maart 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet en artikel 15/14 van de gaswet.

³⁸ Voorstel (C)040122-CDC-249 van aangepaste maximumprijzen voor de levering van aardgas aan eindafnemers, thans bepaald in de ministeriële besluiten van 23 december 2003 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie en van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van aardgas, 22 januari 2004. Gedaan met toepassing van artikel 15/10 *juncto* 15/14 van de gaswet.

³⁹ Ministerieel besluit van 13 mei 2004 tot wijziging van het ministerieel besluit van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van aardgas en het ministerieel besluit van 23 december 2003 houdende vaststelling van sociale

maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie (Belgisch Staatsblad van 9 juni 2004).

⁴⁰ Zie ook CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 1.2.2.5.

⁴¹ Belgisch Staatsblad van 30 januari 2004.

⁴² Advies (C)040603-CDC-309 over het ontwerp van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van aardgas door de distributieondernemingen aan de eindafnemers wiens leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als residentieel beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie in de zin van artikel 15/10, §2, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen kunnen beschouwd worden, 3 juni 2004. Gegeven met toepassing van artikel 15/10 van de gaswet.

Het Directiecomité trad het ontwerp van ministerieel besluit bij met betrekking tot het feit dat het tarief niet goedkoper mag zijn dan de gebruikelijke marktprijs, maar stelde voor om de minimumwaarde, die in het ontwerp overeenkomt met de gemiddelde marktprijs, op te trekken tot de hoogste marktprijs⁴³. Dit om te voorkomen dat een klant een goedkopere prijs zou kunnen bekomen door niet of slecht te betalen. Een werkgroep van de Algemene Raad opteerde echter voor de gemiddelde marktprijs als laagste prijs⁴⁴.

Met betrekking tot het principe dat de distributieonderneming een positieve marge kan realiseren op het verkopen van aardgas aan eindafnemers waarvan het leveringscontract werd opgezegd, meent het Directiecomité dat de billijke winstmarge, waarop de gereguleerde distributieonderneming recht heeft, verminderd dient te worden met het totaal van de gerealiseerde marge op de voormelde eindafnemers, vermits het leveren van aardgas aan deze eindafnemers een openbare dienstverplichting is.

Op het ogenblik van het opstellen van dit verslag was er nog geen ministerieel besluit terzake aangenomen.

2.7.4. De parameter G

Ingevolge de beslissing van het Directiecomité om het aannemen van parameter Proxy G voor de facturatie van niet in aanmerking komende klanten niet langer voorop te stellen, werd het advies over de nieuwe definitie van de parameter G⁴⁵ ingetrokken. Het is bijgevolg de parameter G in zijn huidige vorm die de referentie blijft voor de bepaling van parameter Iga, zoals gedefinieerd in artikel 3, eerste lid, van het ministerieel besluit van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van aardgas⁴⁶.

2.8. DE FEDERALE BIJDRAGE

Het Directiecomité maakte op eigen initiatief een studie over de toepassingsproblemen met betrekking tot de federale bijdrage⁴⁷.

Deze studie analyseert de problemen met betrekking tot de interpretatie en toepassing van de koninklijke besluiten van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteits- en aardgasmarkt en toont de noodzaak van een hervorming van het systeem van de federale bijdrage aan.

2.9. HET INDICATIEF PLAN VAN BEVOORRADING IN AARDGAS 2004-2014

Het indicatief plan van bevoorrading in aardgas, dat voor de eerste maal door de CREG werd opgesteld op 18 oktober 2001⁴⁸, moet om de drie jaar geactualiseerd worden voor de volgende tien jaar⁴⁹. Op 6 juli 2004 formuleerde het Directiecomité een ontwerp van voorstel van indicatief plan van bevoorrading in aardgas 2004-2014 (hierna: het indicatief plan) en maakte dit over aan de Algemene Raad. Deze laatste bracht op 15 september 2004⁵⁰ een advies uit, waarin hij de hoge kwaliteit van het plan aanhaalde en een aantal opmerkingen formuleerde. Het Directiecomité heeft bij de opstelling van het indicatief plan integraal rekening gehouden met deze opmerkingen.

Op 18 oktober 2004 maakte de CREG het nieuwe voorstel van indicatief plan van bevoorrading in aardgas voor de periode 2004-2014⁵¹ ter goedkeuring over aan de Minister van Energie. We verwijzen de lezer naar punt 3.3. van dit deel, waar een samenvatting van het plan gegeven wordt.

2.10. DE SAMENWERKING TUSSEN HET DIRECTIECOMITÉ, DE DIENST VOOR DE MEDEDINGING EN DE RAAD VOOR DE MEDEDINGING

2.10.1. De concentraties

2.10.1.1. De aanmeldingen bij de Raad voor de Mededinging en de tussenkomsten van het Directiecomité

In de loop van 2003 werden verschillende concentraties tussen ECS en gemengde intercommunales aangemeld bij de Raad voor de Mededinging. Deze maakten in datzelfde jaar het voorwerp uit van een verzoek om inlichtingen vanwege de Dienst voor de Mededinging aan het Directiecomité en gaven vervolgens aanleiding tot het indienen door het Directiecomité bij de Raad voor de Mededinging van een verzoek om gehoord te worden op basis van artikel 32^{quater}, §2, van de wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 1 juli 1999⁵².

Over deze concentraties nam de Raad voor de Mededinging op 15 januari 2004 een beslissing.

⁴³ De hoogste marktprijs betreft de hoogste prijs onder de door de leveranciers in het verdelingsgebied van de distributieonderneming aangekondigde, meest recente prijzen voor een soortgelijke categorie van klanten.

⁴⁴ Zie Deel 3, punt 2.1., van dit verslag.

⁴⁵ Advies (F)031016-CDC-225 over de nieuwe definitie van parameter G, 16 oktober 2003.

⁴⁶ Belgisch Staatsblad van 15 december 2001.

⁴⁷ Studie (F)040506-CDC-305 over de toepassingsproblemen met betrekking tot de federale bijdrage, 6 mei 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet en artikel 15/14 van de gaswet.

⁴⁸ Zie CREG, Jaarverslag 2001, Deel 2, punt 1.2.3. (d).

⁴⁹ Artikel 15/13 van de gaswet.

⁵⁰ Zie Deel 3, punt 2.1., van dit verslag.

⁵¹ Voorstel (F)040923-CREG-360 van indicatief plan van bevoorrading in aardgas, 23 september 2004. Gedaan met toepassing van artikel 15/13 van de gaswet.

⁵² Het gaat hier om de concentraties tussen ECS, enerzijds, en INTERMOSANE, INTERLUX, SIMOGEL, SEDILEC, IDEG en IGH, anderzijds. Zie ook CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 2.4.

Een andere concentratie, tussen ECS en de C.V.B.A. SIBELGA, werd begin 2004 bij de Raad voor de Mededinging aangemeld, na een verwijzing door de Europese Commissie. Deze concentratie gaf aanleiding tot een verzoek om inlichtingen vanwege de Dienst voor de Mededinging aan het Directiecomité en heeft geleid tot een beslissing van de Raad voor de Mededinging op 8 maart 2004.

2.10.1.2. De beslissingen van de Raad voor de Mededinging

Op 15 januari en 8 maart 2004 nam de Raad voor de Mededinging een aantal beslissingen⁵³ in verband met de concentraties vermeld in het vorige punt. De Raad voor de Mededinging heeft vastgesteld dat de aanmeldende partijen een reeks verbintenissen hebben aangegaan die de effecten van de versterking van hun dominante positie compenseren en heeft de voormelde concentraties zodoende toelaatbaar verklaard. De voornoemde verbintenissen komen in principe neer op de naleving van dezelfde voorwaarden en verplichtingen opgelegd in de beslissingen van de Raad voor de Mededinging van 4 juli en 13 oktober 2003⁵⁴.

2.10.2. De uitwisseling van informatie

Met toepassing van artikel 3, §1, van het koninklijk besluit van 20 september 2002 betreffende de samenwerking tussen de CREG en de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers (hierna: het koninklijk besluit van 20 september 2002) heeft de CREG de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers ingelicht over het feit dat zij de Europese Commissie een dossier bezorgd heeft over de weigering van verkoop van L-gas door GASUNIE en GAZ DE FRANCE aan leveranciers voor de levering van L-gas in België.

Met toepassing van artikel 3, §3, van het koninklijk besluit van 20 september 2002 heeft de CREG eveneens de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers ingelicht over de elf procedures betreffende het opleggen van een administratieve geldboete die, overeenkomstig artikel 20/2 van de gaswet, werden opgestart sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 20 september 2002. Geen enkele procedure heeft geleid tot het opleggen van een administratieve geldboete. In alle procedures werd een einde gesteld aan de vastgestelde onwettigheden.

2.11. DE CONCURRENTIE OP DE L-GASMARKT

De CREG maakte een studie over de mededinging op de L-gasmarkt⁵⁵. Deze studie toonde aan dat het hoog- en laagcalorisch gas twee verschillende productmarkten betreffen, beschreef de kenmerken van de verschillende markten (productie, groothandel en kleinhandel) en analyseerde de aanwezige marktdrempels in kwestie. De studie maakte duidelijk dat het Gasgebouw, die de productie van aardgas organiseert in Nederland, en GASUNIE's exclusieve concessie over het Groningenveld, een negatieve invloed hebben op de mededinging in de Belgische L-gasmarkt. Een aantal maatregelen werden voorgesteld om een minimum aan concurrentie in te voeren. Op basis van de conclusie van het Directiecomité werd dit laatste door de Algemene Raad verzocht om een onderzoek te voeren naar de opportuniteit van het stopzetten van L-gasbelevering in België⁵⁶.

2.12. DE CONTROLESTRUCTUUR VAN DE N.V. FLUXYS EN DE N.V. DISTRIGAS

De CREG werd door de Minister van Energie gevraagd een advies te geven over de verwerving door SUEZ-TRACTEBEL van de aandelen die SHELL BELGIUM bezit in de N.V. DISTRIGAS en de N.V. FLUXYS. De studie⁵⁷ die de CREG in dit kader opstelde, toont aan dat de juridische gevolgen van deze transactie beperkt zijn, omdat deze aandelenverkoop niets wijzigt aan de controlestructuur van zowel de N.V. FLUXYS als de N.V. DISTRIGAS. Bijgevolg geeft deze transactie op juridisch gebied niet rechtstreeks aanleiding tot een mogelijk optreden door een Belgische of eventueel Europese regulerende overheid, ook niet in het kader van de *golden share* in het bezit van de Belgische overheid.

Bij de analyse van de economische gevolgen van deze transactie op de aardgasmarkt wordt een onderscheid gemaakt tussen de beperkte economische gevolgen van de verwerving van aandelen in de N.V. DISTRIGAS enerzijds, en de risico's verbonden aan de verticale integratie van de N.V. FLUXYS in de Tractebelgroep anderzijds. In haar hoedanigheid van vervoersnetbeheerder dient de N.V. FLUXYS voldoende onafhankelijk te worden bestuurd. Daarom worden als besluit van deze studie aanbevelingen geformuleerd teneinde gepaste onafhankelijkheidsgaranties in te bouwen in de beslissingsstructuren van de N.V. FLUXYS.

⁵³ Beslissing nr. 2004-C/C-07 van 15 januari 2004 ECS/INTERMOSANE; Beslissing nr. 2004-C/C-08 van 15 januari 2004 ECS/INTERLUX; Beslissing nr. 2004-C/C-09 van 15 januari 2004 ECS/SIMOGEL; Beslissing nr. 2004-C/C-10 van 15 januari 2004 ECS/SEDILEC; Beslissing nr. 2004-C/C-11 van 15 januari 2004 ECS/IDEG; Beslissing nr. 2004-C/C-12 van 15 januari 2004 ECS/IGH; Beslissing nr. 2004-C/C-26 van 8 maart 2004 ECS/SIBELGA.

⁵⁴ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 2.4.1.

⁵⁵ Studie (F)040617-CREG-313 betreffende de concurrentie op de L-gasmarkt, 17 juni 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 15/14 van de gaswet.

⁵⁶ Zie ook Deel 1, punt 3.3., en Deel 3, punt 2.1., van dit verslag.

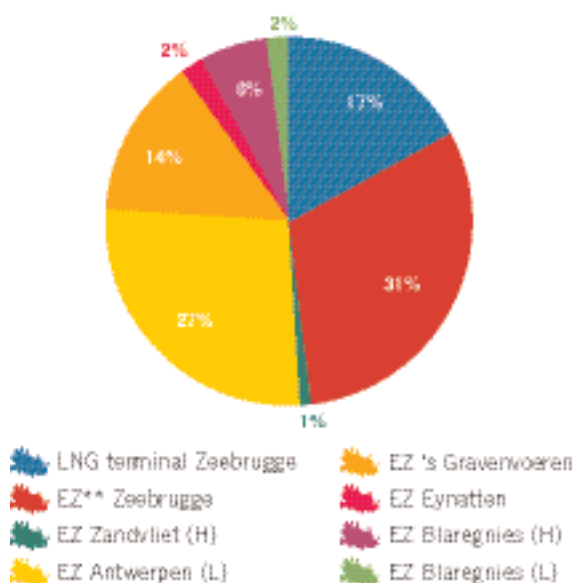
⁵⁷ Studie (F)041118-CREG-359 over de gevolgen van de verwerving door SUEZ-TRACTEBEL van de aandelen in DISTRIGAS NV en FLUXYS NV, voordien in handen van SHELL BELGIUM, 18 november 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 15/14 van de gaswet.

3. DE BELGISCHE AARDGAS-MARKT: MARKTGEGEVENS

3.1. DE BEVOORRADING IN AARDGAS

Het openstellen van de grenzen heeft de aardgasmarkt grondig gewijzigd: de historische Belgische leverancier, die in België marktaandeel heeft verloren, gebruikt nu een deel van zijn bevoorradingsportefeuille om leveringsactiviteiten naar het buitenland te ontwikkelen, terwijl buitenlandse leveranciers hetzelfde doen om hun leveringsactiviteiten naar België te ontwikkelen. In tegenstelling tot het verleden is er dus niet langer een eensluidend verband tussen de bevoorradingscontracten en geografisch duidelijk afgebakende markten. Deze flexibiliteit biedt nieuwe garanties voor de bevoorradingszekerheid, maar het is niet langer mogelijk de afkomst (productieplaats) van het in België verbruikte gas precies te bepalen.

Figuur 1: Verdeling van de Belgische bevoorrading per ingangszone in 2004 (in GWh)*

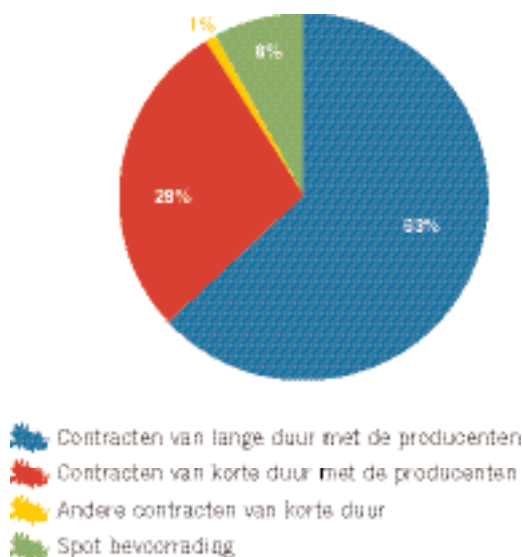

* Zonder de doorvoerstromen mee te rekenen.
De ingangspunten van Zelzate en Blaregnies worden gebruikt "in tegenstroom" van de fysieke stromen, profiterend van de op die punten overheersende doorvoerstromen.
** EZ: Entry zone

Bron: CREG

Zoals blijkt uit de figuren 1 en 2, is de bevoorrading van België goed verdeeld over verschillende ingangszones, ondanks de belangrijke plaats die Zeebrugge inneemt. De verschillende leveranciers die in België actief zijn, beschikken over een voldoende evenwichtige bevoorradingsportefeuille op korte en lange termijn. Tot slot kan men noteren dat in 2004 het laagcalorisch gas (L-gas), dat uitsluitend afkomstig is van Nederland, 30,6% van het in België verbruikte aardgas vertegenwoordigde (in GWh).

Figuur 2: Samenstelling van de geaggregeerde bevoorradingsportefeuille van de leveranciers actief in België in 2004

Bron: CREG

3.2. DE AARDGASVRAAG EN -LEVERING

3.2.1. De aardgasvraag

3.2.1.1. De evolutie van het verbruik

Ondanks het feit dat het weer vergelijkbaar was met dat in 2003⁵⁸, is de verkoop van aardgas aan de afnemers waarvan de vraag het meeste afhangt van de temperatuur - huishoudelijke en tertiaire afnemers - met 3,1% gestegen in 2004⁵⁹. Deze stijging toont de populariteit van aardgas bij het brede publiek aan, die in het bijzonder blijkt uit het aantal nieuwe aansluitingen dat de distributienetbeheerders bij deze afnemers uitvoerden. Zo waren eind 2004 ongeveer 40.000 nieuwe klanten aangesloten op een totaal van 2.653.413 per 31 december 2003. Deze evolutie, gelijkaardig aan deze in 2003, brengt het percentage van Belgische woningen verwarmd met aardgas op 46%.

⁵⁸ Het jaar 2004 werd gekenmerkt door 2.323 graaddagen, tegenover 2.296 graaddagen voor 2003, wat neerkomt op een stijging met 1,2%.

⁵⁹ FIGAS, "FEITEN EN TENDENSEN 2004".

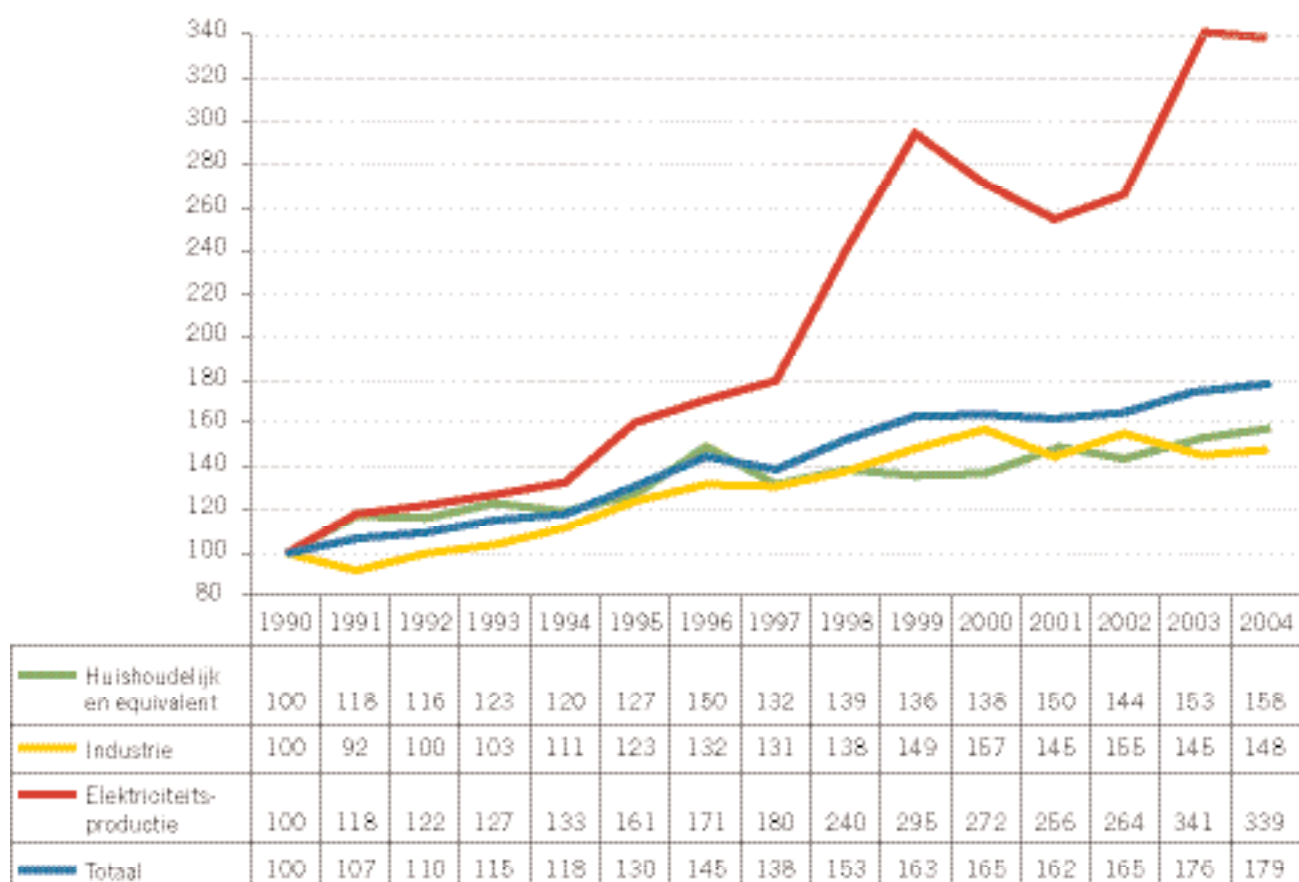
De aardgasverkoop aan industriële afnemers is eveneens gestegen, zij het in mindere mate: +1,5% tegenover een stijging van het bruto binnenlands product met 2,7% in 2004. Dit verschil is gedeeltelijk te wijten aan een kleinere toename van het aardgasverbruik door de rechtstreekse afnemers in de chemische sector.

Het aardgasverbruik voor de productie van elektriciteit is licht achteruitgegaan in 2004 (-0,7% ten opzichte van 2003) terwijl het verbruik en de productie van elektriciteit in België respectievelijk zijn toegenomen met +1,8% en +0,7%. Daarbij dient wel onderstreept te worden dat 2003 een recordjaar was wat het aardgasverbruik voor de productie van elektriciteit betreft. De evolutie van de voorbije vijftien jaar toont eveneens aan dat het verbruik van dit segment aardgasafnemers veranderlijker is, omdat de keuzemogelijkheden op het gebied van brandstoffen in deze sector veel groter zijn dan in de andere sectoren. In 2004 kon deze keuzemogelijkheid ook meespelen,

gezien de stijging van de aardgasprijzen als gevolg van de evolutie van de aardolieprijzen op de internationale brandstofmarkten. In dat verband geeft de evolutie van parameter G, die als prijsreferentie voor de Belgische captieve markt dient, duidelijk de Europese tendens aan: parameter G steeg van 11,96 €/MWh in januari 2004 tot 13,39 €/MWh in december 2004, wat neerkomt op een toename met nagenoeg 12% in één jaar.

De voorlopige cijfers voor 2004 bevestigen de tendensen op lange termijn die reeds de vorige twee jaar werden waargenomen, namelijk een matige maar vrij standvastige groei van het industrieel verbruik enerzijds en van het huishoudelijk en equivalent verbruik anderzijds, in tegenstelling tot een forse groei van het aardgasverbruik voor de productie van elektriciteit. Deze tendensen sluiten aan bij de verwachtingen waarop de CREG haar indicatief plan van bevoorrading in aardgas 2004-2014⁶⁰ baseerde.

Figuur 3: Evolutie van het aardgasverbruik per sector gedurende de periode 1990-2004 (index 1990=100)

Bron: FIGAS

⁶⁰ Zie Deel 1, punt 2.9. en 3.3., van dit verslag.

Tabel 3: Verdeling per sector van de Belgische aardgasvraag in 2004 (in TWh)

Sectoren	2001	2002	2003	2004	2004/2003
Huishoudelijk en equivalent	68,119	65,554	69,545	71,407	+2,7%
Industrie	65,247	69,638	65,368	66,328	+1,5%
Elektriciteitsproductie*	37,480	38,733	49,964	49,596	-0,7%
Totaal	170,846	173,925	184,877	187,331	+1,3%

* Centrale en decentrale productie.

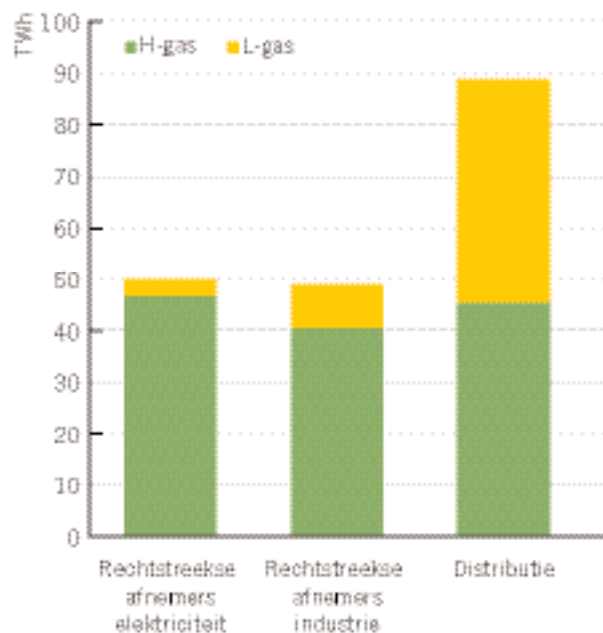
Bron: FIGAS

3.2.1.2. De verkoop per sector en per afnamesegment

Zonder de in- en uitgangspunten van het net aan de grenzen mee te rekenen, telde het vervoersnet van de N.V. FLUXYS in 2004 in totaal 428 afnamepunten voor de bevoorrading van België, waaronder 252 "rechtstreekse afnemers" van aardgas (verbruikssites) die rechtstreeks aangesloten waren op het vervoersnet van de N.V. FLUXYS, terwijl de rest diende voor de bevoorrading van de openbare distributienetten. Onder de rechtstreekse afnemers telde men 36 installaties voor elektriciteitsproductie (warmtekrachtkoppeling inbegrepen) en 216 industriële verbruikssites. Een grote meerderheid van deze verbruikssites wordt bevoorrad met hoogcalorisch gas (H-gas), zoals weergegeven in figuur 4 (H-gas vertegenwoordigt 96% van de aardgasvraag voor elektriciteitsproductie en 80% van de industriële vraag). Enkel de bevoorrading van de openbare distributie is evenwichtig verdeeld tussen H-gas en L-gas, met respectievelijk 52% en 48%.

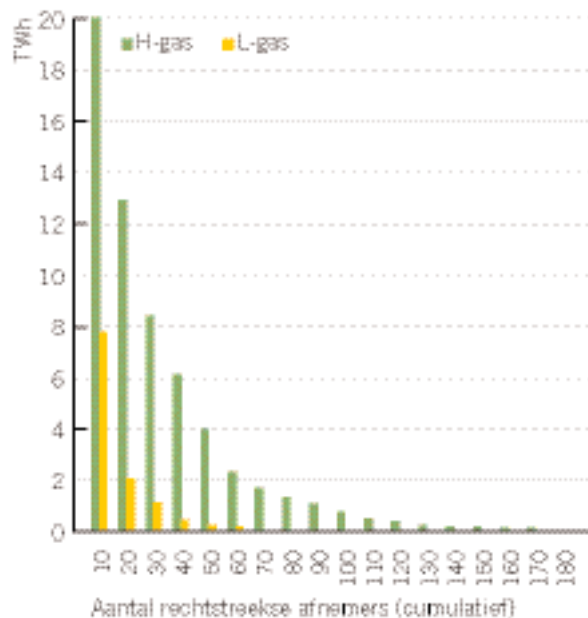
Onder de afnemers die rechtstreeks aangesloten zijn op het vervoersnet van de N.V. FLUXYS, de zogenaamde "rechtstreekse afnemers" (elektriciteitsproductie en industriële sites), is er een klein deel dat niettemin een groot gedeelte van het verbruik voor zijn rekening neemt, zoals weergegeven in figuur 5. Ook dient genoteerd te worden dat de tien grootste verbruikers van H-gas iets meer dan 45 TWh of 46% van het totaal verbruik van de rechtstreekse afnemers voor hun rekening nemen.

Figuur 4: Verdeling per sector van de Belgische vraag naar H-gas en L-gas in 2004 (in TWh)

Bron: CREG

Figuur 5: Verdeling van de rechtstreekse afnemers van H-gas en L-gas in 2004, in dalende volgorde volgens verbruikt volume (in TWh)

Bron: CREG

3.2.2. De openstelling van de Belgische aardgasmarkt

Op basis van de wetgeving die op 31 december 2004 van kracht was, konden de volgende ramingen worden gemaakt met betrekking tot de openstelling van de Belgische aardgasmarkt. Op 1 juli 2004 kon aan 91,5% van de Belgische aardgasvraag worden voldaan met vrije keuze van leverancier, tegenover 83% op 31 december 2003⁶¹, als gevolg van de vrijmaking van de eindafnemers aangesloten op het distributienet in Wallonië (4 januari 2004), van de niet-huishoudelijke eindafnemers aangesloten op de distributienetten in Wallonië en Brussel (1 juli 2004) en van de rechtstreeks op het vervoersnet aangesloten eindafnemers (1 juli 2004). De overblijvende 8,5% is samengesteld uit huishoudelijke afnemers in Wallonië en Brussel.

Voor Wallonië heeft de Waalse Regering besloten⁶² de door de CWaPE⁶³ voorgestelde datum van 1 juli 2005 voor de volledige openstelling van de gasmarkt niet te weerhouden en de datum van deze vrijmaking vast te stellen op 1 januari 2007⁶⁴. Voor Brussel zullen de huishoudelijke afnemers ten vroegste in aanmerking komen op 1 januari 2007. Overeenkomstig de richtlijn 2003/55/EG⁶⁵ moet de Belgische aardgasmarkt ten laatste op 1 juli 2007 volledig vrijgemaakt zijn.

Table 4: Kalender van de openstelling van de Belgische aardgasmarkt - toestand per 31 december 2004

	Federaal niveau ⁶⁶	Vlaams Gewest ⁶⁷	Waals Gewest ⁶⁸	Brussels Hoofdstedelijk Gewest ⁶⁹
Elke eindafnemer aangesloten op een vervoersnet	Juli 2004			
Elke beroepsafnemer		In aanmerking komend	Juli 2004 ⁷⁰	Juli 2004 ⁷¹
Elke huishoudelijke afnemer		In aanmerking komend	Januari 2007 ⁷²	Captief ⁷³

Bron: CREG

3.2.3. De aardgaslevering

Overeenkomstig het koninklijk besluit van 12 juni 2001, heeft de Minister van Energie in 2004 drie leveringsvergunningen verleend. Zeventien houders van een vergunning hebben op dit ogenblik een recht tot toegang tot het vervoersnet voor aardgas.

Zoals tabel 5 aangeeft, blijft de N.V. DISTRIGAS de markt in ruime mate overheersen, ondanks het feit dat haar marktaandeel in 2004 opnieuw afnam wat het via het vervoersnet overgebrachte volume betreft (marktaandeel van 88,1% in 2004). De in 2004 genoteerde daling (min 4,2 procentpunten) is echter minder uitgesproken dan die welke in 2003 werd genoteerd (min 6,1 procentpunten). GAZ DE FRANCE NÉGOCE versterkt zijn positie als voornaamste concurrent van de N.V. DISTRIGAS, dankzij een significante groei van zijn marktaandeel (toename met meer dan 60% ten opzichte van 2003, of met 3,2 procentpunten). De relatieve toename van het door WINGAS GmbH overgebrachte volume is nog sterker, hoewel deze maatschappij met een marktaandeel van 2,3% in 2004 ver achter de twee voornaamste marktspelers blijft. De N.V. BP BELGIUM kende van haar kant een lichte teruggang in 2004, een bewijs van de levendige concurrentie in het segment van de grote aardgasverbruikers.

Er dient eveneens genoteerd te worden dat dertien van de zeventien houders van een leveringsvergunning hun recht tot toegang tot het vervoersnet nog niet effectief hebben uitgeoefend.

Deze cijfers slaan uitsluitend op de vervoersmarkt en houden geen rekening met de evolutie van de marktaandelen in de distributie.

⁶¹ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 3.2.2.

⁶² Ministerraad van 18 november 2004.

⁶³ *Commission wallonne pour l'Énergie, rapport CD-4j28-CWaPE-081 sur l'évaluation du fonctionnement des marchés de l'électricité et du gaz et la réalisation de conditions suffisantes permettant une bonne transition vers un marché totalement libéralisé*, 29 oktober 2004.

⁶⁴ Beslissing van de Waalse Regering van 23 december 2004.

⁶⁵ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 1.1.

⁶⁶ Artikel 15/6 van de gaswet en artikel 1 van het koninklijk besluit van 10 augustus 2004 tot in aanmerking komen van eindafnemers die zijn aangesloten op een aardgasvervoersnet (Belgisch Staatsblad van 30 augustus 2004).

⁶⁷ Artikel 13 van het decreet van de Vlaamse Raad van 6 juli 2001 houdende de organisatie van de gasmarkt en artikel 53 van het besluit van de Vlaamse regering van 11 oktober 2002 houdende de organisatie van de aardgasmarkt.

⁶⁸ Artikel 27 van het decreet van het Waalse Gewest van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt; Artikel 2 van het besluit van de Waalse regering van 22 april 2004 betreffende het in aanmerking komen van de eindafnemers op de

elektriciteits- en gasmarkt (Belgisch Staatsblad van 10 mei 2004); en Beslissing van de Waalse regering van 23 december 2004.

⁶⁹ Artikel 11 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Belgisch Staatsblad van 26 april 2004).

⁷⁰ Artikel 5 van het besluit van 22 april 2004 definieert de beroepsafnemer als "elke eindafnemer die gas koopt dat niet bestemd is voor huishoudelijk gebruik". De beroepsafnemer die $\leq 0,12$ GWh verbruikt, moet hiervoor een aanvraag indienen.

⁷¹ Artikel 3 van de ordonnantie van 1 april 2004 definieert de professionele afnemer als "de eindafnemer die het bewijs aanvoert dat hij het op zijn verbruikerslocatie geleverde gas uitsluitend gebruikt voor beroepsdoeleinden".

⁷² Komen reeds in aanmerking, de huishoudelijke eindafnemers die zich bevoorraden bij een leverancier van gas dat voortkomt uit hernieuwbare energiebronnen voor het geleverde volume.

⁷³ Artikel 11 van de ordonnantie van 1 april 2004 bepaalt dat de huishoudelijke afnemers te Brussel in aanmerking zullen komen tussen 1 januari en 1 juli 2007.

Tabel 5: Leveringsondernemingen van aardgas in 2004

Onderneming	Thuismarkt	Datum vergunning	Verkoopvolume in 2004 (GWh)				Marktaandeel België**
			Thuismarkt	België*	Elders	Totaal	
RUHRGAS A.G.	Duitsland	08.02.02	553.800	0	87.600	641.400	0
BP BELGIUM N.V.	België	29.03.02	2.950		0	2.950	1,6%
DISTRIGAS N.V.	België	17.04.02	165.022		100.226	265.248	88,1%
GAZ DE FRANCE NÉGOCE	Frankrijk	03.05.02	N.A.	15.143	N.A.	N.A.	8,1%
TOTAL GAS & POWER NORTH EUROPE N.V.	België	03.05.02	0		4.500	4.500	0
WINGAS GmbH	Duitsland	02.09.02	125.300	4.215	52.300	181.815	2,3%
ESSENT ENERGY TRADING B.V.	Nederland	26.11.02	107.500	0	0	107.500	0
GASELYS SAS	Frankrijk	24.03.03	0	0	0	0	0
LUMINUS N.V.	België	28.03.03	0		0	0	0
NUON BELGIUM N.V.	België	16.06.03	0		0	0	0
NUON ENERGY TRADE & WHOLESALE N.V.	Nederland	16.06.03	N.A.	0	N.A.	N.A.	0
ELECTRABEL CUSTOMER SOLUTIONS N.V.	België	18.09.03	0		0	0	0
ACCORD ENERGY Ltd.	Verenigd Koninkrijk	18.09.03	N.A.	0	N.A.	N.A.	0
SPE N.V.	België	18.09.03	0		0	0	0
RWE GAS VERKOOP-MAATSCHAPPIJ B.V.	Nederland	08.01.04	10.750	0	0	0	0
ELECTRABEL N.V.	België	16.03.04	0		0	0	0
ENI (UK) Ltd.	Verenigd Koninkrijk	07.07.04	N.A.	0	N.A.	N.A.	0

* Betreft enkel de vervoersmarkt: leveringen aan klanten aangesloten op het vervoersnet en op de afnamepunten van de distributienetten.
 ** Betreft de respectieve marktaandelen van de houders van een leveringsvergunning voor toegang tot het vervoersnet, op basis van de cijfers in de kolom "België". Deze marktaandelen zijn gemiddelde waarden voor het jaar 2004, en geven niet noodzakelijk de toestand op 31 december weer.

Bron: CREG

3.3. HET INDICATIEF PLAN VAN BEVOORRADING IN AARDGAS 2004-2014

Het indicatief plan van bevoorrading in aardgas 2004-2014⁷⁴ gaat over de opvolging van het evenwicht tussen vraag en aanbod op de Belgische aardgasmarkt, over de verwachte toekomstige evolutie van de vraag en de beschikbare reserves, over de bijkomende vervoerscapaciteit en over de nodige maatregelen om aan de piekvraag te voldoen. De veiligheidsnormen op het vlak van bevoorrading die in dit plan door de CREG in aanmerking genomen worden voor de planning van de infrastructuur van het Belgische vervoer zijn conform de Europese regelgeving terzake⁷⁵.

Dit tweede plan⁷⁶ verwacht een groei van de aardgasvraag van om en nabij 2,9% per jaar gedurende de beschouwde periode

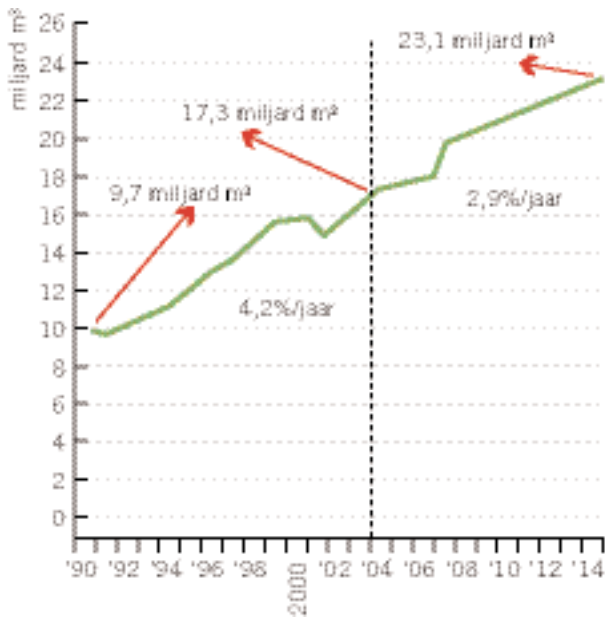
(zie figuur 6 hierna), hoofdzakelijk als gevolg van het toenemende gebruik van aardgas in de sector van de elektriciteitsproductie en, in mindere mate, in de huishoudelijke en de industriële sectoren. Deze toename van het aardgasverbruik onderstreept het belang van een ononderbroken aardgasvoorziening in België, die slechts kan verzekerd worden mits het versterken van het bestaande vervoersnet en het aanleggen van bijkomende leidingen. Deze investeringen in het Belgische vervoersnet zijn immers noodzakelijk voor de goede werking van de markt, wat veronderstelt dat de leveranciers een beroep kunnen doen op een toereikende vervoerscapaciteit om hun bevoorradingsbron te kiezen. De CREG schat dat, alleen al voor België, 500 miljoen EUR aan kapitaalinvesteringen zullen nodig zijn om de capaciteit op de hoofdassen te versterken gedurende de beschouwde periode (zie figuur 7 hierna).

⁷⁴ Zie ook Deel 1, punt 2.9., van dit verslag.

⁷⁵ Richtlijn 2004/67/EG van de Raad van 26 april 2004 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de aardgasvoorziening (Publicatieblad van de Europese Unie, nr. L 127/92 van 29 april 2004).

⁷⁶ Voor het vorige indicatief plan, zie CREG, Jaarverslagen 2001 (Deel 2, punt 2.4.), 2002 (Deel 2,

punt 3.4.) en 2003 (Deel 2, punt 3.3.). De efficiëntie van deze eerste planning vertaalt zich vandaag in concrete resultaten op het terrein in zoverre bepaalde investeringsprojecten die in het eerste indicatief plan werden aanbevolen nu verwezenlijkt zijn, zoals onder andere de aanleg van een bijkomende bevoorradingsroute naar de Antwerpse regio vanuit het Noorden en de aanvang van de werken tot uitbreiding van de LNG terminal van Zeebrugge.

Figuur 6: Evolutie van de aardgasvraag in België tot 2014*

*Waarnemingen tot 2004 en voorspellingen na 2004, met correcties voor de temperatuur, in equivalent H-gas.

Bron: CREG

Naast het verwezenlijken van de voornoemde investeringen op Belgisch vlak, vereist het waarborgen van de bevoorradingszekerheid van de Belgische markt ook inspanningen om aardgas vanuit de gasvelden over te brengen naar België. In dat verband stelt de CREG vast dat het invoerpunt van Zeebrugge van vitaal belang blijft en dat er initiatieven moeten worden genomen om een grotere hoeveelheid aardgas via de oostgrens te kunnen invoeren. Er zullen grotere hoeveelheden Russisch aardgas aangekocht worden voor de Belgische en de Britse markten. Een evenwichtige bevoorrading richting Oost-West biedt vooruitzichten voor de Belgische markt, maar vereist bijkomende investeringen, zoals de compressie op de bestaande leiding tussen Eynatten en Zeebrugge en de aanleg van een leiding tussen Lommel en de ondergrondse opslagplaats van Loenhout. Versterkingen stroomopwaarts in Nederland, Duitsland en verder in de richting van de Siberische aardgasvelden zullen eveneens noodzakelijk blijken, met een verhoging van de totale vervoerskosten tot gevolg. De CREG is van mening dat de centrale ligging van België en het feit dat ons land over een dicht vermaasd vervoersnet voor aardgas beschikt, uitstekende troeven zijn om de bevoorradingszekerheid te waarborgen. Deze troeven kunnen echter slechts behouden worden mits het aanleggen van nieuwe bevoorradingsleidingen.

De verwachte stijging van het aardgasverbruik zal nog versterkt worden als elektriciteitscentrales die op aardgas werken de kerncentrales vervangen in het kader van de geleidelijke uitstap uit kernenergie vanaf 2015⁷⁷. In dat geval zal een investeringsplan dat toelaat om tegen 2026 bijkomend 5 miljard m³ aardgas per jaar in te voeren, tijdig moeten gestart worden. Het voornoemde vervangingseffect betekent eveneens dat het Belgisch energieverbruik tegen 2030 voor meer dan 50% afhankelijk zal zijn van aardgas dat voor meer dan 80% buiten de Europese Unie wordt geproduceerd, wat tot een grotere afhankelijkheid en kwetsbaarheid van de aardgasbevoorrading zou leiden.

Verder stelt de CREG voor om de investeringen in het afzonderlijke vervoersnet voor L-gas⁷⁸ uit Nederland stop te zetten. Ze stelt daarentegen voor om systematisch te voldoen aan de groeiende vraag naar L-gas door zijn toevlucht te nemen tot H-gas⁷⁹, dat afkomstig is uit verschillende bronnen en verenigbaar is met een concurrerende marktwerking. Vandaar ook het plan om de verbruikers van L-gas te vervangen door verbruikers van H-gas naarmate de vraag naar L-gas toeneemt. De CREG vat overigens een studie aan om de relevantie na te gaan van een volledige stopzetting van de bevoorrading in L-gas en zijn vervanging door H-gas. Aangezien de huidige kwaliteitsverschillen van aardgas drie afzonderlijke vervoersnetten⁸⁰ vereisen, die de marktwerking hinderen, streeft de CREG naar de geleidelijke totstandkoming van een homogeen aardgassysteem dat wordt gekenmerkt door één enkele uitwisselbare aardgaskwaliteit.

Figuur 7: Investeringsprojecten op de hoofdasen voor de periode 2004-2014

Bron: CREG

⁷⁷ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 1.2.1.

⁷⁸ Laagcalorisch gas.

⁷⁹ Hoogcalorisch gas.

⁸⁰ Laagcalorisch, hoogcalorisch en het doorvoernet tussen het Verenigd Koninkrijk en Duitsland.

3.4. DE TARIFICATIE VAN DE CAPTIEVE AARDGASMARKT

In het kader van zijn bevoegdheid inzake maximumprijzen, werkt het Directiecomité samen met FIGAS om de berekening te verzekeren van de parameters die nodig zijn om deze maximumprijzen voor elk verbruiksprofiel van de captieve afnemers vast te leggen⁸¹.

De waarden van deze parameters en de maximumprijzen voor de levering van aardgas op de captieve markt worden op maandbasis door de CREG berekend en gepubliceerd⁸².

In de tweede helft van 2004 bleven enkel de Waalse en de Brusselse huishoudelijke klanten aan maximumprijzen onderworpen, als gevolg van de kalender van de openstelling van de Belgische aardgasmarkt⁸³. Tabel 6 geeft de evolutie weer van de jaarlijkse facturering, exclusief toeslagen en BTW, van de aardgaslevering voor drie types van huishoudelijke verbruikers tussen 2001 en 2004.

De tariefmaatregelen ten gunste van de huishoudelijke klanten vertegenwoordigden een bedrag van ongeveer 21 miljoen EUR in 2002 en 2003 en van nagenoeg 1 miljoen EUR in 2004. Het peil van de jaarlijkse facturen is in 2004 over het algemeen lager gebleven dan in 2001, ondanks de inflatie die tijdens deze periode werd genoteerd.

De jaarlijkse parameter Iga kende een lichte daling in 2004 als gevolg van de daling van parameter G die de aankoopprijs van aardgas aan de Belgische grens weergeeft. Deze op maandbasis vastgestelde parameter is de laatste maanden van 2004 echter naar omhoog gegaan als gevolg van de stijging van de aardolie-

prijzen - wat ten dele werd gecompenseerd door de zwakke dollar - die gedeeltelijk en met ongeveer zes maanden vertraging een terugslag op de aardgasprijs heeft. De jaarlijkse parameter Igd is van zijn kant op identieke wijze geëvolueerd als de Belgische inflatievoet.

Het Directiecomité vergelijkt voortdurend de aardgasprijs op de vrijgemaakte en de captieve markt om een oordeel te kunnen vellen over het redelijke karakter van de prijzen die op de captieve markt worden gehanteerd. Bovendien analyseert het Directiecomité voortdurend de evolutie van de aardgasprijs aan de hand van parameter G⁸⁴.

3.5. DE TARIFICATIE VAN DE VRIJGEMAAKTE AARDGASMARKT

Wat de toegang tot het net betreft, voorziet de Belgische wetgeving in een gereguleerde toegang tot de vervoers- en distributienetten voor aardgas, steunend op de goedkeuring van de vervoers- en distributietarieven door het Directiecomité. Overeenkomstig de van kracht zijnde goedkeuringsprocedure berust het vaststellen van de vervoers- en distributietarieven op het principe volgens hetwelk een netbeheerder waarvan de kosten redelijk zijn, onder meer in vergelijking met deze van een gelijkaardige onderneming, het geheel van zijn exploitatiekosten evenals een billijke winstmarge als vergoeding voor het kapitaal geïnvesteerd in het net, kan recupereren en dit via de tarieven voor vervoer of distributie. Het redelijk karakter van deze kosten en het billijk karakter van de winstmarge als vergoeding voor het kapitaal geïnvesteerd in het net, worden door het Directiecomité geëvalueerd door een controle die voorafgaat aan de beslissing tot goed- of afkeuring van de door de netbeheerders voorgestelde tarieven voor vervoer en distributie⁸⁵.

Tabel 6: Evolutie van de jaarlijkse facturering op de captieve markt tussen 2001 en 2004, exclusief toeslagen en BTW (€)

	Jaarlijkse Iga	Jaarlijkse Igd	Jaarlijkse facturering (€)		
			Huishoudelijke afnemer "keuken - warm water" 2.000 kWh/jaar Tarief A	Huishoudelijke afnemer "individuele verwarming" 22.000 kWh/jaar Tarief B	Huishoudelijke afnemer "collectieve verwarming" 17.000 kWh/jaar Tarief C
2001	0,8958	1,3665	115,58	727,29	430,46
2002	0,7711	1,3953	111,04	665,80	380,17
2003	0,7773	1,4188	112,63	673,99	384,24
2004	0,7548	1,4452	114,01	678,70	385,51
Δ 2004/2003	-3%	2%	1,2%	0,7%	0,3%

Bron: CREG

⁸¹ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 3.5.

⁸² Deze parameters worden tevens in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

⁸³ Zie ook Deel 1, punt 3.2.2., van dit verslag.

⁸⁴ Zie ook Deel 1, punt 2.7.4., van dit verslag.

⁸⁵ Zie ook Deel 1, punt 2.3., van dit verslag.

3.5.1. De tarificatie van het aardgasvervoer

De hoofdkenmerken van de gereguleerde tarieven van de N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG⁸⁶ voor het exploitatiejaar 2004 worden hierna beschreven. In 2004 waren er geen gereguleerde tarieven voor de doorvoeractiviteiten, omdat de gasbedrijven geen tariefvoorstellen hebben ingediend in afwachting van de omzetting in het Belgisch recht van de richtlijn 2003/55/EG⁸⁷.

3.5.1.1. De tarieven voor de overbrenging van aardgas bestemd voor de nationale markt

In 2004 waren achtereenvolgens twee tarificatiesystemen voor het gebruik van het vervoersnet van toepassing om de gebruikers van het vervoersnet ruimere aanpassingsmogelijkheden te bieden:

- van 1 januari tot 31 maart 2004: een overbrengingssysteem van punt naar punt waarbij de netgebruiker capaciteit, uitgedrukt in $m^3(n)/h$, onderschrijft op een route (tussen een ingangspunt en een afnamepunt) en waarbij wordt gespecificeerd of het gaat om vaste of onderbreekbare capaciteit. Dit systeem en de eruit voortvloeiende tarieven zijn dezelfde als die welke bepaald en toegepast werden in 2003⁸⁸;
- van 1 april tot 31 december 2004: een overbrengingssysteem van "enhanced entry-exit" dat het mogelijk maakt de vaste aard van de onderschreven capaciteit te behouden wanneer de netgebruiker op zijn route nomineert. In dit systeem, dat wordt gekenmerkt door een andere tariefstructuur en nieuwe diensten, heeft de netgebruiker bovendien de mogelijkheid om te nomineren door van zijn route af te wijken. Deze bijkomende soepelheid wordt door de N.V. FLUXYS aangeboden op basis van een *reasonable endeavour* krachtens dewelke de vervoersonderneming aan deze vraag om flexibiliteit zal trachten te voldoen.

De gereguleerde tarieven voor het jaar 2004 zijn opgenomen in tabel 7, evenals de verschillende door de N.V. FLUXYS aangeboden vervoersdiensten waarvoor ze gelden.

In het geheel genomen stelt de CREG sinds 2002 een aanhoudende daling van de overbrengingstarieven vast, tegelijk met een toenemende verbetering van het dienstenaanbod aan de netgebruikers. Zo zijn bijvoorbeeld de overbrengingstarieven voor vaste capaciteit op hoge druk en middendruk respectievelijk met 8,7% en 9,4% gedaald tussen 2002 en 2004.

Tabel 7: Tarieven voor overbrenging van aardgas bestemd voor de nationale markt in 2004, exclusief toeslagen en BTW

	1/01/04-31/03/04	1/04/04-31/12/04
		Ingang Herlevering
Hoge druk (HD)*	€/m ³ (n)/h/jaar	
- Vaste HD-capaciteit	31,4	
- Onderbreekbare HD-capaciteit	18,8	
Middendruk (MD)**	€/m ³ (n)/h/jaar	
- Vaste MD-capaciteit	10,7	
- Onderbreekbare MD-capaciteit	6,4	
Ingang (Entry)		€/m ³ (n)/h/jaar
- Vaste capaciteit		8,0
- Voorwaardelijke capaciteit		7,2
Herlevering (Exit)		
HD		€/m ³ (n)/h/jaar
- Vaste SLP-capaciteit		24,4
- Vaste niet SLP-capaciteit		22,5
- Injectiecapaciteit		
Loenhout (jaarlijkse)		19,4
- Onderbreekbare capaciteit		13,5
MD		
- Vaste SLP-capaciteit		10,6
- Vaste niet SLP-capaciteit		10,6
- Onderbreekbare capaciteit		6,4
Flexibiliteitsdienst		
- <i>Rate Flexibility</i>	€/m ³ (n)/h/jaar	€/m ³ (n)/h/jaar
Aanvullende RF	5,1	12,5
- <i>Volume Flexibility/CIT</i>	€/m ³ (n)/jaar	€/m ³ (n)/jaar
Aanvullende VF	2,2	
Aanvullende CIT		1,8
Odorisatie		
- Vaste €/m ³ (n)/h/jaar		1,0
- Variabele €/1000 m ³ (n)	0,52	0,23
Dedicated PRS €/m ³ (n)/h/jaar	7,2	7,5
Omzetting van H-gas in L-gas		€/m ³ (n)/h/jaar
- Vaste	4.934.440 €/jaar	11,9
- Variabele		€/1000 m ³ (n)
		18,4
Aansluiting	2000 €/ aansluiting	2000 €/ aansluiting
Hernominatie	50 €/hernominatie	
Opheffing van capaciteit		5000 €/ opheffing
Commodity fee	0,20%	0,20%

* Maximale toegelaten druk voor de dienst ≥ 65 bar.

** Maximale toegelaten druk voor de dienst < 65 bar.

Bron: CREG

⁸⁶ Voor een gedetailleerde beschrijving van de gereguleerde tarieven van de N.V. FLUXYS en de N.V. FLUXYS LNG voor het jaar 2004, zie Beslissing (B)031218-CDC-239 over de aangepaste aanvraag tot goedkeuring betreffende de tarieven voor de aansluiting op en het gebruik van het vervoersnet, alsook de ondersteunende diensten van de NV FLUXYS voor het jaar 2004, 18 december 2003 en Beslissing (B)031218-CDC-240 over de aangepaste

aanvraag tot goedkeuring betreffende de tarieven voor het gebruik van de methaantankerterminal van Zeebrugge van de NV FLUXYS LNG voor het jaar 2004, 18 december 2003. Voor het exploitatiejaar 2005, zie Deel 1, punt 2.3.1.1., van dit verslag.

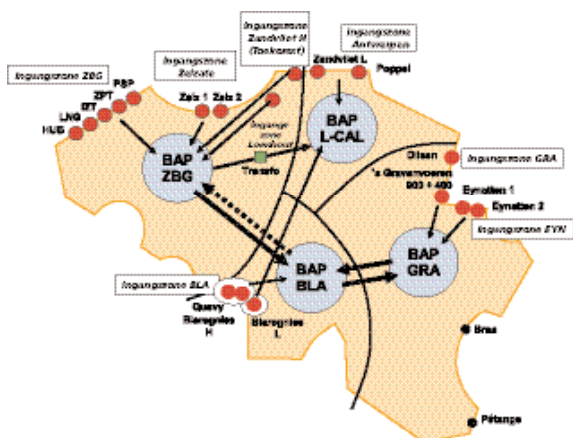
⁸⁷ Zie ook Deel 1, punt 1.1., van dit verslag.

⁸⁸ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 3.6.1.

In het "enhanced entry-exit" systeem, dat schematisch weergegeven wordt in figuur 8, bestaat het vervoersnet van de N.V. FLUXYS uit vier balanceringszones (drie in H-gas en één in L-gas), *Balancing Point* (BAP) genaamd, die het mogelijk maken het aanbod van vaste capaciteit en flexibiliteitsdiensten te maximaliseren. De ingangspunten zijn gegroepeerd in ingangszones, die op hun beurt verbonden zijn aan een balanceringszone, net zoals elk herleveringspunt.

Figuur 8: "Enhanced entry-exit" systeem

Bron: FLUXYS

Net zoals de tarieven die van toepassing waren van 1 januari tot 31 maart 2004, bestaan de capaciteitstarieven voor de periode van 1 april 2004 tot 31 december 2004 uit twee elementen: een element dat gebaseerd is op de vaste rechten, *Maximum Transport Services Rights* (MTSR) genaamd, en een *Commodity* element dat overeenkomt met 0,2% van de werkelijk vervoerde energie, berekend op basis van de publicaties van de *Dow Jones* voor de markt van Zeebrugge.

Het tarief voor ingangscapaciteit (*entry*) wordt opgeteld bij het tarief voor herleveringscapaciteit (*exit*). Hetzelfde geldt voor het tarief voor capaciteit op het hogedruknet (HD) en het tarief voor capaciteit op het middendruknet (MD) wanneer de route van de netgebruiker zowel het net van hoofdleidingen (maximum toelaatbare dienstdruk ≥ 65 bar) als het net van secundaire leidingen (maximum toelaatbare dienstdruk < 65 bar) gebruikt.

Op 1 april 2004 werd een systeem van dagbalancering met uurverplichtingen ingevoerd per balanceringszone, waarbij elke netgebruiker op elke balanceringszone de hoeveelheid energie die aan de ingangspunten wordt ingebracht in evenwicht moet brengen met deze die aan de herleveringspunten wordt afgenomen. De balancering kan gebeuren over het geheel van de balanceringszones voor H-gas voor zover er transfercapaciteit tussen

deze zones beschikbaar is. Om eventuele onevenwichten tussen in- en uitgaande hoeveelheden op het net te verhelpen, kan de netgebruiker toegang krijgen tot de flexibiliteitsdiensten aangeboden door de N.V. FLUXYS. De dagbalancering gebeurt binnen de limieten van de uur- en dagtoleranties, *Hourly Imbalance Tolerance* (HIT), *Daily Imbalance Tolerances* (DIT) en *Cumulated Imbalance Tolerances* (CIT) genaamd. Er zijn eveneens tariefvoelagen voorzien om de netgebruikers aan te sporen capaciteits- en flexibiliteitsdiensten te onderschrijven die zo nauwkeurig mogelijk aansluiten op hun reële behoeften.

Er worden twee categorieën van eindafnemers onderscheiden in de tariefstructuur van het "enhanced entry-exit" systeem:

- SLP-afnemers (*Synthetic Load Profile*) waarvan het verbruiksprofiel wordt opgesteld op basis van periodieke opnames van de meetinstallaties en van een geschat verbruiksprofiel dat door de distributienetbeheerder wordt toegepast. De SLP-afnemers hebben een verbruiksprofiel dat sterk afhankelijk is van de temperatuur, wat diensten vereist die zijn aangepast aan hun specifieke behoeften;
- niet-SLP-afnemers, zijn uitgerust met een uurregistratie met teletransmissie, aangebracht op de meetinstallatie. Op dit ogenblik is elke afnemer met een verbruik hoger dan 1 miljoen $m^3(n)$ een niet-SLP-afnemer, evenals de eindafnemers die rechtstreeks aangesloten zijn op het vervoersnet.

Ten slotte, hoewel de standaardduur van de vervoerscontracten één jaar bedraagt, zijn ook contracten van kortere duur beschikbaar, aangevuld met maandtarieven voor seizoensgebonden capaciteit en tarieven voor een minimumduur van zeven opeenvolgende dagen voor capaciteit op korte termijn.

3.5.1.2. De tarieven voor de opslag van aardgas

De opslagdiensten van de N.V. FLUXYS omvatten het vullen van de opslag met aardgas, het behoud van het volume opgeslagen aardgas en de herinjectie ervan in het vervoersnet. Daartoe beschikt de N.V. FLUXYS momenteel over twee opslaginstallaties: de opslag in watervoerende lagen te Loenhout en de LNG-opslag van de *peakshaving* te Dudzele. Hun capaciteit is bij voorrang gereserveerd voor de behoeften van de klanten van de openbare distributie.

In 2004 bedroegen de tarieven van elk van deze beide opslaginstallaties, voor de standaardduur van één jaar en per standaard opslagseenheid, respectievelijk € 108,65 en € 28,47, exclusief toeslagen en BTW.

Elke standaard opslageenheid van Loenhout verenigt vier capaciteitstermen: een basis-emissiecapaciteit van $1 \text{ m}^3(\text{n})/\text{h}$, een piekemissiecapaciteit van $2 \text{ m}^3(\text{n})/\text{h}$, een piekinjectiecapaciteit van $1 \text{ m}^3(\text{n})/\text{h}$ en een vast opslagvolume van $2.320 \text{ m}^3(\text{n})$. Wat de *peakshaving* van Dudzele betreft, heeft elke standaard een vaste emissiecapaciteit van $1 \text{ m}^3(\text{n})/\text{h}$, een onderbreekbare emissiecapaciteit van $0,25 \text{ m}^3(\text{n})/\text{h}$ en een opslagvolume van $137,5 \text{ m}^3(\text{n})$.

Naast deze tarieven neemt de N.V. FLUXYS, om haar aardgasverbruik voor de werking van de opslag te Loenhout en de *peakshaving* van Dudzele te dekken, 1,5% af van de hoeveelheden die respectievelijk geïnjecteerd en uitgezonden worden door de gebruiker van de opslagdienst.

3.5.1.3. De LNG-terminallingtarieven

De werking van de LNG terminal van Zeebrugge omvat de ontvangst en het lossen van een LNG tanker, de bufferopslag van het LNG en de injectie ervan in het vervoersnet na hervergassing. Naast deze standaarddiensten kan men ook intekenen op flexibilitetsopslag en onderbreekbare emissiecapaciteit. De gereguleerde tarieven verbonden aan deze diensten voor het exploitatiejaar 2004 worden weergegeven in tabel 8.

Tabel 8: LNG-terminallingtarieven in 2004, exclusief toeslagen en BTW

Ontvangst	223.310 €/lading
Opslag	
- Basisopslag	31.928 €/dag
- Flexibilitetsopslag	33,7 €/GWh/dag
Uitzending	
- Vaste uitzendcapaciteit	207,1 €/(GWh/dag)/dag
- Onderbreekbare uitzendcapaciteit	124,2 €/(GWh/dag)/dag

Bron: CREG

De capaciteit van de LNG terminal bedraagt 933 GWh voor de basisopslag, 667 GWh voor de flexibilitetsopslag en 264 GWh/dag voor de aardgasemissie. Voor een geloste hoeveelheid van meer dan 800 GWh LNG (wat overeenkomt met een LNG tanker in de klasse 125.000 m^3) bedraagt de duur van de basisopslag zes dagen. Voor geloste hoeveelheden van minder dan 800 GWh, wordt de duur van de basisopslag verminderd in verhouding tot de geloste hoeveelheden. Indien de opslagduur die de gebruiker

nodig heeft, langer is dan de duur van de basisopslag, moet de gebruiker flexibilitetsopslag reserveren om deze langere periode te overbruggen, en dit voor een capaciteit die minstens gelijk is aan het niveau van zijn voorraad aan het einde van de duur van de basisopslag.

Er is momenteel slechts één onderschrijver van capaciteit op de primaire markt waarvan het contract afloopt op 1 oktober 2006. *Slots*⁸⁹ die vrijkomen in het losschema van het lopende contract kunnen worden onderschreven voor kortetermijn- of *spot-cargo's*.

De N.V. FLUXYS LNG houdt bovendien 1,3% van de effectief uitgezonden hoeveelheden gas af om haar gasbehoeften voor het laten werken van de terminalling te dekken.

3.5.2. De tarificatie van de aardgasdistributie

In 2004 heeft het Directiecomité voor de eerste maal zijn bevoegdheid uitgeoefend inzake het goedkeuren van de tarieven voor de aansluiting op de distributienetten van aardgas, voor het gebruik ervan en voor de aanvullende diensten geleverd door de distributienetbeheerders.

Het eerste onderzoek had betrekking op de tariefvoorstellen voor het exploitatiejaar 2004 en leidde tot de publicatie van de tarieven die van toepassing zijn op de aardgasdistributienetten en die door het Directiecomité werden goedgekeurd of voorlopig vastgesteld voor hernieuwbare periodes van drie maanden.

Globaal genomen had deze eerste controle de afwijzing van ongeveer 4,5% van de voorgelegde distributiekosten tot gevolg, wat neerkomt op een bedrag van nagenoeg € 31.500.000 voor het geheel van de aardgasdistributiesector. Het afwijzen van sommige kosten gebeurde op basis van de maatregelen die door het Directiecomité werden aanbevolen in zijn richtlijnen met betrekking tot de billijke winstmarge toepasselijk op de beheerders van de vervoers- en distributienetten van aardgas actief op het Belgisch grondgebied⁹⁰. De toepassing van de methode voor de berekening van de vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal, zoals bepaald in de voornoemde richtlijnen, leidde in het bijzonder tot een daling van de winstmarge van de distributienetbeheerders met 8% ten opzichte van de oorspronkelijk voorgestelde marge.

⁸⁹ Gebruikstermijn van de terminal die, voor een LNG tanker van de klasse 125.000 m^3 , overeenstemt met het lossen en opslaan van het LNG gedurende zes dagen en het hervergassen ervan gedurende deze periode.

⁹⁰ Richtlijnen (R)030618-CDC-219 met betrekking tot de billijke winstmarge toepasselijk op de aardgasvervoersondernemingen en de aardgasdistributienetbeheerders actief op het Belgische grondgebied, 18 juni 2003. Zie ook CREG, Jaarverslag 2003, Deel 2, punt 1.2.2.1.

Tabel 9 geeft de aardgasdistributiekost weer voor drie types van verbruiker, berekend op basis van de tarieven toepasselijk in 2004. De voorgestelde cijfers omvatten de tarieven voor het gebruik van het aardgasdistributienet, met inbegrip van de toeslagen eigen aan de distributietarieven.

Tabel 9: Gebruikstarieven van de distributienetten (€/MWh)

	Huishoudelijke afnemer	Gemiddelde industriële afnemer	Grote industriële afnemer
	22 MWh/jaar	2.800 MWh/jaar	25.000 MWh/jaar
ALG	11,85	2,70	0,53
GASELWEST*	12,05	2,95	0,76
IDEG*	12,72	3,54	1,22
IGAO*	8,42	1,46	0,40
IGH*	12,32	2,94	0,60
IMEWO*	10,12	2,35	0,90
INTERGAS	8,99	1,77	0,86
INTERGEM*	11,05	2,60	0,57
INTERLUX*	15,78	3,94	1,37
INTERMOSANE*	11,98	3,35	2,08
IVEG	9,85	2,31	1,12
IVEKA*	9,68	2,03	0,73
IVERLEK*	10,67	2,43	0,43
PLIGAS	12,22	3,84	2,06
SEDILEC*	11,50	2,74	0,97
SIBELGA*	11,47	3,87	2,62
SIBELGAS NOORD*	14,15	3,81	1,50
SIMOGEL*	10,33	2,20	0,93
WVEM	10,58	2,05	1,41

* Voorlopige tarieven opgelegd voor een hernieuwbare periode van drie maanden ingevolge het verwerpen van de overeenkomstige tariefvoorstellen.

Bron: CREG

In België zijn de distributietarieven voor aardgas niet onderworpen aan de perequatie en verschillen zij gevoelig van de ene distributienetbeheerder tot de andere. Deze verschillen zijn deels te verklaren door het feit dat de kosten voor de activiteit van aardgasdistributie erg afhankelijk zijn van het gevoerde beleid van de distributienetbeheerder, en in zekere doch mindere mate van geografische en technische factoren die eigen zijn aan de bediende regio (bevolkingsdichtheid, bodemgesteldheid, ouderdom van het net, enz.).

Tabel 10: Belangrijkste kenmerken inzake de grootte van de distributienetbeheerders voor aardgas

	Verdeelde energie (MWh)	Aantal afnemers	Bediende oppervlakte (km ²)	Afnemersdichtheid
Maximum	10.508.814	377.261	2.934	1.227
Minimum	320.354	5.097	33	7
Gemiddelde*	4.568.814	132.433	1.113	223
Standaardafwijking	3.414.022	107.750	885	277
Totaal	86.807.468	2.516.224	21.142	119

* Niet-gewogen gemiddelde tussen de distributienetten.

Bron: CREG

Uit tabel 10 blijkt dat de structuur en de grootte van de beheerders van de aardgasdistributienetten in België zeer verschillend zijn. Zo schommelt het aantal bediende klanten tussen 5.097 en 377.261. De dichtheid op het vlak van de klanten en de bediende regio's lopen eveneens sterk uiteen en vormen een afspiegeling van de geografische kenmerken van de zones waarin de verschillende distributienetbeheerders actief zijn.

Er dient ook te worden opgemerkt dat de verschillen tussen de gewesten voor wat betreft de definitie en de reikwijdte van de openbare dienstverplichtingen die aan de beheerders van de aardgasdistributienetten opgelegd worden, een invloed kunnen hebben op de tarieven.

Artikel 25 van het koninklijk besluit van 29 februari 2004⁹¹ verplicht de CREG om de redelijkheid van de kosten die aan de basis liggen van de tariefvoorstellen van de beheerders van de aardgasdistributienetten te beoordelen door ze onder meer te vergelijken met de overeenstemmende vergelijkbare kosten van gelijkaardige ondernemingen. Daarbij heeft de CREG de beheerders van de aardgasdistributienetten de normen en criteria meegedeeld die in rekening genomen werden voor deze evaluatie. Naast het vergelijken van de kosten op basis van internationaal erkende *benchmarking* methodes, zal de CREG toezien op de beheersing van de kosten die aan de basis liggen van de tariefvoorstellen door hun evolutie in de tijd te analyseren en geval per geval de redelijkheid na te gaan van de kosten verbonden met het beheer van de aardgasdistributienetten.

⁹¹ Zie Deel 1, punt 2.3.2.1., van dit verslag.

Deel 2 De evolutie van de elektriciteitsmarkt

1	DE EUROPESE ELEKTRICITEITSMARKT	36
2	DE BELGISCHE ELEKTRICITEITSMARKT: REGULERING EN WETGEVING	37
3	DE BELGISCHE ELEKTRICITEITSMARKT: MARKTGEGEVENS	47

1. DE EUROPESE ELEKTRICITEITSMARKT

1.1. DE RICHTLIJN 2003/54/EG

Op 23 januari 2004 werd een rectificatie van de richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van richtlijn 96/92/EG⁹² (hierna: de richtlijn 2003/54/EG) gepubliceerd⁹³. De rectificatie brengt in hoofdzaak enkele terminologische wijzigingen aan.

Wat betreft de studie van het Directiecomité over de omzetting in Belgisch recht van de richtlijn 2003/54/EG, verwijzen we de lezer naar punt 1.1. van Deel 1 van dit verslag.

1.2. HET BENCHMARKINGRAPPORT VAN DE EUROPESE COMMISSIE OVER DE INWERKINGSTELLING VAN DE INTERNE MARKT VOOR GAS EN ELEKTRICITEIT

We verwijzen de lezer naar punt 1.2. van Deel 1 van dit verslag.

1.3. HET "EUROPEAN ELECTRICITY REGULATORY FORUM"

Op 16 en 17 september 2004 vond te Rome de elfde vergadering van het "European Electricity Regulatory Forum" plaats. Naast de regulatoren en de overheden van de Lidstaten, namen ook

afgevaardigden van de kandidaat-Lidstaten deel aan dit Forum teneinde deze landen bij te staan bij de invoering van een geliberaliseerde elektriciteitsmarkt.

De voornaamste thema's die in 2004 op dit Forum werden besproken zijn:

- een competitieve en duurzame elektriciteitsmarkt;
- het congestiebeheer;
- de harmonisatie van de elektriciteitsstarieven;
- de compensatiemechanismen tussen de transmissie-netbeheerders;
- het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake maatregelen om de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening en de infrastructuurinvesteringen te waarborgen;
- de Europese betrouwbaarheidsstandaarden.

In het kader van de problematiek van het congestiebeheer werden er zeven mini-fora georganiseerd. De taak van deze mini-fora bestaat erin om op het volgende Forum een plan en een gedetailleerd tijdschema voor te leggen voor de invoering van gecoördineerde *day-ahead* marktmechanismen, zoals veilingen. De organisatie van het mini-forum centraal West-Europa werd toevertrouwd aan de CREG. Tijdens de eerste bijeenkomst van dit mini-forum op 17 december 2004 werden de volgende thema's besproken⁹⁴: de *flow-based* marktkoppeling, Belpex, de implementatie van gecoördineerde *day-ahead* marktmechanismen, de allocatie en de berekening van grenscapaciteiten, de optimalisatie van de beschikbare grenscapaciteiten, het gecoördineerd congestiebeheer, de transparantiekwesties ten opzichte van de marktpelers en de samenwerking tussen regulatoren.

⁹² Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 1.1.1.

⁹³ Publicatieblad van de Europese Unie, nr. L 16/74.

⁹⁴ De documenten betreffende de vergadering van 17 december 2004 zijn beschikbaar op de website van de Europese Commissie (website DG TREN: http://europa.eu.int/comm/energy/electricity/florence/mini_fora_en.htm).

2. DE BELGISCHE ELEKTRICITEITS- MARKT: REGULERING EN WETGEVING

2.1. DE ELEKTRICITEITSPRODUCTIE

2.1.1. Het indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit 2005-2014

De CREG dient het indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit om de drie jaar aan te passen voor de volgende tien jaar⁹⁵. Dit programma wordt vastgesteld in samenwerking met de Administratie voor Energie en na raadpleging⁹⁶ van de transmissienetbeheerder, het federaal Planbureau, de Interdepartementale commissie voor de duurzame ontwikkeling en de gewestregeringen.

In 2004 heeft het Directiecomité een voorstel van indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit 2005-2014 opgesteld dat het indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit 2002-2011 aanpast.

In december 2004 heeft het Directiecomité de adviezen van de geconsulteerde partijen ontvangen. Begin 2005 zal het Directiecomité het indicatief programma ter goedkeuring voorleggen aan de Minister van Energie.

2.1.2. De vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit

Eind 2003 en in mei 2004 heeft het Directiecomité twee voorstellen⁹⁷ uitgebracht die geleid hebben tot de aanneming van twee ministeriële besluiten: één van 1 maart 2004⁹⁸ waarbij aan de N.V. ELECTRABEL een individuele vergunning voor de verbouwing van de installatie voor elektriciteitsproductie, eenheid 2, te Doel werd toegekend en één van 1 juni 2004⁹⁹ waarbij aan de N.V. ESSENT ENERGIE een individuele vergunning voor de bouw van een warmtekrachtkoppelinginstallatie voor de productie van elektriciteit en stoom op de site van de N.V. INEOS

werd toegekend. Op 31 december 2004 waren er nog twee vergunningsaanvragen in behandeling. Deze aanvragen werden ingediend door de N.V. SPE en hebben betrekking op de bouw van twee nieuwe installaties voor de productie van elektriciteit op de site van Ham (Gent). Daarnaast heeft het Directiecomité ook een gebruiksaanwijzing gepubliceerd voor het opstellen van een dossier voor de aanvraag van een individuele vergunning voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit¹⁰⁰.

2.1.3. De domeinconcessies

Het Directiecomité heeft in de loop van 2004 geen aanvragen voor domeinconcessies ontvangen en geen voorstellen tot toekenning of tot weigering van domeinconcessies uitgebracht.

Op 15 maart 2004 bracht het Directiecomité, op verzoek van de Minister van Energie, een advies uit over een voorontwerp van koninklijk besluit houdende afbakening van de zone van inplanting voor elektriciteitsproductie in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht¹⁰¹. In dit advies is het Directiecomité van mening dat een dergelijke afbakening niet in een koninklijk besluit kan worden vastgelegd en dringt erop aan dat dit initiatief op het juiste niveau van regelgeving genomen wordt. In ondergeschikte orde is het Directiecomité van mening dat het ontwerp van koninklijk besluit beter wordt voorgesteld als een ontwerp van koninklijk besluit houdende wijziging van het koninklijk besluit van 20 december 2000¹⁰².

Het advies van het Directiecomité heeft geleid tot het aannemen van een koninklijk besluit van 17 mei 2004 tot wijziging van het voornoemde koninklijk besluit van 20 december 2000¹⁰³.

2.1.4. De groenestroomcertificaten

De transmissienetbeheerder is verplicht om, enerzijds, de afgeleverde groenestroomcertificaten aan te kopen van de producenten van groene stroom die hierom verzoeken en dit tegen een vastgestelde minimale prijs en, anderzijds, om deze certificaten op regelmatige tijdstippen op de markt te brengen om de kosten verbonden aan deze verplichting te recupereren.

⁹⁵ Artikel 3 van de elektriciteitswet. Het laatste voorstel van indicatief programma dateert van 19 december 2002 en evalueert de behoeften aan productiecapaciteit voor de periode 2002-2011. Zie CREG, Jaarverslag 2002, Deel 1, punt 3.4.

⁹⁶ Consultatiedocument (C)041125-CDC-371 'Voorstel van indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit 2005-2014', 25 november 2004.

⁹⁷ Voorstel (E)040506-CDC-293 betreffende de toekenning van een individuele vergunning voor de bouw van een installatie voor de productie van elektriciteit op de site van INEOS te Zwijndrecht, 6 mei 2004. Gedaan met toepassing van artikel 6 van het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit. Zie ook CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.1.1.

⁹⁸ Belgisch Staatsblad van 26 maart 2004.

⁹⁹ Belgisch Staatsblad van 13 augustus 2004.

¹⁰⁰ Zie www.creg.be, rubriek 'Publicaties - Database'.

¹⁰¹ Advies (A)040315-CDC-261 over het voorontwerp van koninklijk besluit houdende afbakening van de zone van inplanting voor elektriciteitsproductie in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht, 15 maart 2004. Gegeven met toepassing van artikel 6 van de elektriciteitswet.

¹⁰² Koninklijk besluit van 20 december 2000 betreffende de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht.

¹⁰³ Koninklijk besluit van 17 mei 2004 tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 december 2000 betreffende de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht (Belgisch Staatsblad van 29 juni 2004).

Het netto saldo dat ontstaat uit het verschil tussen de aankoopprijs en de verkoopprijs, wordt gefinancierd door middel van een toeslag op de tarieven bedoeld in artikel 12 van de elektriciteitswet¹⁰⁴.

In zijn voorstel van koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels betreffende de voormelde toeslag¹⁰⁵, heeft het Directiecomité de toeslag voor het exploitatiejaar 2004 op 0,000093 €/MWh geraamd. Aangezien een dergelijk lage toeslag administratief niet werkbaar is, heeft het Directiecomité voorgesteld om het netto saldo voor het jaar 2004 over te dragen naar het volgende exploitatiejaar en het te verrekenen in de toeslag voor groene stroom voor het exploitatiejaar 2005. Op 31 december 2004 heeft dit voorstel nog niet geleid tot het aannemen van een koninklijk besluit.

2.1.5. De veiling van virtuele productiecapaciteit

Op 11 maart 2004 heeft het Directiecomité, op verzoek van de Minister van Energie, een studie¹⁰⁶ gemaakt over de manier waarop de eerste veiling van virtuele productiecapaciteiten van elektriciteit (hierna: VPP¹⁰⁷) verlopen is. In deze studie is het Directiecomité van oordeel dat de verschillende potentiële kandidaten op een niet-discriminerende wijze behandeld werden, maar dat bepaalde elementen van het proces, met name de procedures om in aanmerking te komen, kunnen worden versoepeld. Wat de bepaling van de uitoefenprijs van de piekproducten betreft, is het Directiecomité van oordeel dat best wordt gewacht tot 1 april 2004, wanneer de eerste producten zullen worden uitgeoefend, om na te gaan of de door de N.V. ELECTRABEL aangenomen veronderstellingen voor het vastleggen van hun uitoefenprijzen bevestigd worden. Uit de studie blijkt tevens een overevaluatie van de producten "januari" ten opzichte van de Platt's producten met betrekking tot de Nederlandse markt. Het Directiecomité is van oordeel dat het vanuit methodologisch oogpunt onmogelijk is om met enige precisie aan te geven welke de daadwerkelijke bestemming is van de producten, wat werd bevestigd door een studie van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR. Het Directiecomité is eveneens van oordeel dat het driemaandelijks ritme van de veilingen moet behouden worden, maar dat de termijn tussen de veiling en de datum van de eerste beschikbaarstelling van de verkochte producten moet verlengd worden. Ten slotte is het Directiecomité van mening dat alle voorziene volumes in 2004 op de markt moeten aangeboden worden.

Op 13 mei 2004 heeft het Directiecomité een studie gemaakt over de manier waarop de tweede veiling van VPP verlopen is¹⁰⁸. Daarin wijst het Directiecomité erop dat de N.V. ELECTRABEL haar methodologie om de indifferentiecurven op te stellen zodanig heeft aangepast dat ze een groter belang toekent aan de marktprijzen op de dagen die dichterbij de dag van de veiling liggen. Dit had tot gevolg dat de VPP-prijzen dichterbij de Platt's prijzen lagen en zorgde voor een evenwichtige verdeling van de verkochte hoeveelheden over de producten "april" en "juli". Anderzijds stelt de studie vast dat de N.V. ELECTRABEL haar methodologie voor het bepalen van de bodemprijzen behouden heeft bij de tweede veiling. Het Directiecomité acht het verder noodzakelijk dat de N.V. ELECTRABEL zo vlug mogelijk een kalender zou publiceren voor het ter beschikking stellen op de markt van het volume VPP voorzien in de beslissing van de Raad voor de Mededinging¹⁰⁹.

Op 20 juli 2004 heeft de CREG een evaluatie gemaakt van de toepassing van de VPP¹¹⁰ tot op 20 juni 2004 en kwam tot het besluit dat de VPP als een succes kunnen beschouwd worden¹¹¹. Een analyse van de benuttingspercentages van de VPP (99% voor de basisproducten en 41% voor de piekproducten) en ook het succes van de eerste drie veilingen (95% producten verkocht) duiden immers op een bepaalde overeenstemming tussen de producten en de behoeften van de marktpelers. Uit de enquête gehouden onder de houders van VPP-producten blijkt dat een verhoging van het volume aan VPP gewenst wordt. Het vaakst aangehaalde volume heeft een orde grootte van 4000 MW. Uit de studie blijkt tevens dat 77% van de producten werd verworven door leveranciers en 23% door *traders*. Het is echter onmogelijk te bepalen of de VPP-producten bestemd zijn voor de Belgische markt of voor de uitvoer.

In een schrijven van 28 augustus 2004 heeft het Directiecomité aan de N.V. ELECTRABEL gevraagd om zijn methodologie voor het bepalen van de bodemprijzen in overeenstemming te brengen met de beslissing van de Raad voor de Mededinging¹¹².

Tenslotte heeft het Directiecomité in een schrijven van 16 september 2004 aan de N.V. ELECTRABEL gevraagd om tijdens de vijfde veiling een volume aan de markt aan te bieden dat toelaat om de 1200 MW te bereiken, zoals voorzien in de beslissing van de Raad voor de Mededinging¹¹³.

¹⁰⁴ Met toepassing van artikel 14 van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen.

¹⁰⁵ Voorstel (C)040212-CDC-254 van koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels betreffende de toeslag ter financiering van het netto saldo dat ontstaat uit het verschil tussen de aankoopprijs van het groenestroomcertificaat betaald door de transmissieoperator en de verkoopprijs van dit certificaat op de markt en tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen, 12 februari 2004. Gedaan met toepassing van de artikelen 7 en 23, §2, derde lid, van de elektriciteitswet.

¹⁰⁶ Studie (F)040311-CDC-260 over de manier waarop de eerste veiling van virtuele productiecapaciteiten van elektriciteit verlopen is, 11 maart 2004. Gemaakt met toepassing

van artikel 23 van de elektriciteitswet. Zie ook CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 1.2.2.1.

¹⁰⁷ Engelse afkorting van *Virtual Power Plants*.

¹⁰⁸ Studie (F)040513-CDC-306 over de manier waarop de tweede veiling van virtuele productiecapaciteiten van elektriciteit verlopen is, 13 mei 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet.

¹⁰⁹ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.5.1.

¹¹⁰ Studie (F)040720-CREG-322 over de evaluatie op 20 juni 2004 van de toepassing van virtuele productiecapaciteiten van elektriciteit, 20 juni 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet.

¹¹¹ Voor het advies van de Algemene Raad, zie Deel 3, punt 2.1., van dit verslag.

¹¹² Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.5.1.

¹¹³ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.5.1.

2.2. HET BEHEER VAN HET TRANSMISSIENET

2.2.1. Corporate governance

2.2.1.1. De mandaten van voorzitter en lid van het Directiecomité en van commissaris-revisor van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR

Het Directiecomité bracht zeven adviezen uit in uitvoering van artikel 9, §§3 en 4, van het koninklijk besluit van 3 mei 1999 betreffende het beheer van het nationaal transmissienet voor elektriciteit dat bepaalt dat de raad van bestuur van de transmissienetbeheerder de voorzitter en de andere leden van het directiecomité van de transmissienetbeheerder slechts mag benoemen na het eensluidend advies van de CREG. De CREG mag een gunstig advies slechts weigeren om redenen in verband met de bekwaamheid, de ervaring of de onafhankelijkheid van de voorgedragen personen die deze in staat stellen het transmissienet te beheren in zijn technische, financiële, menselijke en strategische aspecten. De voorzitter en de zes andere leden die de raad van bestuur van de transmissienetbeheerder had voorgedragen, hebben elk een gunstig advies gekregen van het Directiecomité¹¹⁴.

Daarnaast bracht het Directiecomité eveneens een advies uit over de hernieuwing van een mandaat van commissaris-revisor bij de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR.

2.2.1.2. De huishoudelijke reglementen van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR

De huishoudelijke reglementen van het *corporate governance*-, audit- en vergoedingscomité van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR, aangepast als gevolg van een beslissing van het Directiecomité van 26 juni 2003¹¹⁵, alsook het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR, werden ter goedkeuring aan het Directiecomité voorgelegd. Het Directiecomité heeft deze reglementen afgekeurd en heeft de punten opgesomd die moeten worden aangepast teneinde de goedkeuring te bekomen¹¹⁶. Op 31 december 2004 heeft de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR nog geen nieuwe versie van haar huishoudelijke reglementen voorgelegd aan het Directiecomité.

2.2.2. Het technisch reglement

2.2.2.1. De algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke en van de aansluitingscontracten

Het Directiecomité dient de algemene voorwaarden van de aansluitingscontracten, de contracten van toegangsverantwoordelijke en de toegangscontracten, evenals de wijzigingen ervan, goed te keuren¹¹⁷. In haar onderzoek dient het Directiecomité na te gaan of deze algemene voorwaarden de toegang tot het net niet belemmeren, de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het net niet in gevaar brengen en conform het algemeen belang zijn.

Begin 2004 hadden nog niet alle algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke de goedkeuring gekregen van het Directiecomité. Het belangrijkste punt waarover het Directiecomité en de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR het niet eens konden worden, was de bepaling van het toepassingsgebied van de penaliteit vervat in het tarief dat de toegangsverantwoordelijke ingeval van onevenwicht moet betalen. Om deze reden zag het Directiecomité zich genoodzaakt om de algemene voorwaarden die betrekking hebben op het onevenwichtstarief opnieuw af te keuren¹¹⁸. Uiteindelijk werd een nieuwe versie van deze algemene voorwaarden in maart 2004 goedgekeurd door het Directiecomité¹¹⁹, op voorwaarde echter dat de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR enkele wijzigingen zou aanbrengen aan de onevenwichtstarieven gepubliceerd op haar website, wat dan ook gebeurde. De verschillende beslissingen genomen door het Directiecomité hebben kunnen verhinderen dat de penaliteit vervat in het onevenwichtstarief zou toegepast worden op onevenwichten die niet veroorzaakt werden door een fout van de toegangsverantwoordelijke.

Daarnaast heeft het Directiecomité tevens beslist om de wijziging door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR van bepaalde algemene voorwaarden van het contract van toegangsverantwoordelijke goed te keuren¹²⁰. Deze wijziging beoogt in het contract rekening te houden met een nieuw product aangeboden door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR, namelijk de dienst "afschakelbare afnames".

¹¹⁴ Advies (A)040720-CDC-298/2 betreffende de kandidatuur van Hubert Lemmens voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit, 20 juli 2004; Avis (A)040720-CDC-299/2 relatif à la candidature de Daniël Dobbeni pour le mandat de président du Comité de direction du gestionnaire du réseau national de transport d'électricité, 20 juli 2004; Avis (A)040720-CDC-300/2 relatif à la candidature de Marcus Berger pour le mandat de membre du Comité de direction du gestionnaire du réseau national de transport d'électricité, 20 juli 2004; Advies (A)040519-CDC-301 betreffende de kandidatuur van Jan Gesquière voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit, 19 mei 2004; Advies (A)040720-CDC-302/2 betreffende de kandidatuur van Roel Goethals voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit, 20 juli 2004; Advies (A)040720-CDC-303/2 betreffende de kandidatuur van Frank Vandenberghe voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit, 20 juli 2004; Advies (A)040720-CDC-304/2 betreffende de kandidatuur van Jacques Vandermeiren voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit, 20 juli 2004.

¹¹⁵ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.2.2.

¹¹⁶ Beslissing (B)040122-CDC-246 over de goedkeuring van de aangepaste huishoudelijke reglementen van het corporate governance-, audit- en vergoedingscomité en van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR, 22 januari 2004. Genomen met toepassing van de artikelen 14.3, 15.3, 16.2 en 17.9 van de statuten van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR.

¹¹⁷ Met toepassing van artikel 6 van het koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: het koninklijk besluit van 19 december 2002).

¹¹⁸ Beslissing (B)040205-CDC-253 betreffende de algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers, 5 februari 2004.

¹¹⁹ Beslissing (B)040325-CDC-267 betreffende de algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers, 25 maart 2004.

¹²⁰ Beslissing (B)040923-CDC-352 betreffende de wijziging van de algemene voorwaarden vervat in artikel 11.1 en bijlage 3 van de contracten van toegangsverantwoordelijke aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers, 23 september 2004.

Midden 2004 zijn de besprekingen tussen het Directiecomité en de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR betreffende de algemene voorwaarden van het aansluitingscontract gestart. Op 30 september 2004 heeft de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR de algemene voorwaarden van de aansluitingscontracten die zij aan de netgebruikers aanbiedt, ter goedkeuring aan het Directiecomité voorgelegd. Op 28 oktober 2004 besliste het Directiecomité om de algemene voorwaarden van het aansluitingscontract af te keuren, gelet op de onvolledigheid van het dossier en de omvang van de gevraagde herzieningen¹²¹.

2.2.2.2. De heropbouwcode

Op 5 februari 2004 bracht het Directiecomité een advies uit over de heropbouwcode opgesteld door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR¹²².

De heropbouwcode dient onder meer de operationele procedures vast te leggen die toepasselijk zijn op de toegangsverantwoordelijken, de netgebruikers en de andere netbeheerders, wanneer het elektrische systeem na een gehele of gedeeltelijke uitval heropgebouwd moet worden.

In zijn advies gaat het Directiecomité akkoord met de algemene strategieën en principes waarop de heropbouwcode gestoeld is, maar adviseert evenwel aan de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR om ook de operationele procedures die van toepassing zijn op de distributienetbeheerders en de producenten, expliciet in de heropbouwcode op te nemen. Verder wijst het Directiecomité op het belang van een goede opleiding van het betrokken personeel, van de controle van de efficiëntie van de procedures en van de rol die N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR daarbij te vervullen heeft.

Op 31 december 2004 heeft de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR de definitieve versie van de heropbouwcode nog niet aan het Directiecomité overgemaakt.

2.2.2.3. Het reservevermogen

De transmissienetbeheerder dient het primair, secundair en tertiair reservevermogen te evalueren en te bepalen tot het waarborgen van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van het transmissienet in de regelzone. Hij dient zijn evaluatiemethode en het resultaat ter goedkeuring mee te delen aan de CREG¹²³.

Het Directiecomité keurde op 12 februari 2004 de evaluatiemethode voor het primair, secundair en tertiair reservevermogen en de toepassing ervan voor 2004 goed. Op 10 juni 2004 keurde ze de evaluatiemethode voor het primair, secundair en tertiair reservevermogen en de toepassing ervan voor 2005 goed¹²⁴.

2.2.3. Het ontwikkelingsplan

De N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR dient een plan voor de ontwikkeling van het transmissienet op te stellen dat aan de goedkeuring van de Minister van Energie onderworpen is¹²⁵. Op 27 november 2003 bracht het Directiecomité een studie uit waarin een algemene beoordeling van het eerste ontwikkelingsplan van het transmissienet voor de periode 2003-2010 werd gegeven¹²⁶. In zijn aanbeveling van 21 januari 2004 preciseert de Algemene Raad dat hij globaal genomen de vragen, analyse en besluiten van de voormelde studie van het Directiecomité onderschrijft. Op 29 januari 2004 keurde het Directiecomité de studie over het ontwikkelingsplan in haar definitieve vorm goed¹²⁷.

Het Directiecomité is van oordeel dat de doelstellingen en de krachtlijnen die de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR bij de uitwerking van het ontwikkelingsplan van het transmissienet vooropstelde, ernaar streven op economische en milieuvriendelijke wijze aan de toekomstige marktbehoeften te voldoen, met naleving van de oriënteringen vermeld in de regeringsverklaring van juli 2003. Wat de concrete voorstellen betreft in verband met de tegen 2006 te verrichten investeringen, acht het Directiecomité echter bijkomende informatie noodzakelijk om een aantal investeringen voldoende te kunnen verantwoorden.

Op 9 juli 2004 keurde de Minister van Energie het ontwikkelingsplan goed.

2.3. DE TRANSMISSIE- EN DISTRIBUTIENETTARIEVEN

2.3.1. De transmissienettarieven

2.3.1.1. De tarieven voor het exploitatiejaar 2004

Zoals vermeld in het Jaarverslag 2003¹²⁸, heeft het Directiecomité op 11 december 2003 beslist het aangepaste tariefvoorstel van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR voor het exploitatiejaar 2004 af

¹²¹ Beslissing (B)041028-CDC-358/2 betreffende de algemene voorwaarden van de aansluitingscontracten aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers, 28 oktober 2004.

¹²² Advies (A)040205-CDC-247 over de heropbouwcode opgesteld door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR, 5 februari 2004. Gegeven met toepassing van artikel 314 van het koninklijk besluit van 19 december 2002.

¹²³ Met toepassing van artikel 233 van het koninklijk besluit van 19 december 2002.

¹²⁴ Beslissing (B)040212-CDC-255 over de vraag tot goedkeuring van de evaluatiemethode voor en de bepaling van het primair, secundair en tertiair reservevermogen voor 2003 en

2004, 12 februari 2004; Beslissing (B)040610-CDC-295 over de vraag tot goedkeuring van de evaluatiemethode voor en de bepaling van het primair, secundair en tertiair reservevermogen voor 2005, 10 juni 2004.

¹²⁵ Met toepassing van artikel 13 van de elektriciteitswet.

¹²⁶ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 3.4.

¹²⁷ Studie (F)040129-CDC-251 over het ontwikkelingsplan van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR, 29 januari 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet.

¹²⁸ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.2.4.2.

te wijzen en voorlopige transmissienettarieven op te leggen voor de duur van drie maanden, met ingang vanaf 1 januari 2004¹²⁹.

Het Directiecomité heeft deze voorlopige tarieven hernieuwd bij beslissingen van 11 maart, 10 juni en 23 september 2004, voor periodes van drie maanden te rekenen vanaf respectievelijk 1 april, 1 juli en 1 oktober 2004.

Het Directiecomité heeft de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR ook het bedrag van de toeslag "beschermde klanten" meegedeeld, namelijk 0,2021 €/MWh toe te passen vanaf 1 januari 2004, en heeft beslist dat zij vanaf 1 juli 2004 een toeslag "gemeentelijk wegenisrecht" van 2,5729 €/MWh mag heffen op haar professionele klanten die direct aangesloten zijn op de door haar beheerde netten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2.3.1.2. De tarieven voor het exploitatiejaar 2005

De N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR heeft op 30 september 2004, binnen de wettelijke termijn, een tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 ingediend.

Het Directiecomité heeft beslist dit eerste tariefvoorstel af te wijzen en stelde de te vervullen voorwaarden vast om zijn goedkeuring te verkrijgen. Aangezien het aangepaste tariefvoorstel ingediend door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR niet voldoende aan deze voorwaarden beantwoordde, hoofdzakelijk voor wat betreft de kosten van de ondersteunende diensten, heeft het Directiecomité beslist om voorlopige transmissienettarieven op te leggen voor de duur van drie maanden, met ingang vanaf 1 januari 2005.

2.3.1.3. Het verslag over de tarieven voor het exploitatiejaar 2003

Op 19 februari 2004 heeft het Directiecomité een verslag opgesteld over de transmissienettarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003¹³⁰.

Op procedureel vlak stelt dit verslag vast dat het, als gevolg van vertragingen bij de publicatie van de wetteksten, noodzakelijk was voorlopige tarieven goed te keuren, sommige met terugwerkende kracht, en dat een dergelijke werkwijze niet heeft bijgedragen tot de transparantie van de markt. De opeenvolging van voorlopige tarieven die slechts voor drie maanden geldig zijn, brengt een zware werklast met zich mee voor de netbeheerder en de regulator en blijkt ook moeilijk werkbaar te zijn voor de overige marktspelers. Om die redenen beveelt het Directiecomité de invoering van meerjarentarieven aan.

Inhoudelijk gezien stelt het verslag vast dat de eerste gereguleerde transmissienettarieven een voorlopig en opgelegd karakter hadden. Gedurende het jaar 2003 was de netbeheerder niet in staat om zich voldoende te conformeren aan de door het Directiecomité geformuleerde vragen tot aanpassing. Het verslag stelt vast dat de regulering van de transmissieactiviteit vruchten afwerpt. De *unbundling* van productie en transmissie heeft immers een tariefverlagend effect en daarnaast heeft de kritische beoordeling door het Directiecomité van het redelijke karakter van deze kosten en van het billijke karakter van de vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal tot een beduidende verlaging van de tariefkosten geleid, die voor representatieve typeklanten op ongeveer 30% kan geschat worden.

2.3.1.4. De bonus/malus betreffende de tarieven voor het exploitatiejaar 2003

De transmissienetbeheerder bezorgt het Directiecomité elk jaar op 14 februari een jaarlijkse rapportering over zijn exploitatieresultaten van het voorgaande exploitatiejaar. Het Directiecomité baseert zich hierop om vast te stellen of de tarieven toegepast tijdens het voorgaande exploitatiejaar geresulteerd hebben in een bonus of een malus¹³¹.

Bij gebrek aan een wettelijke definitie van het begrip bonus/malus, heeft het Directiecomité zich laten inspireren door de wettelijke bepalingen, meer bepaald door artikel 12, §2, 2°, van de elektriciteitswet dat stelt dat de tarieven worden bepaald in functie van de kosten en het de netbeheerder mogelijk maken om alle reële kosten te dekken die toerekenbaar zijn aan zijn wettelijke taken. Het Directiecomité heeft op die manier een berekeningsmethode uitgewerkt die resulteert uit het verschil tussen de goedgekeurde gebudgetteerde werkingskosten en de goedgekeurde reële werkingskosten van een jaar t. Het gedeelte van dit verschil dat voortvloeit uit een actieve kostenbeheersing wordt beschouwd als een bonus. De helft van deze bonus wordt in mindering gebracht van de tarieven voor het jaar t+2. Indien de verschillen tussen het budget en de realiteit geen aanleiding geven tot de vaststelling van een bonus of een malus, dan spreekt men enkel van een exploitatieoverschot of -tekort dat, desgevallend, zal verrekend worden in de tarieven van de volgende jaren.

Voor het exploitatiejaar 2003 heeft het Directiecomité voor de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR een bonus vastgesteld die 0,84% van de omzet voor het jaar 2003 bedraagt.

¹²⁹ Met toepassing van artikel 9 van het koninklijk besluit van 4 april 2001 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit (hierna: het koninklijk besluit van 4 april 2001).

¹³⁰ Verslag TE2003-1 over de transmissietarieven bedoeld in artikel 12, §1, van de wet van

29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met betrekking tot het exploitatiejaar 2003, 19 februari 2004. Gegeven met toepassing van artikel 11 van het koninklijk besluit van 4 april 2001.

¹³¹ Met toepassing van de artikelen 12 en 24 van het koninklijk besluit van 4 april 2001.

Het Directiecomité heeft eveneens beslist dat een deel van het facturatieoverschot van het exploitatiejaar 2003 ten bedrage van € 109.250.805, als volgt zal afgetrokken worden van de kosten van de volgende jaren:

- gedurende het exploitatiejaar 2005	€ 36.416.935,00
- gedurende het exploitatiejaar 2006	€ 36.416.935,00
- gedurende het exploitatiejaar 2007	€ 36.416.935,00
Totaal	€ 109.250.805,00

2.3.1.5. De beperking van de heffingen op het transmissienet

Het Directiecomité heeft op verzoek van de Minister van Energie de weerslag onderzocht van een eventuele beperking van de heffingen op het transmissienet, door de grote elektriciteitsverbruikers te laten genieten van een degressief maximumtarief, en dit naar analogie met de door de Nederlandse wetgever opgestelde regels¹³². Aan de hand van de verschillende heffingen op het transmissienet, werden meerdere scenario's bestudeerd die toelaten om een degressief maximumtarief voor de grote elektriciteitsverbruikers in te voeren.

2.3.2. De distributietarieven

2.3.2.1. De tarieven voor het exploitatiejaar 2004

Zoals vermeld in het Jaarverslag 2003¹³³, heeft het onderzoek van de tariefvoorstellen voor 2004 door het Directiecomité tijdens het laatste trimester van 2003 voor vijf distributienetbeheerders tot een goedkeuring van hun tarieven voor het jaar 2004 geleid en voor de overige tweeëntwintig tot het opleggen van voorlopige tarieven voor een periode van drie maanden met ingang vanaf 1 januari 2004.

In 2004 heeft het Directiecomité deze voorlopige tarieven hernieuwd voor periodes van drie maanden te rekenen vanaf respectievelijk 1 april, 1 juli en 1 oktober 2004. Aan één van de netbeheerders aan wie het Directiecomité voorlopige tarieven oplegde, werd tevens, krachtens artikel 31 van de elektriciteitswet, een administratieve boete opgelegd voor het overtreden van artikel 22 van de elektriciteitswet en artikel 13 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002¹³⁴.

2.3.2.2. De tarieven voor het exploitatiejaar 2005

De tariefvoorstellen voor het exploitatiejaar 2005 hebben eerst aanleiding gegeven tot beslissingen waarbij de goedkeuring werd geweigerd, met vermelding van punten die aangepast dienen te worden om de goedkeuring van het Directiecomité te verkrijgen.

De aangepaste tariefvoorstellen die vervolgens werden ingediend, hebben voor vijftien distributienetbeheerders geleid tot het opleggen van voorlopige tarieven voor een periode van drie maanden te rekenen vanaf 1 januari 2005, en voor de overige elf tot een beslissing tot goedkeuring van de tarieven voor het jaar 2005. In deze laatste beslissingen werd de redelijkheid van de door de distributienetbeheerders aangehaalde kosten door het Directiecomité beoordeeld overeenkomstig artikel 23 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002, enerzijds in het licht van hun reële kosten voor het jaar 2003 en anderzijds aan de hand van een vergelijkende studie van de efficiëntie van de netbeheerders, gemeten met behulp van de *Data Envelopment Analysis*-modellen.

2.3.2.3. De controle van het pensioendossier

Na een studie over de controle van het pensioendossier van de transmissieactiviteit in 2002¹³⁵, heeft het Directiecomité in 2004 drie studies gemaakt over de controle van het pensioendossier van de distributie- en leveringsactiviteit van respectievelijk de Vlaamse en Waalse gemengde intercommunales en de C.V.B.A. SIBELGA¹³⁶. Deze studies hebben tot doel na te gaan of de bedragen die door de distributienetbeheerders als toeslag zijn opgenomen bij de distributietarieven, in overeenstemming zijn met de niet gekapitaliseerde bijkomende pensioenen uitgekeerd aan de vroegere personeelsleden of aan hun rechthebbers en dit *pro rata* het aantal dienstjaren in de activiteit netbeheer of elektriciteitslevering in de distributie.

In het dossier van de Waalse gemengde intercommunales heeft het Directiecomité de in het pensioendossier vermelde niet gekapitaliseerde bijkomende pensioenlasten aanvaard en toegelaten dat ze als toeslag bij de distributietarieven voor elektriciteit worden aangerekend. In de dossiers van de Vlaamse gemengde intercommunales en de C.V.B.A. SIBELGA heeft de controle geleid tot het uitsluiten van sommige pensioenlasten uit de post toeslagen.

¹³² Studie (F)040219-CDC-257 over de weerslag van een eventuele beperking van de heffingen op het transmissienet, 19 februari 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet.

¹³³ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.3.

¹³⁴ Koninklijk besluit van 11 juli 2002 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven voor de aansluiting op de distributienetten en het gebruik ervan, de ondersteunende diensten geleverd door de beheerders van deze netten en inzake de boekhouding van de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit (hierna: het koninklijk besluit van 11 juli 2002).

¹³⁵ Zie CREG, Jaarverslag 2002, Deel 1, punt 1.2.2.2. (a.8) en (a.9).

¹³⁶ Studie (F)040909-CDC-327 over de controle van het pensioendossier van de elektriciteitsdistributie- en leveringsactiviteit van de Vlaamse gemengde intercommunales, 9 september 2004; *Etude (F)040909-CDC-328 portant sur le contrôle du dossier des pensions de l'activité de distribution et de fourniture d'électricité des intercommunales mixtes wallonnes*, 9 september 2004; *Etude (F)040909-CDC-329 portant sur le contrôle du dossier des pensions de l'activité de distribution et de fourniture d'électricité de la SCRL SIBELGA*, 9 september 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 7 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002.

2.3.2.4. De verslagen

Op 6 februari 2004 heeft het Directiecomité aan de Minister van Energie een voorstel van ministerieel besluit tot bepaling van het rapporteringsmodel voor het budget en de semesteriële verslagen afgeleverd door de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit overgemaakt¹³⁷. Dit voorstel werd opgesteld na consultatie van deze distributienetbeheerders. Op 31 december 2004 heeft dit voorstel nog niet geleid tot het aannemen van een ministerieel besluit.

Op 19 februari 2004 heeft het Directiecomité een verslag opgesteld over de distributienettarieven die tijdens het exploitatiejaar 2003 werden toegepast¹³⁸. In dit verslag wordt een overzicht gegeven van het verloop van de procedure die heeft geleid tot de goedkeuring van de (voorlopige) tarieven van de distributienetbeheerders voor het jaar 2003. Het verslag geeft ook aan op welke punten het Directiecomité de tariefvoorstellen heeft doen aanpassen opdat zij beter zouden voldoen aan de criteria vastgelegd in de elektriciteitswet en het koninklijk besluit van 11 juli 2002. Ten slotte bundelt het verslag alle goedgekeurde (voorlopige) tarieven en geeft het, aan de hand van typeklanten, de betekenis van de tarieven voor de klanten weer.

2.3.2.5. De bonus/malus betreffende de tarieven voor het exploitatiejaar 2003

Voor de principes inzake de vaststelling en de bestemming van de bonus/malus, wordt de lezer verwezen naar punt 2.3.1.4. van dit deel.

Voor het exploitatiejaar 2003 heeft het Directiecomité geen bonus of malus voor de distributie vastgesteld, maar enkel exploitatieoverschotten of -tekorten¹³⁹. Een totaal bedrag van € 79.872.469 dient in mindering gebracht te worden van de tarieven voor 2005. Met uitzondering van een distributienetbeheerder die een exploitatietekort vertoonde, zullen alle andere distributienetbeheerders hun kosten, die voor het exploitatiejaar 2005 door de gereguleerde tarieven dienen gedekt te worden, zien dalen met een bedrag tussen 0 en 19,7 miljoen EUR.

2.4. DE FEDERALE BIJDRAGE

Voor de studie van het Directiecomité over de toepassingsproblemen in verband met de federale bijdrage, verwijzen we de lezer naar punt 2.8. van Deel 1 van dit verslag.

Op 13 september 2004 werd een bijzondere wet¹⁴⁰ aangenomen die de federale overheid de mogelijkheid biedt om de opbrengst van de federale bijdrage ter compensatie van de inkomstendering van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt (hierna: de federale bijdrage voor inkomstendering van de gemeenten) toe te wijzen aan de gemeenten. Deze bijzondere wet, die uitwerking heeft sinds 1 mei 2004, biedt de gewesten de mogelijkheid om gehele of gedeeltelijke vrijstellingen te verlenen van deze bijdrage.

De programmawet van 27 december 2004¹⁴¹ voegt een artikel 22bis aan de elektriciteitswet toe dat bepalingen bevat in verband met de federale bijdrage voor inkomstendering van de gemeenten die hun uitwerking hebben sinds 1 mei 2004. Dit artikel neemt als grondslag voor deze bijdrage, de eerste 25.000 MWh/jaar die per afnamepunt afgenomen wordt door eindafnemers aangesloten op het distributienet. De aanslagvoet wordt vastgesteld op 4,91 €/MWh tot 1 juli 2007. In de schoot van de CREG wordt een fonds opgericht waarin de opbrengst van de federale bijdrage voor inkomstendering van de gemeenten wordt gestort¹⁴². De CREG wordt belast met het beheer en het doorstorten van de opbrengst aan de gemeenten¹⁴³.

Op 31 december 2004 heeft enkel het Waalse Gewest de eindafnemers wiens punt van opname op een net in het Waalse Gewest gelegen is, vrijgesteld van de federale bijdrage bedoeld in artikel 22bis van de elektriciteitswet¹⁴⁴.

2.5. HET IN AANMERKING KOMEN BINNEN HET TRANSMISSIENET

Op 17 juni 2004 bracht het Directiecomité op verzoek van de Minister van Energie een advies uit over het vervroegen van de vrijmakingdatum van de andere categorieën eindafnemers die aangesloten zijn op het transmissienet¹⁴⁵.

¹³⁷ Voorstel (C)030923-CDC-252 van ministerieel besluit tot bepaling van het rapporteringsmodel voor het budget en de semesteriële verslagen afgeleverd door de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit, 23 september 2003. Gedaan met toepassing van artikel 14 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002.

¹³⁸ Verslag TE2003-2 over de distributienettarieven, bedoeld in artikel 12, §1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met betrekking tot het exploitatiejaar 2003, 19 februari 2004. Gegeven met toepassing van artikel 12 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002.

¹³⁹ Met toepassing van de artikelen 13 en 24 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002.

¹⁴⁰ Bijzondere wet van 13 september 2004 tot wijziging van artikel 6, §1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (Belgisch Staatsblad van 9 november 2004).

¹⁴¹ Belgisch Staatsblad van 31 december 2004.

¹⁴² Het ministerieel besluit van 29 december 2004 tot bepaling van de nadere regels voor storting aan de CREG van de federale bijdrage die strekt tot de compensatie van de inkomstendering van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt (Belgisch Staatsblad van 31 december 2004) vermeldt het rekeningnummer van de CREG waarop de stortingen van de distributienetbeheerders dienen te gebeuren.

¹⁴³ Zie ook Deel 3, punt 1.2.5., van dit verslag.

¹⁴⁴ Besluit van de Waalse Regering van 23 december 2004 tot vrijstelling van de federale bijdrage ter compensatie van het inkomsterverlies dat de gemeenten wegens de liberalisering van de elektriciteitsmarkt lijden (Belgisch Staatsblad van 30 december 2004).

¹⁴⁵ Advies (A)040617-CDC-311 over het vervroegen van de vrijmakingdatum van de andere categorieën eindafnemers die aangesloten zijn op het transmissienet, 17 juni 2004. Gegeven met toepassing van artikel 16 van de elektriciteitswet.

Aangezien artikel 21, §1, van de richtlijn 2003/54/EG voorziet dat alle niet-huishoudelijke afnemers uiterlijk vanaf 1 juli 2004 in aanmerking komende afnemers dienen te zijn en alle eindafnemers aangesloten op het Belgische transmissienet niet-huishoudelijke afnemers zijn, adviseerde het Directiecomité om alle eindafnemers die aangesloten zijn op het transmissienet uiterlijk op 1 juli 2004 in aanmerking te laten komen.

Het advies van het Directiecomité werd gevolgd in die zin dat het koninklijk besluit van 10 augustus 2004¹⁴⁶ bepaalt dat alle eindafnemers verbonden aan het transmissienet voor elektriciteit vanaf 1 juli 2004 in aanmerking komen.

2.6. DE LEVERINGSVERGUNNINGEN VOOR ELEKTRICITEIT

In de loop van 2004 ontving de CREG drie aanvragen voor een leveringsvergunning voor elektriciteit. Eén aanvrager trok op eigen initiatief zijn aanvraag in. De twee overige aanvragen van de B.V. ENECO ENERGIE INTERNATIONAL en de B.V. ESSENT ENERGY TRADING gaven aanleiding tot een voorstel tot toekenning¹⁴⁷ vanwege het Directiecomité en werden reeds gevolgd door een ministerieel besluit tot toekenning¹⁴⁸.

Ten slotte werd, in navolging van de twee voorstellen tot toekenning die het Directiecomité eind 2003 uitbracht, aan de N.V. ELECTRABEL¹⁴⁹ en aan ÉLECTRICITÉ DE FRANCE¹⁵⁰ een leveringsvergunning voor elektriciteit toegekend.

2.7. DE OPRICHTING VAN EEN ELEKTRICITEITSBEURS

Het Directiecomité voerde op verzoek van de Minister van Energie een studie uit over de noodzakelijke regulatieve maatregelen bij de oprichting van een Belgische elektriciteitsbeurs¹⁵¹. Naast de normatieve regels die de concrete oprichting en de organisatie van de beurs betreffen, besteedt de studie ruime aandacht aan de haalbaarheid van een elektriciteitsbeurs voor de Belgische markt. Het Directiecomité onderzocht daarom de relevante marktfactoren die een rechtstreekse invloed uitoefenen op de beurs, zoals de sterk geconcentreerde marktstructuur, de mogelijkheid tot markt- en prijsmanipulatie en de rol van de VPP¹⁵². Op basis hiervan stelde het Directiecomité een reeks regulatieve maatregelen voor die onder meer de transparantie, de liquiditeit

en het aanbod op de beurs kunnen stimuleren. Daarnaast werden er ook wijzigingen voorgesteld van de huidige marktregels inzake de VPP en de balancering, maar ook inzake de toewijzing en de nominatie van de capaciteit op de interconnectoren.

2.8. DE PRIJSZETTING DOOR DE STANDAARDLEVERANCIERS

In maart 2004 bracht het Directiecomité op eigen initiatief een studie¹⁵³ uit die de verschillen onderzoekt tussen de prijzen die de standaardleveranciers ECS en de N.V. LUMINUS in Vlaanderen hanteren ten aanzien van hun actieve klanten en hun standaardklanten. De lezer wordt hierbij verwezen naar punt 2.6. van Deel 1 van dit verslag, dat *mutatis mutandis* van toepassing is op de elektriciteit.

Respectievelijk op 1 juli 2004 en 1 november 2004 hebben ECS en de N.V. LUMINUS een wijziging doorgevoerd van hun systeem van prijszetting op de markt voor de levering van elektriciteit. Op het ogenblik van het opstellen van dit verslag, worden deze twee nieuwe prijszettingssystemen onderzocht en zij zullen het voorwerp uitmaken van een nieuwe gelijkaardige studie door het Directiecomité.

2.9. DE MAXIMUMPRIJZEN

2.9.1. De vergelijking van de maximumprijzen op de captieve markt in België met de vier buurlanden

Eind 2003 vroeg de Minister van Energie het advies van de CREG over mogelijke tariefdalingen ten gunste van de niet geliberaliseerde afnemers.

In zijn advies¹⁵⁴ heeft het Directiecomité de studie *Comparison of Belgian City-Gate and End-Users Prices with Four Neighbouring Countries* geactualiseerd. Deze studie werd in het verleden gemaakt door de consultant *Global Insight* voor rekening van het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas.

Het Directiecomité was van oordeel dat vooruitgang werd geboekt in het afstemmen van de Belgische tarieven op het gemiddelde van die van de buurlanden. Toch werd vastgesteld dat er op het vlak van laagspanning een competitiviteitsverschil bleef bestaan ten opzichte van de buurlanden. Het Directiecomité raadde meer

¹⁴⁶ Koninklijk besluit van 10 augustus 2004 tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 tot in aanmerking komen van andere categorieën eindafnemers (Belgisch Staatsblad van 30 augustus 2004).

¹⁴⁷ Voorstel (E)040617-CDC-312 betreffende de toekenning van een vergunning voor de levering van elektriciteit aan ENECO Energie International B.V., 17 juni 2004; Voorstel (E)040826-CDC-320 betreffende de toekenning van een vergunning voor de levering van elektriciteit aan ESSENT Energy Trading B.V., 26 augustus 2004. Gedaan in uitvoering van artikel 8 van het koninklijk besluit van 2 april 2003 betreffende de vergunningen voor de levering van elektriciteit door tussenpersonen en betreffende de gedragsregels die op hen van toepassing zijn.

¹⁴⁸ Ministerieel besluit van 28 juli 2004 (Belgisch Staatsblad van 31 augustus 2004) en ministerieel besluit van 22 november 2004 (Belgisch Staatsblad van 14 december 2004).

¹⁴⁹ Ministerieel besluit van 12 januari 2004 (Belgisch Staatsblad van 29 januari 2004).

¹⁵⁰ Ministerieel besluit van 14 januari 2004 (Belgisch Staatsblad van 13 februari 2004).

¹⁵¹ Studie (F)040408-CDC-268 over de noodzakelijke regulatieve maatregelen bij de oprichting van een Belgische elektriciteitsbeurs, 8 april 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet.

¹⁵² Zie ook Deel 2, punt 2.1.5., van dit verslag.

¹⁵³ Studie (F)040311-CDC-259 over de prijszetting op de markt voor de levering van elektriciteit en aardgas door standaardleveranciers, 11 maart 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet en artikel 15/14 van de gaswet.

¹⁵⁴ Advies (A)040219-CDC-258 over de vergelijking van de verkoopprijzen 2003 van elektriciteit aan de captieve klanten in België met de vier buurlanden, rekening houdend met de regeringsbeslissingen van 5 april 2000, 19 februari 2004. Gegeven met toepassing van artikel 20 van de elektriciteitswet. Zie ook Deel 2, punt 2.9.2. (laatste alinea), van dit verslag.

bepaald de invoering aan van een tariefmaatregel ten gunste van de afnemers die zich tussen de jaarlijkse verbruikschijven van 2.250 kWh en 5.500 kWh bevinden en moedigde het gebruik aan van het bihorair tarief, dat vaak voordeliger uitvalt. Voor de hoogspanningsafnemers die sindsdien geliberaliseerd werden, stelde het Directiecomité eveneens een competitiviteitsverschil vast en raadde aan om deze afnemers een tariefvermindering toe te kennen.

De voornoemde studie werd, op verzoek van de Minister van Energie, ook aangevuld met een studie over de componenten van de elektriciteitsprijs in België en in de buurlanden, en hun evolutie van 1999 tot 2003¹⁵⁵. Het Directiecomité heeft eveneens een vergelijking tussen België en zijn vier buurlanden gemaakt van de fiscaliteit die wordt toegepast bij de levering van elektriciteit aan de eindafnemer en van de impact van de maatregelen ter bevordering van hernieuwbare energiebronnen en warmtekraftkoppeling op zijn elektriciteitsfactuur. Voorts werd een synthese gemaakt van de eerste beschikbare gegevens over de vergelijking van de impact van het Europese uitwisselingssysteem van quota's van broeikasgasemissies op de factuur van de eindafnemer.

2.9.2. De aanpassing van de maximumprijzen op de captieve markt en van de sociale maximumprijzen

In 2003 bracht het Directiecomité een advies uit over de nieuwe definitie van de parameter N_c ¹⁵⁶ dat tot de aanneming van een ministerieel besluit van 1 maart 2004¹⁵⁷ leidde. De nieuwe formule beoogt de reële brandstofkosten weer te geven, niet meer op basis van boekhoudkundige gegevens over de aankoop van brandstoffen die vertrouwelijk zijn geworden met de liberalisering, maar op basis van de gepubliceerde officiële brandstofkosten die representatief zijn voor het brandstofverbruik in de Belgische centrales.

Het Directiecomité heeft eveneens een voorstel van aangepaste maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan eindafnemers¹⁵⁸ opgesteld, met het doel te voorkomen dat de reële nettokost die voor de elektriciteitsondernemingen voortvloeit uit de toepassing van sociale tarieven in de elektriciteitssector door sommige eindafnemers tweemaal ten laste zou genomen worden, namelijk een eerste maal via de meerkost inbegrepen in

de tarieven en een tweede maal via de toeslag. Het voorstel van het Directiecomité werd in zoverre opgevolgd dat er voor de afnemers van laagspanning tariefverminderingen voor een bedrag van 15,97 miljoen EUR werden toegepast¹⁵⁹.

Ten slotte werd als gevolg van het advies van het Directiecomité van 19 februari 2004¹⁶⁰, de coëfficiënt "26,00 NE" in het tweeuurentarief, voorzien in het ministerieel besluit van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit, vervangen door de coëfficiënt "18,51 NE". Deze wijziging heeft uitwerking vanaf 1 juli 2004¹⁶¹.

2.9.3. De compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen

Als gevolg van een voorstel dat het Directiecomité reeds in 2003¹⁶² uitbracht, werd het koninklijk besluit van 21 januari 2004 tot vaststelling van de nadere regels voor de compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen in de elektriciteitsmarkt en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan¹⁶³ (hierna: het koninklijk besluit van 21 januari 2004), aangenomen.

Het koninklijk besluit van 21 januari 2004 week op bepaalde punten af van het voorstel van het Directiecomité. De lezer wordt hierbij verwezen naar punt 2.7.2. van Deel 1 van dit verslag, dat *mutatis mutandis* van toepassing is op de elektriciteit.

2.9.4. De maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan niet-beschermde eindafnemers waarvan het contract werd opgezegd

Op 19 mei 2004 stelde het Directiecomité, op verzoek van de Minister van Energie, een voorstel op van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit door de distributienetbeheerders aan de niet-beschermde eindafnemers waarvan het leveringscontract werd opgezegd¹⁶⁴.

¹⁵⁵ Studie (F)040408-CDC-272 Rev. 1 over de componenten van de elektriciteitsprijs in België en in de buurlanden, en hun evolutie van 1999 tot 2003, 28 oktober 2004. Gemaakt met toepassing van artikel 23 van de elektriciteitswet.

¹⁵⁶ Advies (A)030717-CDC-205 betreffende de nieuwe definitie van de parameter N_c , 17 juli 2003. Gegeven met toepassing van artikel 20 van de elektriciteitswet.

¹⁵⁷ Ministerieel besluit van 1 maart 2004 tot wijziging van het ministerieel besluit van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit (Belgisch Staatsblad van 19 maart 2004).

¹⁵⁸ Voorstel (C)040122-CDC-248 van aangepaste maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan eindafnemers, thans vastgesteld in de ministeriële besluiten van 15 mei 2003 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan de residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie en van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit, 22 januari 2004. Gedaan met toepassing van artikel 20 van de elektriciteitswet.

¹⁵⁹ Koninklijk besluit van 13 mei 2004 tot wijziging van het ministerieel besluit van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en het

ministerieel besluit van 15 mei 2003 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan de residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie (Belgisch Staatsblad van 9 juni 2004).

¹⁶⁰ Zie Deel 2, punt 2.9.1., van dit verslag.

¹⁶¹ Ministerieel besluit van 8 december 2004 tot wijziging van het ministerieel besluit van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit (Belgisch Staatsblad van 24 december 2004).

¹⁶² Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 1.2.2.6.

¹⁶³ Belgisch Staatsblad van 30 januari 2004.

¹⁶⁴ Voorstel (C)040519-CDC-307 van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit door distributienetbeheerders aan de eindafnemers wier leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als "residentieel beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie in de zin van artikel 20, §2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt" kunnen beschouwd worden, 19 mei 2004. Gedaan met toepassing van de artikelen 20 en 23, §2, derde lid, van de elektriciteitswet.

Dit voorstel leidde tot de aanneming van een ministerieel besluit van 1 juni 2004¹⁶⁵ dat de door het Directiecomité voorgestelde prijsformule overnam, maar de voorgestelde definities van bepaalde componenten van deze formule, met name van de energieprijzen en de marge, echter wijzigde.

2.10. DE SAMENWERKING TUSSEN HET DIRECTIECOMITÉ, DE DIENST VOOR DE MEDEDINGING EN DE RAAD VOOR DE MEDEDINGING

2.10.1. De concentraties

2.10.1.1. De concentraties tussen de N.V. ELECTRABEL CUSTOMER SOLUTIONS en de gemengde intercommunales

Begin 2004 werd een concentratie tussen ECS en de gemengde intercommunale SIBELGA bij de Raad voor de Mededinging aangemeld, na een verwijzing door de Europese Commissie. In dit concentratiedossier heeft de Dienst voor de Mededinging het Directiecomité om inlichtingen gevraagd en werd er door de Raad voor de Mededinging op 8 maart 2004 een beslissing¹⁶⁶ genomen. De Raad voor de Mededinging heeft vastgesteld dat de aanmeldende partijen een reeks verbintenissen hebben aangegaan die de effecten van de versterking van hun dominante positie compenseren en heeft de voormelde concentratie zodoende toelaatbaar verklaard. De voornoemde verbintenissen komen in principe neer op de naleving van dezelfde voorwaarden en verplichtingen opgelegd in de beslissingen van de Raad voor de Mededinging van 4 juli, 11 september en 13 oktober 2003¹⁶⁷.

Een van deze voorwaarden die door de partijen bij de verschillende concentraties die het voorwerp uitmaakten van beslissingen van de Raad voor de Mededinging in 2003 en 2004, moeten gerespecteerd worden, is de veiling door de N.V. ELECTRABEL van VPP tot 1.200 MW. In het kader van de controle van de uitvoering van de voornoemde beslissingen door de Dienst voor de Mededinging, heeft deze laatste in de herfst van 2003 aan het Directiecomité gevraagd om de correcte uitvoering van de VPP-veilingen te controleren.

In dit verband heeft het Directiecomité aanvaard om toezicht te houden op de taken van de voor deze veilingen aangestelde *Trustee* en om de Dienst voor de Mededinging op de hoogte te houden van het resultaat van dit toezicht. Conform de beslissingen van de Raad voor de Mededinging houdt het Directiecomité in het bijzonder ook toezicht op het proces van de kwalificatie van de (kandidaat-) deelnemers aan de veiling volgens de kwalificatiecriteria vastgelegd in deze beslissingen. In 2004 heeft het Directiecomité aldus de

werkzaamheden van de *Trustee* met betrekking tot de tweede, derde en vierde VPP veilingen gesuperviseerd, evenals de werkzaamheden van de tussenpersoon die door de N.V. ELECTRABEL werd ingeschakeld bij het proces van de kwalificatie van de (kandidaat-) deelnemers voor elke veiling, en daarvan regelmatig verslag uitgebracht aan de Dienst voor de Mededinging¹⁶⁸.

2.10.1.2. De andere concentratiedossiers

Tijdens het eerste semester van 2004 werden er ook drie andere concentraties aangemeld bij de Raad voor de Mededinging: de concentratie waardoor de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR en de N.V. ELIA ASSET de uitsluitende controle verwerven over de N.V. BEL-ENGINEERING die werd afgestaan door de N.V. SUEZ-TRACTEBEL, de concentratie waarbij de N.V. ESSENT BELGIUM de elektriciteitslevering aan het in aanmerking komend cliënteel van de RÉGIE DE L'ÉLECTRICITÉ DE LA VILLE DE WAVRE verwerft en ten slotte de concentratie waarbij enerzijds de intercommunale ALE haar captieve klanten, naargelang ze in aanmerking komen, overdraagt aan de N.V. SPE en, anderzijds, de N.V. SPE de uitsluitende controle verwerft over de N.V. ALE-TRADING.

In al deze concentratiedossiers heeft de Dienst voor de Mededinging het Directiecomité om inlichtingen gevraagd. Enkel de eerste concentratie heeft aanleiding gegeven tot het indienen door het Directiecomité bij de Raad voor de Mededinging van een verzoek om gehoord te worden op basis van artikel 32^{quater}, §2, van de wet tot bescherming van de economische mededinging, gecoördineerd op 1 juli 1999.

In elk van deze dossiers heeft de Raad voor de Mededinging vastgesteld dat de concentratie geen machtspositie in het leven roept of versterkt die tot gevolg heeft dat een daadwerkelijke mededinging op de nationale markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd, en heeft deze concentraties aldus toelaatbaar verklaard¹⁶⁹.

2.10.2. De uitwisseling van informatie

Met toepassing van artikel 3, §3, van het koninklijk besluit van 20 september 2002 betreffende de samenwerking tussen de CREG en de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers, heeft de CREG de Dienst voor de Mededinging en het korps verslaggevers op de hoogte gebracht van de vijftien procedures betreffende het opleggen van een administratieve geldboete die, overeenkomstig artikel 31 van de elektriciteitswet, werden opgestart sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 20 september 2002. Slechts in één van de procedures heeft de CREG uiteindelijk een administratieve geldboete opgelegd. In de veertien andere procedures werd een einde gesteld aan de vastgestelde onwettigheden.

¹⁶⁵ Ministerieel besluit van 1 juni 2004 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit door de distributienetbeheerders aan de eindafnemers wier leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als residentieel beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie in de zin van artikel 20, §2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt kunnen beschouwd worden (Belgisch Staatsblad van 21 juni 2004).

¹⁶⁶ Beslissing nr. 2004-C/C-26 van 8 maart 2004 ECS/SIBELGA.

¹⁶⁷ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.5.1.

¹⁶⁸ Zie ook Deel 2, punt 2.1.5., van dit verslag.

¹⁶⁹ Beslissing nr. 2004-C/C-27 van 9 maart 2004 ELIA/SUEZ/TRACTEBEL; Beslissing nr. 2004-C/C-41 van 29 juni 2004 Essent Belgium/Régie d'électricité Ville de Wavre; Beslissing nr. 2004-C/C-40 van 29 juni 2004 SPE/ALE-ALE TRADING.

3. DE BELGISCHE ELEKTRICITEITS- MARKT: MARKTGEGEVENS

3.1. DE ELEKTRICITEITSPRODUCTIE

In 2004 werd de nettoproductie van elektrische energie op 81.368 GWh¹⁷⁰ geraamd, een stijging met 0,7% in vergelijking met 2003. Deze lichte stijging compenseert echter de toename van het elektriciteitsverbruik in België niet, dat met 2,0% steeg ten opzichte van 2003.

In België blijft de productie van elektrische energie sterk gecentraliseerd. Het relatieve aandeel van de elektriciteitsbedrijven¹⁷¹ in de totale netto elektriciteitsproductie werd in 2004 op 97,3% geraamd, wat een lichte daling ten opzichte van 2003 betekent.

Op 31 december 2003 bedroeg het totale ontwikkelbaar vermogen in België 15.608 MW, waarvan 1.737 MW decentrale productie¹⁷². Eind 2003 bedroeg het aandeel van de elektriciteitsbedrijven 98,8% van het ontwikkelbaar vermogen van de centrale productie en 71,0% van het ontwikkelbaar vermogen van de decentrale productie. Zelfproducenten¹⁷³ en autonome producenten¹⁷⁴ samen vertegenwoordigden slechts 1,2% en 29% van deze ontwikkelbare vermogens.

De Belgische markt van de elektriciteitsproductie heeft in 2004 een evolutie gekend die beïnvloed werd door de hierna vermelde markante gebeurtenissen.

De N.V. ELECTRABEL en ÉLECTRICITÉ DE FRANCE zijn overeengekomen om vanaf 1 januari 2004 hun respectief aandeel in de productie van de kerncentrales van Tricastin (F) en Tihange 1 (B) in het land van productie te commercialiseren en dus af te zien van hun historische toegangsrechten op de Frans-Belgische koppelverbinding. Daaruit volgt dat het aandeel van ÉLECTRICITÉ DE FRANCE in de productie van de kerncentrale van Tihange niet meer automatisch wordt uitgevoerd naar Frankrijk en dat het aandeel van de N.V. ELECTRABEL in de productie van de kerncentrale van Tricastin niet meer automatisch wordt ingevoerd in België.

Tabel 11: Balans van de elektrische energie geproduceerd en opgevraagd (GWh) op de Belgische markt gedurende de periode 2002-2004

JAAR	2002	2003	2004
NETTOPRODUCTIE	78.143	80.807	81.368
<i>Thermische productie</i>	<i>76.610</i>	<i>79.416</i>	<i>79.685</i>
Kernsplijstof	44.987	44.920	44.856
Vaste brandstoffen	9.628	9.038	10.189
Vloeibare brandstoffen	766	1.078	1.832
Gasvormige brandstoffen	19.834	23.386	21.631
Andere	1.395	994	1.177
<i>Hydraulische productie</i>	<i>1.476</i>	<i>1.303</i>	<i>1.550</i>
Waterloop- en stuwdamcentrales	355	242	313
Accumulatiecentrales met oppomping	1.121	1.061	1.237
<i>Productie met windkracht</i>	<i>57</i>	<i>88</i>	<i>133</i>
FYSISCHE UITWISSELINGEN MET HET BUITENLAND	7.588	6.410	7.795
Import	16.658	14.664	14.664
Export	-9.070	-8.254	-6.869
ENERGIE VERBRUIKT VOOR HET OPPOMPEN	-1.525	-1.446	-1.672
OPGEVRAAGDE ENERGIE*	84.206	85.771	87.491

* Nettoproductie van de verschillende categorieën producenten, verhoogd of verminderd met het saldo van de import/export en met aftrek van de energie gebruikt voor het oppompen.

Bron: Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België, Statistisch Jaarboek 2003, Statistieken 2004, voorlopige gegevens - Januari 2005.

¹⁷⁰ Het merendeel van de gegevens met betrekking tot 2004 zijn voorlopig. Ze zijn afkomstig uit de brochure van de Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België, Statistisch Jaarboek 2003, Statistieken 2004, voorlopige gegevens - Januari 2005 en van gegevens die door deze Beroepsfederatie of door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR werden verstrekt.

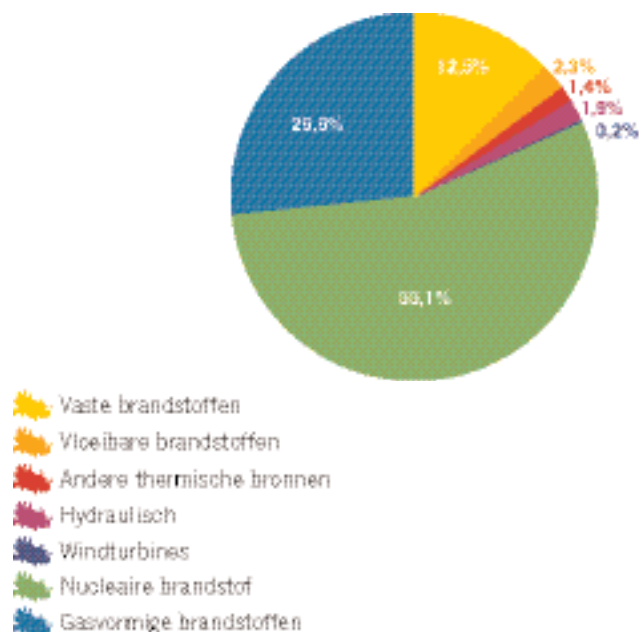
¹⁷¹ Bedrijf met als hoofddoel de productie, de transmissie, de distributie en/of de levering van elektrische energie (Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België).

¹⁷² Biogas, afval, recuperatiestoom, warmtekrachtkoppeling, waterloop- en stuwdamcentrales, windturbines.

¹⁷³ Bedrijf dat, naast zijn hoofdactiviteit, zelf elektrische energie opwekt die geheel of gedeeltelijk bestemd is voor eigen gebruik (Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België).

¹⁷⁴ Onderneming of instelling die door haar hoofdactiviteit (bijv. afvalverbranding, waterloopbeheer) elektrische energie opwekt die bestemd is om aan een derde te worden verkocht (Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België).

Figuur 9: Opsplitsing per energiebron van de nettoproductie van elektrische energie - percentage van het totaal in 2004

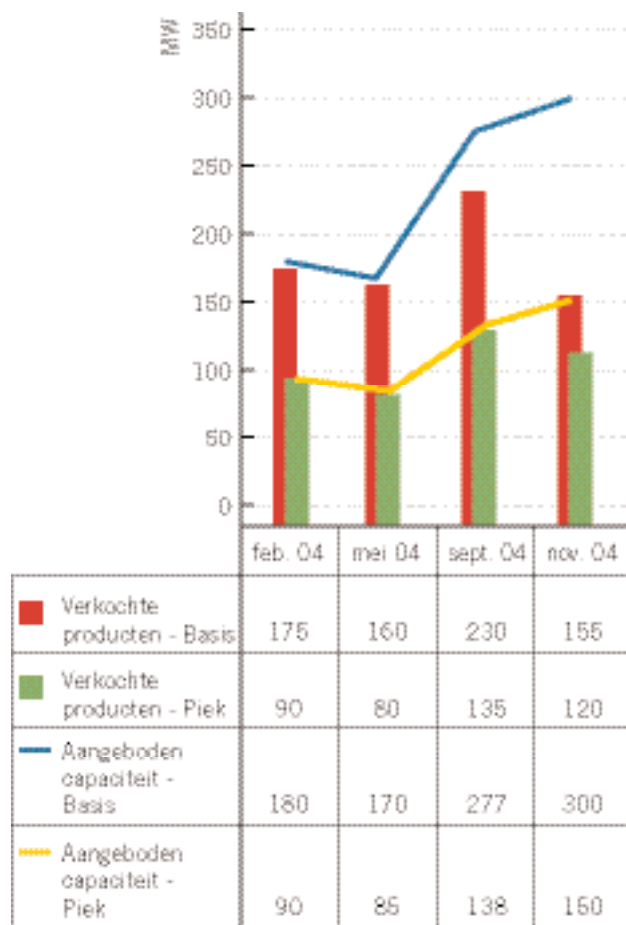
Bron: Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België, Statistieken 2004, voorlopige gegevens - Januari 2005.

Verder werden er door de Minister van Energie twee vergunningen voor productie-installaties van elektriciteit¹⁷⁵ toegekend op voorstel van het Directiecomité. Deze vergunningen vertegenwoordigen ongeveer een bijkomende 170 MW op de Belgische productiemarkt.

Ten slotte is de N.V. ELECTRABEL in de loop van 2004 tot viermaal toe overgegaan tot de veiling van VPP-producten¹⁷⁶. Eind 2004 bedroeg de op de markt aangeboden gecumuleerde en niet vervallen capaciteit 1.075 MW, rekening houdend met de eerste veiling van december 2003. Van deze capaciteit werd 900 MW effectief aangekocht. De veilingen hadden plaats op 25 februari, 26 mei, 3 september en 18 november 2004, waarop een capaciteit werd aangeboden van respectievelijk 270 MW, 255 MW, 415 MW en 450 MW, onderverdeeld in basisproducten en piekproducten, zoals weergegeven in figuur 10. De percentages verkochte producten op elke veiling bedragen respectievelijk 98%, 94%, 88% en 61%.

Figuur 10 toont aan dat de verhouding van de verkochte producten ten opzichte van de aangeboden volumes sterk vermindert tijdens de veiling van november 2004, hoofdzakelijk voor de basisproducten. Dit probleem wordt momenteel onderzocht door het Directiecomité.

Figuur 10: Voor veiling aangeboden capaciteit en verkochte producten per type van VPP-product in 2004

Bron: www.endex.nl

¹⁷⁵ Zie Deel 2, punt 2.1.2., van dit verslag.

¹⁷⁶ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 2.5.1 en Deel 2, punt 2.1.5., van dit verslag.

Tabel 12: Kwalificatie van de marktspelers en duur van de veiling per type van product in 2004

	feb. 04	mei 04	sept. 04	nov. 04
Ingeschreven partijen	34	33	35	34
Gekwalificeerde partijen	14	15	15	16
Kopers van VPP	6	9	7	9
Aantal ronden voor Basis	6	7	5	5
Aantal ronden voor Piek	5	5	6	5

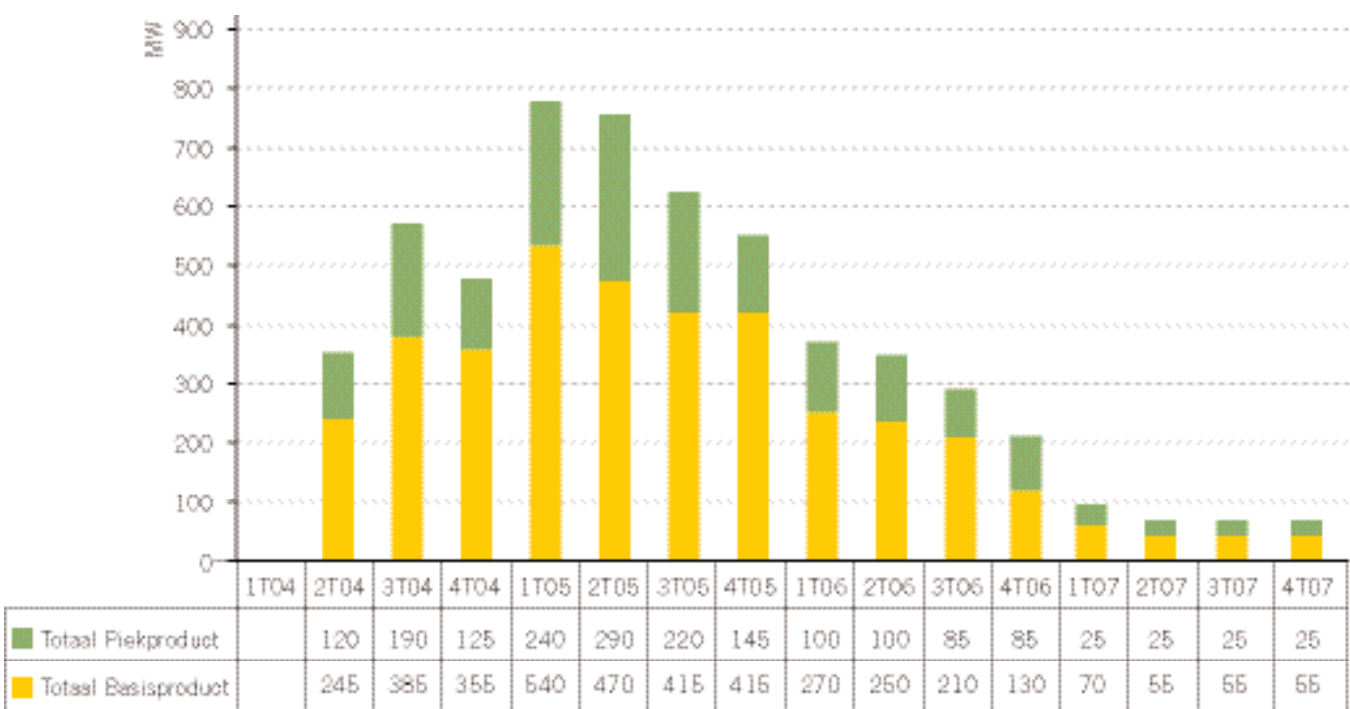
Bron: www.endex.nl

Tabel 12 geeft de evolutie weer van het aantal marktspelers dat aanwezig was tijdens de verschillende fases van de kwalificatie en van het aantal ronden die nodig waren om de eindprijs van de voorgestelde capaciteit voor elk type van product vast te stellen, met andere woorden het ogenblik van de "clearing", wanneer de

gevraagde totale capaciteit voor een bepaald type van producten lager is dan of gelijk is aan de voorgestelde capaciteit voor dit type van producten.

Het profiel van de gecumuleerde capaciteit die uitoefenbaar is door de kopers van VPP-producten geveild door de N.V. ELECTRABEL, wordt per trimester weergegeven in figuur 11¹⁷⁷. De verkochte capaciteit is onderverdeeld in basisproducten en piekproducten. Voor elk van de vijf veilingen die tot eind 2004 werden gehouden, zijn deze twee types van producten elk samengesteld uit een geheel van tien VPP-producten met een maturiteit van 3, 6, 12, 24 en 36 maanden en met verschillende begindatum van levering (twee datums per veiling). Belangrijk om te noteren is het feit dat het profiel van figuur 11 niet definitief is. De producten die het tweede trimester van 2005 en later als begindatum van levering hebben, zullen ook nog op latere veilingen worden aangeboden.

Figuur 11: Profiel van de gecumuleerde uitoefenbare capaciteit - toestand per 31 december 2004

Bron: www.endex.nl

¹⁷⁷ Voor nadere details over de verkochte producten volgens maturiteit en begindatum van de levering, zie www.endex.nl.

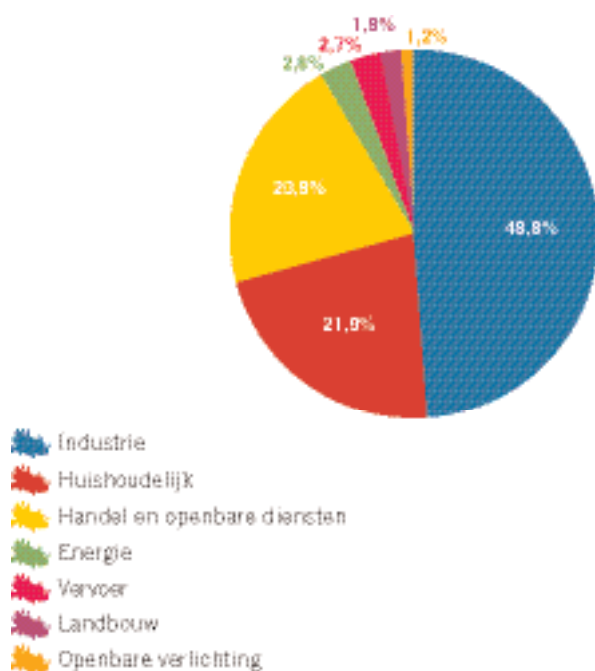
3.2. DE ELEKTRICITEITSVRAAG- EN LEVERING

3.2.1. De elektriciteitsvraag

De opgevraagde elektrische energie, met andere woorden het nettoverbruik plus de verliezen, is in 2004 opgelopen tot 87.491 GWh, een toename met 2,0% ten opzichte van 2003.

De industrie neemt bijna de helft van het totale elektriciteitsverbruik in België voor haar rekening. Het huishoudelijke verbruik en het verbruik door handel en openbare diensten zijn van hun kant verantwoordelijk voor meer dan een vijfde van het totale elektriciteitsverbruik.

Figuur 12: Opsplitsing per sector van het totale verbruik van elektrische energie in 2003 ¹⁷⁸

Bron: Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België - Statistisch Jaarboek 2003.

Zoals aangegeven in tabel 13, zette de dalende tendens van het piekvermogen zich in 2004 verder, na een gevoelige stijging gekend te hebben in 2002.

Tabel 13: Evolutie van de opgevraagde energie en het opgevraagde piekvermogen in de periode 2001-2004

	2001	2002	2003	2004
Opgevraagde energie (GWh)	83.571	84.206	85.771	87.491
Opgevraagd piekvermogen (MW)	12.953	13.692	13.573	13.458

Bron: Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België - Statistisch Jaarboek 2003, Statistieken 2004, voorlopige gegevens - Januari 2005.

3.2.2. De openstelling van de Belgische elektriciteitsmarkt

Het openstellen van de Belgische elektriciteitsmarkt werd in 2004 verder doorgevoerd. Sinds 1 juli 2004 kunnen alle eindafnemers die op het transmissienet zijn aangesloten vrij hun leverancier kiezen. In Wallonië en Brussel kunnen alle professionele eindafnemers, zowel op laagspanning als op hoogspanning, sinds 1 juli 2004 vrij hun leverancier kiezen. In Vlaanderen kunnen alle eindafnemers al sinds 1 juli 2003 vrij hun leverancier kiezen. Rekening houdend met deze ontwikkelingen, kon eind 2004 al 91% ¹⁷⁹ van de Belgische elektriciteitsvraag gedekt worden door een leverancier naar keuze, wat neerkomt op een toename van ongeveer 11% ten opzichte van eind 2003 ¹⁸⁰.

Wat de kalenders van de openstelling van de Waalse en de Brusselse markt betreft, verwijzen we de lezer naar punt 3.2.2. van Deel 1 van dit verslag, dat *mutatis mutandis* van toepassing is op de elektriciteit.

¹⁷⁸ Op basis van indicatieve waarden voor 2003. De gegevens voor 2004 waren nog niet beschikbaar op het ogenblik van het opstellen van dit verslag.

¹⁷⁹ Eigen raming op basis van de leveringen in 2003.

¹⁸⁰ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 3.2.2.

Tabel 14: Kalender van de openstelling van de Belgische elektriciteitsmarkt - toestand per 31 december 2004

	Federaal niveau ¹⁸¹	Vlaams Gewest ¹⁸²	Waals Gewest ¹⁸³	Brussels Hoofdstedelijk Gewest ¹⁸⁴
Alle hoogspanningsafnemers >10 GWh (≥ in het Waals gewest)	In aanmerking komend	In aanmerking komend	In aanmerking komend	In aanmerking komend
Alle hoogspanningsafnemers ≤10 GWh (< in het Waals gewest)	Juli 2004	In aanmerking komend	Juli 2004	Juli 2004
Alle beroepsafnemers op laagspanning		In aanmerking komend	Juli 2004 ¹⁸⁵	Juli 2004 ¹⁸⁶
Alle huishoudelijke afnemers op laagspanning		In aanmerking komend	Januari 2007 ¹⁸⁷	Captief ¹⁸⁸

Bron: CREG

3.2.3. De elektriciteitslevering

Wat de verdeling van de leveringsactiviteit tussen de N.V. ELECTRABEL en de overige leveranciers¹⁸⁹ betreft, toont tabel 15 aan dat een totaal verbruik van 2,3 TWh of 14,6% van het totaal van de opgevraagde energie, door de concurrerende leveranciers van de historische operator werd geleverd aan de verbruikssites die in 2004 waren aangesloten op de netten met een spanning hoger dan 70 kV, met name op het transmissienet waarop het federale technische reglement¹⁹⁰ van toepassing is.

Tabel 15: Levering aan de afnemers aangesloten op de netten met een spanning hoger dan 70 kV voor het jaar 2004

Leveranciers	Verbruikssites	Verbruik (GWh)
N.V. ELECTRABEL	54	13.338,7 (85,4%)
Andere leveranciers	6	2.328,7 (14,6%)
Totaal	57¹⁹¹	15.667,4

Bron: ELIA

Het marktaandeel van de N.V. ELECTRABEL is overigens licht gedaald, van 87,2% in 2003 tot 85,4% in 2004. Bovendien zijn in 2004 twee van de zevenenvijftig verbruikssites veranderd van leverancier op het transmissienet.

3.3. DE ELEKTRICITEITSTRANSMISSIE

3.3.1. Het nationale transmissienet voor elektriciteit

De netto invoer van elektriciteit in België bedroeg nagenoeg 7,79 TWh in 2004¹⁹², een toename met zowat 1,38 TWh ten opzichte van 2003. Deze stijgende tendens is het gevolg van de fysische invoer van 14,66 TWh, evenveel als in 2003, en van de fysische uitvoer van slechts 6,87 TWh, tegen 8,25 TWh in 2003.

Een belangrijk deel van de waargenomen energiestromen komt voort uit grensoverschrijdende transits van elektriciteit doorheen het Belgische net. De fysische transits vertegenwoordigden ongeveer 5,0 TWh in 2004¹⁹³. Ter vergelijking: in 2003 vertegenwoordigden de grensoverschrijdende transits nagenoeg 6,4 TWh. Door hun willekeurig karakter ten gevolge van "loop flows", veroorzaken de fysische transits ernstige exploitatie- en veiligheidsproblemen en beperken ze de beschikbare capaciteit op de koppelverbindingen.

¹⁸¹ Artikel 16 van de elektriciteitswet en artikel 1 van het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 tot in aanmerking komen van andere categorieën eindafnemers, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 10 augustus 2004 (Belgisch Staatsblad van 30 augustus 2004).

¹⁸² Artikel 12 van het decreet van de Vlaamse raad van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 houdende nadere regeling van de voorwaarden om als afnemer in de zin van artikel 12 van het Elektriciteitsdecreet in aanmerking te komen.

¹⁸³ Artikel 27 van het decreet van het Waals Gewest van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt; Artikel 2 van het besluit van de Waalse regering van 22 april 2004 betreffende het in aanmerking komen van de eindafnemers op de elektriciteits- en gasmarkt (Belgisch Staatsblad van 10 mei 2004); en Beslissing van de Waalse regering van 23 december 2004.

¹⁸⁴ Artikel 13 van de ordonnantie van 19 juli 2001 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zoals gewijzigd door artikel 33 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegensretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Belgisch Staatsblad van 26 april 2004).

¹⁸⁵ Artikel 2 van het besluit van 22 april 2004 definieert de beroepsafnemer als "elke eindafnemer die elektriciteit koopt die niet bestemd is voor huishoudelijk gebruik". De beroepsafnemer van laagspanning die niet van de hoogspanningstarifiering geniet, moet daartoe een aanvraag indienen.

¹⁸⁶ Artikel 30 van de ordonnantie van 1 april 2004 definieert de professionele afnemer als "eindafnemer die het bewijs aanvoert dat hij de op zijn verbruikslocatie geleverde elektriciteit uitsluitend gebruikt voor beroepsdoeleinden".

¹⁸⁷ Komen reeds in aanmerking, de huishoudelijke eindafnemers die zich uitsluitend bevoorraden bij groenestroomleveranciers.

¹⁸⁸ Artikel 33 van de ordonnantie van 1 april 2004 bepaalt dat de huishoudelijke afnemers te Brussel in aanmerking zullen komen tussen 1 januari en 1 juli 2007.

¹⁸⁹ Op basis van de door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR verstrekte gegevens over de toegangsverantwoordelijken.

¹⁹⁰ Zie Deel 2, punt 2.2.2., van dit verslag.

¹⁹¹ Drie verbruikssites worden door verschillende leveranciers bevoorrad.

¹⁹² Beroepsfederatie van Producenten en Verdelers van Elektriciteit in België, Statistieken 2004, voorlopige gegevens - Januari 2005.

¹⁹³ N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR.

Wat de belangrijkste uitbreidingen van het transmissienet betreft, werd de 150 kV verbinding Tienen - Avenas, de laatste schakel in de bedrijfszekere stroomvoorziening van de hogesnelheidslijn (HST) naar Luik, in 2004 in dienst genomen. Bovendien werd een tweede draadstel aangebracht op de 380 kV luchtlijn Cognelée - Champion en op de 150 kV lijn Merchtem - Terlinden. Kabels voor 150 kV werden eveneens geplaatst tussen Merksem en Damplein, Drogenbos en Zuid, en tussen Oostrozebeke en Sint-Baafs-Vijve.

3.3.2. Het beheer van de beschikbare capaciteit op de koppelingen met het buitenland

Zoals vorig jaar al werd gezegd¹⁹⁴, blijven de uitwisselingen van elektriciteit georganiseerd in het kader van de historische contracten een belangrijk deel van de capaciteit benutten die beschikbaar is aan de Frans-Belgische grens, vooral tijdens de zomermaanden. De overblijvende commerciële capaciteiten worden op maand- en dagbasis toegewezen met behulp van een mechanisme dat berust op voorranglijsten die gezamenlijk beheerd worden door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR en RTE, de Franse transmissienetbeheerder.

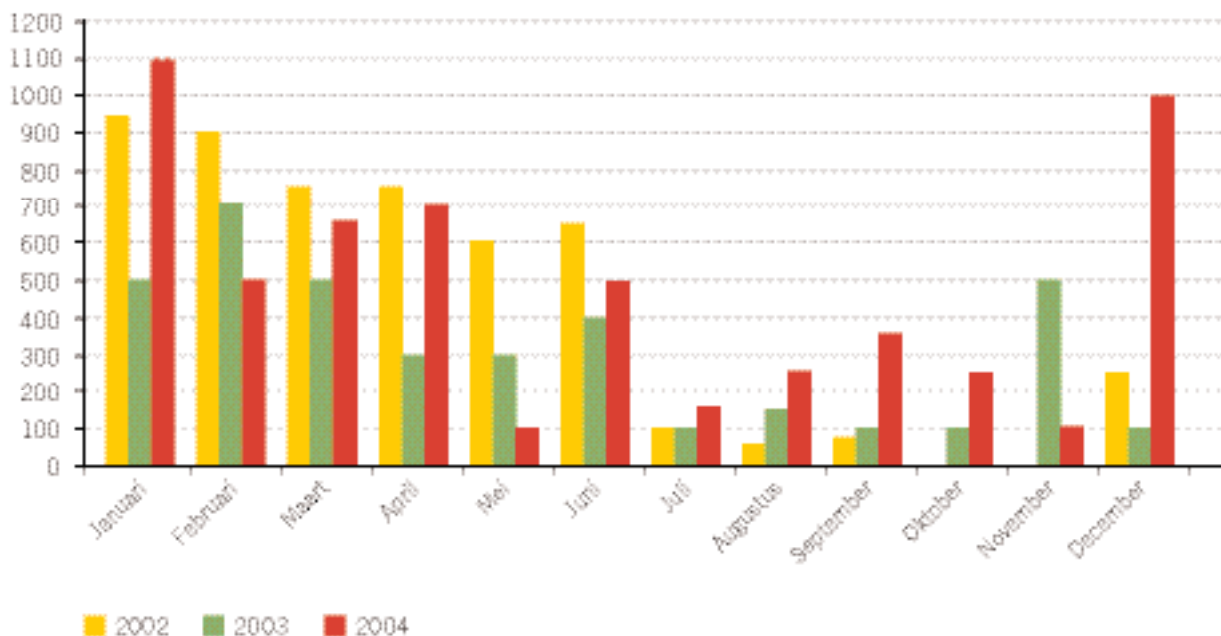
Figuur 13 geeft de evolutie weer van de op maandbasis toegewezen capaciteit voor de invoer vanuit Frankrijk naar België tijdens de periode 2002-2004.

De CREG stelt vast dat de aan de zuidergrens toegewezen capaciteit vaak zeer beperkt is, vooral tijdens de zomermaanden, en ruim ontoereikend is om aan de vraag van de markt te voldoen.

De beschikbare commerciële capaciteit aan de Belgisch-Nederlandse grens wordt toegewezen door middel van een veilingssysteem op jaar-, maand- en dagbasis. Net zoals in 2003¹⁹⁵ bleek deze capaciteit in 2004 vrij constant en algemeen toereikend om aan de vraag van de Belgische markt te voldoen.

In het kader van de optimalisering van de beschikbare capaciteit aan de grenzen met het oog op de verbetering van de marktwerking, heeft de CREG onder andere deelgenomen aan een coördinatievergadering met de Franse en Nederlandse reguleerders en op 17 december 2004 een miniforum georganiseerd om deze problematiek te onderzoeken¹⁹⁶.

Figuur 13: Evolutie van de maandcapaciteit (MW) aan de Frans-Belgische grens voor de periode 2002-2004

Bron: ELIA

¹⁹⁴ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 3.3.2.

¹⁹⁵ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 3.3.2.

¹⁹⁶ Zie Deel 2, punt 1.3., van dit verslag.

3.4. DE TARIFICATIE VAN DE CAPTIEVE ELEKTRICITEITSMARKT

In het kader van zijn bevoegdheid inzake de maximumprijzen, zorgt het Directiecomité voor de berekening van de parameters die nodig zijn voor de bepaling van de maximumprijzen voor de captieve afnemers¹⁹⁷.

De waarden van deze parameters en de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit op de captieve markt worden op maandbasis door de CREG berekend en gepubliceerd¹⁹⁸.

In de tweede helft van 2004 bleven enkel de Waalse afnemers van laagspanning en de Brusselse huishoudelijke afnemers onderworpen aan de maximumprijzen, rekening houdend met de kalender voor de openstelling van de Belgische markt¹⁹⁹. Tabel 16 geeft de evolutie weer van de jaarlijkse facturering, exclusief toeslagen en BTW, van de elektriciteitslevering voor drie types van huishoudelijke verbruikers tussen 2001 en 2004.

De tariefmaatregelen ten gunste van de captieve afnemers van laagspanning vertegenwoordigden voor de jaren 2001 tot 2004 respectievelijk een bedrag van 156,17 miljoen EUR, 173,53 miljoen EUR, 40,90 miljoen EUR en 15,97 miljoen EUR.

Het gunstige effect van deze maatregelen op de facturen hangt samen met de evolutie van de indexeringsparameters die, in het geval van een stijging, de toegekende tariefdalings kunnen afzwakken. Het niveau van de elektriciteitsfacturen blijft in 2004 toch lager dan in 2001, ondanks de inflatie en de tijdens deze periode vastgestelde verhoging van de brandstofkosten.

De jaarlijkse parameter Nc is in 2004 sterk gestegen omwille van de prijsstijging van olieproducten en steenkool. De jaarlijkse parameter Ne, die staat voor de loon- en materiaalkosten in België, is van zijn kant vrij gelijklopend met de Belgische inflatievoet geëvolueerd.

Het Directiecomité vergelijkt voortdurend de elektriciteitsprijs op de vrijgemaakte en de captieve markt om een oordeel te kunnen vellen over het redelijke karakter van de prijzen die op de captieve markt worden gehanteerd²⁰⁰. Bovendien analyseert het Directiecomité voortdurend de prijzevolutie van de brandstoffen, lonen en materialen bij het berekenen van de parameters.

3.5. DE TARIFICATIE VAN DE VRIJGEMAAKTE ELEKTRICITEITSMARKT

De toegang tot de transmissie- en distributienetten voor elektriciteit wordt geregeld volgens dezelfde tarifaire principes als die welke van toepassing zijn op de aardgasmarkt²⁰¹.

3.5.1. De tarificatie van de elektriciteits-transmissie

In 2004 oefende het Directiecomité zijn bevoegdheid om de tarieven voor de elektriciteitstransmissie goed te keuren uit door gedurende heel het jaar 2004 de toepassing te verlengen van de voorlopige tarieven die het aan de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR had opgelegd tijdens de herfst van 2003²⁰². Zo zijn de tarieven van toepassing in 2004 *de facto* constant gebleken en hebben ze de netgebruikers blijvend laten genieten van de tariefverlaging als gevolg van de onafgebroken aandacht die het Directiecomité

Tabel 16: Evolutie van de jaarlijkse facturering op de captieve markt tussen 2001 en 2004, exclusief toeslagen en BTW (€)

	Jaarlijkse Nc	Jaarlijkse Ne	Jaarlijkse facturering (€)		
			Normaal tarief 1.200 kWh/jaar	Tweevoudig uurtarief 3.500 kWh/jaar waarvan 1.300 's nachts	Tweevoudig uurtarief 7.500 kWh/jaar waarvan 2.500 's nachts
2001	1,1407	1,2761	201,00	451,83	886,51
2002	1,0790	1,3068	167,49	411,02	845,26
2003	1,1155	1,3280	167,23	413,18	849,70
2004*	1,3261	1,3557	173,86	425,17	880,61
Δ 2004/2003	18,9%	2,1%	4,0%	2,9%	3,6%

* Rekening houdend met het ministerieel besluit van 8 december 2004 tot wijziging van het ministerieel besluit van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit (Belgisch Staatsblad van 24 december 2004).

Bron: CREG

¹⁹⁷ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 3.5.

¹⁹⁸ Deze parameters worden tevens in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

¹⁹⁹ Zie ook Deel 2, punt 3.2.2., van dit verslag.

²⁰⁰ Zie Deel 2, punt 2.9.1., van dit verslag.

²⁰¹ Zie Deel 1, punt 3.5., van dit verslag.

²⁰² Zie Deel 2, punt 2.3.1.1., van dit verslag.

besteedt aan kostenbeheersing en aan het verbeteren van de efficiëntie van het beheer van de activiteit van elektriciteits-transmissie.

Tabel 18 toont de algemene impact van de tariefbeslissingen van het Directiecomité op de totale jaarlijkse kosten van de elektriciteitstransmissie, gedragen door drie verbruikersprofielen waarvan de kenmerken vermeld worden in tabel 17. De eruit voortvloeiende dalingen van de tariefkosten hebben zowel betrekking op de tariefkosten verbonden aan het vermogen als op die verbonden aan de energie.

Verder heeft het Directiecomité voor het eerst de studie aangevat van de jaarlijkse rapportering van de transmissie-netbeheerder, bedoeld in artikel 12 van het koninklijk besluit van 4 april 2001 inzake de tarieven²⁰³, om te controleren of de toepassing van de transmissie-nettarieven in de loop van 2003 resulteerde in een bonus of een malus. Op grond van dit onderzoek heeft de CREG een bonus vastgesteld die 0,84% van de omzet van 2003 bedraagt, waarvan de helft in mindering dient gebracht te worden van de tarieven van het jaar 2005²⁰⁴.

Tabel 17: Kenmerken van drie typeklanten

Type-klant	Spanningsniveau	Piek-vermogen (MW)	Jaarlijkse energie (GWh)	Gebruiks-duur (h)
1	Netten van 380/220/150kV	75	420	5600
2	Transformatoren naar 70/36/30kV	25	145	5800
3	Netten van 70/36/30kV	2,5	13,5	5400

Bron: ELIA

Tabel 18: Evolutie van de jaarlijkse transmissiekosten voor drie typeklanten tijdens de periode 2001-2004, exclusief toeslagen en BTW (€)

Jaar	Typeklant 1	% in vergelijking met 2001	Typeklant 2	% in vergelijking met 2001	Typeklant 3	% in vergelijking met 2001
2001*	3.064.600,00		1.425.850,00		191.635,00	
2002**	2.909.272,00	- 5,07%	1.337.762,13	- 6,18%	177.975,34	- 7,13%
2003***	2.332.492,00	-23,89%	999.018,13	-29,94%	129.763,73	-32,29%
2004***	2.090.928,00	-31,77%	915.234,00	-35,81%	121.253,64	-36,73%

* Op basis van de voorlopige barema's van CPTE.

** Op basis van de voorlopige barema's voor de eerste negen maanden en van de door het Directiecomité goedgekeurde tarieven voor de laatste drie maanden van het jaar.

*** Op basis van de door het Directiecomité goedgekeurde tarieven.

Bron: CREG

Ten slotte heeft de transmissie-netbeheerder, op verzoek van het Directiecomité, de nodige maatregelen getroffen om zijn tarificatie van het onderschreven en bijkomende vermogen aan te vullen met een formule "Dag/Nacht en Weekend". Door zich voortaan te baseren op een periode van 12 uur voor de toepassing van het nachttarief, maakt deze formule het mogelijk te voldoen aan de concrete behoeften van sommige afnemers waarvan het verbruiksprofiel een merkelijk verschil tussen dag en nacht vertoont.

3.5.2. De tarificatie van de elektriciteits-distributie

In 2004 heeft het Directiecomité zijn bevoegdheid uitgeoefend tot het goedkeuren van de tarieven voor de aansluiting op de elektriciteitsdistributienetten, voor het gebruik ervan en voor de ondersteunende diensten die door de distributienetbeheerders worden aangeboden, door de tarieven te verlengen van de netbeheerders aan wie voorlopige tarieven voor 2004 opgelegd werden en door tarieven goed te keuren voor het jaar 2005²⁰⁵.

Zoals voor de transmissie-nettarieven heeft het Directiecomité voor het eerst de studie aangevat van de jaarlijkse rapportering van de distributienetbeheerders, bedoeld in artikel 24 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002, om te controleren of de toepassing van de distributienettarieven in de loop van 2003 resulteerde in een bonus of een malus. Op grond van dit onderzoek heeft het Directiecomité een totaal bedrag van € 79.872.469 vastgesteld dat in mindering dient gebracht te worden van de tarieven van het jaar 2005²⁰⁶.

²⁰³ Zie CREG, Jaarverslag 2001, Deel 1, punt 1.2.3.b.3.

²⁰⁴ Zie Deel 2, punt 2.3.1.4., van dit verslag.

²⁰⁵ Zie ook Deel 2, punt 2.3.2.1. en 2.3.2.2., van dit verslag.

²⁰⁶ Zie ook Deel 2, punt 2.3.2.4. en 2.3.2.5., van dit verslag.

Tabel 19 vergelijkt de tarieven van de elektriciteitsdistributie van het laatste trimester van 2003 met die van het eerste trimester van 2004²⁰⁷, voor drie types van verbruiker²⁰⁸.

Tabel 19: Tarieven van de distributienetten (excl. transmissie) die goedgekeurd of voorlopig vastgesteld werden door de CREG (€/kWh) in 2004 en 2003

€/kWh	Huishoudelijk laagspanning 3.500 kWh/jaar waarvan 1.300 kWh tijdens daluren			Industrieel middenspanning 30.000 kWh/jaar 30 kW			Industrieel middenspanning 1.250.000 kWh/jaar 500 kW		
	2003	2004 (1)	2004/2003 (%)	2003	2004 (1)	2004/2003 (%)	2003	2004 (1)	2004/2003 (%)
AGEM	0,0549	0,0568	3,5	0,0685	0,0521	-23,9	0,0230	0,0199	-13,5
AIEG	0,0365	0,0338	-7,5	0,0713	0,0494	-30,8	0,0217	0,0166	-23,5
AIESH	0,0709	0,0730	3,0	0,0804	0,0741	-7,8	0,0359	0,0319	-11,1
ALE	0,0686	0,0600	-12,6	0,0471	0,0511	8,5	0,0218	0,0219	0,4
BIAC	Niet van toepassing (2)			0,0836	0,0869	3,9	0,0309	0,0306	-0,9
ETIZ	0,0427	0,0602	40,9	0,0404	0,0501	24,0	0,0158	0,0124	-21,7
EV/GHA	0,0740	0,0717	-3,1	0,0585	0,0689	17,8	0,0164	0,0184	12,5
GASELWEST	0,0500	0,0592	18,5	0,0515	0,0522	1,4	0,0181	0,0169	-6,5
IDEG	0,0551	0,0528	-4,2	0,0686	0,0764	11,4	0,0286	0,0289	1,2
IEH	0,0527	0,0465	-11,8	0,0557	0,0656	17,8	0,0235	0,0248	5,4
IMEA	0,0375	0,0434	15,8	0,0624	0,0507	-18,7	0,0215	0,0173	-19,5
IMEWO	0,0413	0,0495	19,9	0,0515	0,0454	-11,9	0,0191	0,0162	-15,0
INTERELECTRA	0,0549	0,0554	0,8	0,0282	0,0327	15,9	0,0136	0,0125	-8,3
INTEREST	0,0602	0,0603	0,1	0,0711	0,0699	-1,7	0,0273	0,0263	-3,6
INTERGEM	0,0440	0,0485	10,3	0,0433	0,0457	5,5	0,0162	0,0158	-2,4
INTERLUX	0,0628	0,0589	-6,1	0,0827	0,0865	4,6	0,0319	0,0343	7,4
INTERMOSANE	0,0542	0,0540	-0,4	0,0707	0,0856	21,1	0,0297	0,0320	7,8
IVEG	0,0446	0,0573	28,6	0,0444	0,0576	29,9	0,0123	0,0136	11,0
IVEKA	0,0378	0,0456	20,6	0,0438	0,0413	-5,7	0,0154	0,0139	-10,0
IVERLEK	0,0451	0,0514	13,9	0,0447	0,0468	4,7	0,0167	0,0164	-1,8
PBE	0,0499	0,0615	23,3	0,0590	0,0436	-26,1	0,0181	0,0133	-26,7
RÉGIE DE WAVRE	0,0364	0,0338	-7,1	0,0436	0,0494	13,2	0,0152	0,0166	8,9
SEDILEC	0,0486	0,0468	-3,8	0,0527	0,0711	34,8	0,0216	0,0261	20,9
SIBELGA	0,0386	0,0432	12,0	0,0467	0,0637	36,5	0,0192	0,0247	28,8
SIBELGAS NOORD	0,0472	0,0498	5,6	0,0638	0,0441	-30,9	0,0230	0,0162	-29,5
SIMOGEL	0,0412	0,0356	-13,7	0,0392	0,0512	30,7	0,0161	0,0184	14,5
WVEM	0,0498	0,0561 (3)	(3)	0,0286	0,0226 (3)	(3)	0,0142	0,0136 (3)	(3)

(1) AIEG en RÉGIE DE WAVRE kregen een minimumtarief opgelegd, enkel BIAC, EV/GHA, INTERELECTRA, IVEG en WVEM hebben jaartarieven bekomen.

De andere distributienetbeheerders kregen voorlopige tarieven opgelegd.

(2) BIAC bedient geen enkele huishoudelijke afnemer.

(3) Vanaf 2004 neemt WVEM eveneens VEM over.

Bron: CREG

²⁰⁷ In 2004 werden enkel de tarieven van de distributienetbeheerders BIAC, EV/GHA, INTERELECTRA, IVEG en WVEM voor het hele jaar goedgekeurd.

²⁰⁸ De vermelde cijfers omvatten de tarieven voor het gebruik van het net, de tarieven voor de compensatie van de netverliezen, evenals de metingtarieven en de tarieven voor de huur van de meettoestellen. Ze omvatten ook de kosten verbonden aan de openbare dienst-

verplichtingen wanneer die niet door toeslagen gedekt worden. De tarieven omvatten echter niet de kosten van de elektriciteitstransmissie via het net van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR, noch de diverse belastingen, heffingen, bijdragen en retributies, met uitzondering van de bijkomende toeslagen voor pensioen. Verder wordt verondersteld dat geen enkel bijkomend vermogen bovenop het onderschreven vermogen wordt afgenomen.

In België zijn de tarieven van de distributienetten niet onderworpen aan perequatie en verschillen ze zeer sterk van de ene distributienetbeheerder tot de andere. Deze verschillen zijn deels te verklaren door het feit dat de kosten van de distributieactiviteit sterk afhankelijk zijn van topografische en technische factoren die eigen zijn aan de bediende regio (bijvoorbeeld: de lengte en de vermazing van de netten, evenals de dichtheid en de intensiteit van het verbruik).

Uit tabel 20 blijkt dat de grootte van de distributienetbeheerders in België erg uiteenloopt. Zo schommelt het aantal afnemers bediend door de verschillende distributienetbeheerders tussen 215 en 561.668. De kenmerken van de distributienetten zijn ook erg verschillend, zoals blijkt uit hun lengte (variërend van 200 km tot 22.938 km) en uit het aandeel van de ondergrondse netten in de totale lengte van de netten (variërend van 22% tot 100%).

Tabel 20: Belangrijkste kenmerken inzake de grootte van de distributienetbeheerders voor elektriciteit

	Verdeelde energie (MWh)	Aantal afnemers (#)	Lengte van het circuit (km)	Percentage ondergronds circuit (%)
Maximum	6.310.316	561.668	22.938	100%
Minimum	38.992	215	200	22%
Gemiddelde	2.059.596	196.353	7.156	65%
Standaardafwijking ²⁰⁹	1.953.904	184.970	6.684	25%
Totaal	53.549.487	5.105.167	186.062	65%

Bron: CREG (cijfers gebaseerd op de tariefvoorstellen 2004 van de distributienetbeheerders).

Er dient verder te worden opgemerkt dat ook de verschillen tussen de regio's voor wat betreft de definitie en de reikwijdte van de openbare dienstverplichtingen die aan de distributienetbeheerders opgelegd worden, een niet te verwaarlozen invloed kunnen hebben op de tarieven. Wanneer de kosten verbonden aan het invoeren van deze openbare dienstverplichtingen niet worden gedekt door een belasting of specifieke heffing (hetgeen bijvoorbeeld het geval is voor het invoeren van maatregelen die rationeel energiegebruik of de plaatsing van budgetmeters en vermogensbegrenzers beogen te stimuleren), gebeurt de financiering ervan via de distributienettarieven.

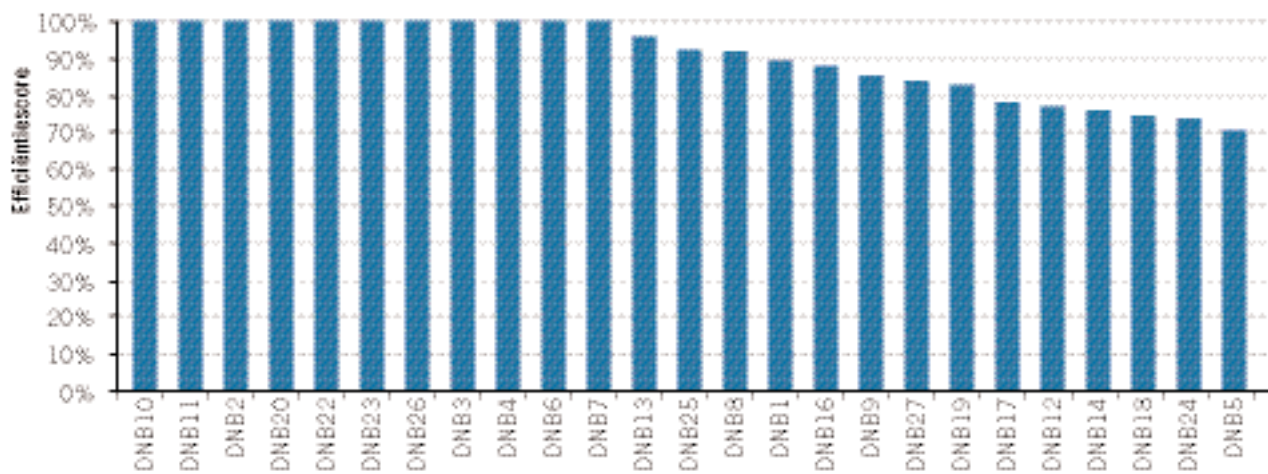
Artikel 23 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 inzake de tarieven verplicht de CREG om na te gaan of de kosten die aan de basis liggen van de tariefvoorstellen van de distributienetbeheerders redelijk zijn en de CREG moet deze kosten daarom, onder meer, vergelijken met de overeenstemmende kosten van gelijkaardige ondernemingen. In het kader van de controle van de tariefvoorstellen voor het exploitatiejaar 2003 heeft het Directiecomité een *benchmark*-onderzoek opgestart met betrekking tot de kosten van de Belgische distributienetbeheerders. Gedurende heel het jaar 2004 heeft de CREG, bijgestaan door een onafhankelijke consultant, dit onderzoek verder verfijnd om tot een betrouwbare methodologie te komen die voor het eerst werd gebruikt bij het onderzoek van de tariefvoorstellen voor het exploitatiejaar 2005. Om het transparante, objectieve en billijke karakter van de uitgewerkte methodologie te verzekeren, werd in de loop van 2004 een intensieve raadpleging van de distributienetbeheerders georganiseerd.

De uiteindelijk gekozen *benchmarking*-methodologie berust op de techniek van efficiëntiemeting die *Data Envelopment Analysis* (DEA) wordt genoemd. Deze techniek maakt het mogelijk om, aan de hand van de vergelijking van *inputs* (de kosten bijvoorbeeld) met *outputs* (de verdeelde energie bijvoorbeeld), elke distributienetbeheerder een efficiëntiescore toe te kennen, gaande van 0% (volkomen inefficiënt) tot 100% (volkomen efficiënt). De door de CREG uitgevoerde efficiëntiemetingen vergelijken een *input* (de totale controleerbare kosten) met acht *outputs* (de doorgevoerde energie, het aantal toegangspunten en de lengte van het circuit, opgesplitst in hoog- en laagspanning, het maximale vermogen en het aantal transformatoren). De resultaten van deze efficiëntiemetingen worden hierna weergegeven in figuur 14.

Elf distributienetbeheerders behalen de maximumscore op het gebied van efficiëntie (100%). De efficiëntiescores van de overige distributienetbeheerders schommelen tussen 95,28% (DNB 13) en 70,22% (DNB 5). De gemiddelde efficiëntie van de distributienetbeheerders bedraagt 90,3%.

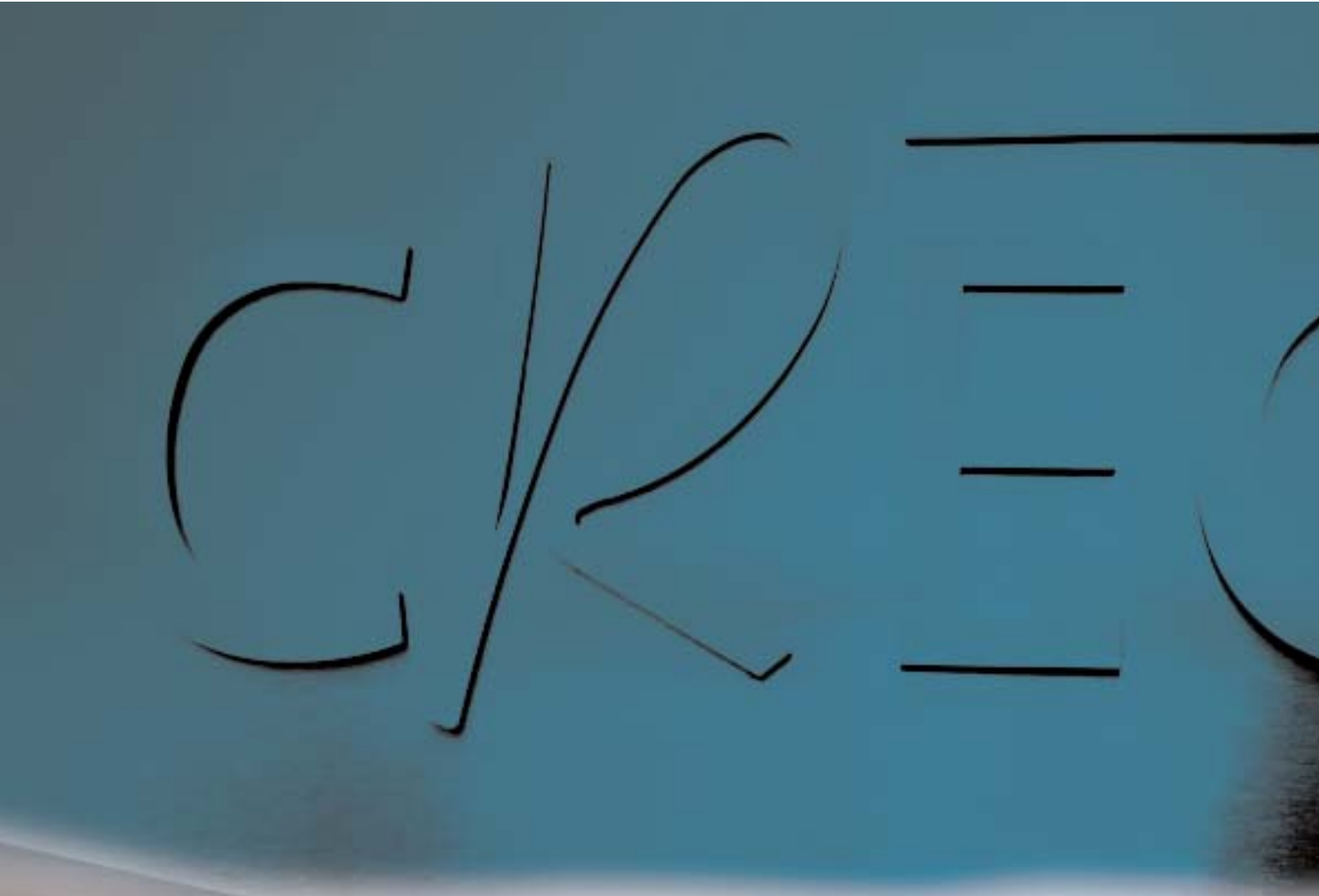
²⁰⁹ De standaardafwijking geeft een mate van spreiding weer die de manier aanduidt waarop de waarden, waargenomen voor de verschillende beschouwde kenmerken, gegroepeerd worden rond de centrale tendens of het rekenkundige gemiddelde.

Figuur 14: Resultaten van de efficiëntiemetingen volgens de DEA-methode

Bron: CREG (resultaten berekend op basis van de reële gegevens voor het jaar 2003)

Deel 3 De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG)

1	DE WERKING VAN DE CREG	60
2	DE ACTIVITEITEN VAN DE CREG	66
3	DE LIJST VAN AKTEN VAN DE CREG IN DE LOOP VAN HET JAAR 2004	71

1. DE WERKING VAN DE CREG

1.1. HET PERSONEEL VAN DE CREG

Op 31 december 2004 telde de CREG eenenzestig personeelsleden, zonder de directeurs, wat neerkomt op een toename met zes personen gedurende het voorbije jaar.

1.2. DE FEDERALE BIJDRAGE

De federale bijdrage²¹⁰ dekt de behoeften van de vier hierna beschreven fondsen. Voor de beschrijving van de heffingsmechanismen, wordt de lezer verwezen naar het Jaarverslag 2003²¹¹.

1.2.1. Het "CREG-fonds"

Het koninklijk besluit van 8 maart 2004²¹² heeft de dekking van de totale werkingskosten van de CREG voor het jaar 2004 vastgesteld op € 12.489.281. Dit bedrag, dat voor 69% wordt gedragen door de elektriciteitssector en voor 31% door de aardgassector, omvat een gedeelte voor de CREG (€ 11.571.533), de ombudsdienst (€ 814.400) en het op peil brengen van de reserve (€ 103.348).

1.2.2. Het "Sociaal fonds voor energie"

Dit fonds, dat sinds 1 juli 2003 is opgenomen in de federale bijdrage, bedraagt voor het jaar 2004 in totaal € 43.709.236,32. Het wordt driemaandelijks gespijsd door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR voor een totaal jaarbedrag van € 25.412.346,96 en door de aardgasleveranciers voor een totaal jaarbedrag van € 18.296.889,36. Naarmate deze bedragen geïnd worden, worden ze overgeschreven naar de Belgische Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (O.C.M.W.), opdat deze hun opdrachten van begeleiding en financiële maatschappelijke steunverlening inzake energielevering zouden kunnen vervullen. De regularisatie van het in 2003 door de elektriciteits- en de aardgassector teveel geïnde bedraagt respectievelijk € 319.973,19 en € 818.594,03 en wordt toegevoegd aan de voornoemde bedragen.

1.2.3. Het "Kyoto-fonds"

Dit fonds wordt uitsluitend gespijsd door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR. Voor het jaar 2004 bedraagt het € 25.396.683,10.

Overeenkomstig artikel 12 van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 betreffende de elektriciteit²¹³, wordt slechts € 2.300.000 door de CREG doorgestort in het organiek begrotingsfonds bestemd voor de financiering van het federale beleid ter reductie van de emissies van broeikasgassen. In afwachting van een latere toewijzing wordt het saldo bij de Nationale Bank van België belegd. Op 31 december 2004 had deze belegging interesten opgebracht voor een totaal bedrag van € 591.178,40. De regularisatie van het in 2003 door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR teveel geïnde bedraagt € 345.772,26 en wordt toegevoegd aan het voornoemde bedrag.

1.2.4. Het "Denuclearisatiefonds"

Ook dit fonds wordt, net zoals het voornoemde, uitsluitend gespijsd door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR. Het beheer ervan werd toevertrouwd aan de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen (N.I.R.A.S.). Het bedrag dat bestemd is voor dit fonds bedraagt € 55.000.000 voor het jaar 2004²¹⁴.

1.3. HET "FONDS BESCHERMDE KLANTEN"

Dit andere nieuwe fonds²¹⁵, opgericht ten gunste van de residentiële beschermde klanten, staat los van de federale bijdrage, maar wordt ook beheerd door de CREG. Voor 2004 bevat het een totaal bedrag van € 22.610.000 en wordt het driemaandelijks gespijsd door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR voor een totaal jaarbedrag van € 15.970.000 en door de aardgasleveranciers voor een totaal jaarbedrag van € 6.640.000. Op 31 december 2004 waren de nadere regels voor de terugbetaling²¹⁶ aan de gas- en elektriciteitsbedrijven die residentiële beschermde klanten tegen sociale maximumprijzen hebben bevoorrad nog niet van kracht geworden.

1.4. HET "FONDS TER COMPENSATIE VAN DE INKOMSTENDERING VAN DE GEMEENTEN"

Dit door de CREG beheerde fonds werd ingesteld door de elektriciteitswet²¹⁷ met terugwerkende kracht vanaf 1 mei 2004 en heeft de compensatie van de inkomstendering van de gemeenten ingevolge de liberalisering van de elektriciteitsmarkt tot doel. Het wordt gespijsd door de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit. Op 31 december 2004 werd er al een bedrag van € 100.421.575,49 in gestort.

²¹⁰ Zoals gedefinieerd in artikel 12, §5, van de elektriciteitswet.

²¹¹ Koninklijke besluiten van 24 maart 2003; zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 3, punt 1.2.

²¹² Koninklijk besluit van 8 maart 2004 tot vaststelling van de bedragen die bestemd zijn voor de financiering van de werkingskosten van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas voor het jaar 2004 (Belgisch Staatsblad van 22 maart 2004).

²¹³ Zie CREG, Jaarverslag 2003, Deel 1, punt 1.2.2.7.

²¹⁴ Koninklijk besluit van 19 december 2003 ter vaststelling van de bedragen bestemd voor de financiering van de nucleaire passiva BP1 en BP2 voor de periode 2004-2008, in uitvoering van artikel 4, §2, van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 tot bepaling van de nadere regels betreffende de federale bijdrage tot financiering van sommige openbare dienstverplichtingen en van de kosten verbonden aan de regulering van en controle op de elektriciteitsmarkt.

²¹⁵ Koninklijke besluiten van 22 december 2003 tot bepaling van de nadere regels voor de financiering van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas aan residentiële beschermde klanten.

²¹⁶ Zoals bepaald door de koninklijke besluiten van 21 januari 2004 tot vaststelling van de nadere regels voor de compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen in de elektriciteitsmarkt en de aardgassector en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan (Belgisch Staatsblad van 30 januari 2004).

²¹⁷ Nieuw artikel 22bis van de elektriciteitswet, zoals toegevoegd door artikel 230 van de programmawet van 27 december 2004 (Belgisch Staatsblad van 31 december 2004).

Tabel 21: De directies en het personeel van de CREG per 31 december 2004

Voorzitterschap en directie voor marktcontentieux		Directie voor de controle op de prijzen en de rekeningen op de elektriciteitsmarkt	
VANDERVEEREN Christine	Directeur en Voorzitter van het Directiecomité	CAMPS Guido	Directeur
DEVACHT Christiane	Directieassistente	HERNOT Kurt	Directieassistent
<i>Voorzitterschap</i>		DEBIE Guido	
VANDEN BORRE Tom	Hoofdadviseur	de RUETTE Patrick	
DE CORTE Emmanuel	Adviseur (gedetacheerd)	WILBERZ Eric	Hoofdadviseurs
FIERS Jan	Secretaris van het Directiecomité (deeltijds)	CORNELIS Natalie	
<i>Marktcontentieux</i>		COURCELLE Christophe	
HEREMANS Barbara		DEBRIGODE Patricia	
MARTINET Paul	Eerstaanwend adviseurs	LAERMANS Jan	Eerstaanwend adviseurs
DETAND Maria-Isabella		D'HOLLANDER Julien	Adviseur
MEIRE Evi			
MISERQUE Coralie	Adviseurs	Administratieve directie	
DE DONCKER Filip	Adjunct adviseur	LACROSSE Bernard	Directeur
Directie voor de technische werking van de aardgasmarkt		SELLESLAGH Arlette	Directieassistente
PINON Jean-Paul	Directeur	<i>Algemene Raad</i>	
HERREZEEL Marianne	Directieassistente	DELOURME Freddy	Hoofdadviseur
VAN ISTERDAEL Ivo	Hoofdadviseur	FIERS Jan	Secretaris van de Algemene Raad (deeltijds)
CLAUWAERT Geert		VAN KELECOM Inge	Polyvalente secretaresse (deeltijds)
CUJPERS Christian		<i>Algemene Administratie</i>	
GOUVERNEUR Bruno		JANSSENS Michèle	Office Manager
VAN HAUWERMEIREN Geert	Eerstaanwend adviseurs	LAGNEAU Vincent	Informaticus
CLUEDTS Stephan		ESSER Mercédès	
PIERREUX Nicolas	Adviseurs	HAESSENDONCK Herman	Vertalers
Directie voor de controle op de prijzen en de rekeningen op de aardgasmarkt		LOI Sofia	Coördinatrice
POSSEMIERS François	Directeur	VAN KELECOM Inge	Polyvalente secretaresse (deeltijds)
DE PEUTER Caroline	Directieassistente	CEUPPENS Chris	
ROMBAUTS Josiane	Hoofdadviseur	WYNS Evelyne	Polyvalente bedienden
ALLONSIUS Johan		<i>Financiën</i>	
JACQUET Laurent		SCIMAR Paul	Financieel verantwoordelijke
LOCQUET Koen	Eerstaanwend adviseurs	LECOCQ Nathalie	Boekhoudster
CUPPENS Wouter		<i>Studies, documentatie en archieven</i>	
DUBOIS Frédéric		PARTSCH Gwendoline	
GILLOT Mathieu		ROOBROUCK Myriam	
MAES Tom	Adviseurs	STEELANDT Laurence	Eerstaanwend adviseurs
Directie voor de technische werking van de elektriciteitsmarkt		CHICHAH Chorok	
LEKANE Thomas	Directeur	SMEDTS Hilde	
GOOVAERTS Wendy	Directieassistente	ZEGERS Laetitia	Adviseurs
GHEURY Jacques		HENGESCH Luc	Documentalist
MARIEN Alain			
MEES Emmeric	Hoofdadviseurs		
DE WAELE Bart	Eerstaanwend adviseur		
JAHN Rafaël	Adjunct adviseur		

1.5. DE REKENINGEN 2004

Het totaal van de lasten van de werkingskosten van de CREG bedraagt voor het boekjaar 2004 € 11.394.762,39, wat overeenkomt met 98,5% van het budget voorzien in het voornoemde koninklijk besluit van 8 maart 2004²¹⁸.

De teveel geïnde toeslag die de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR (€ 82.203,55) en de aardgasleveranciers (€ 825.761,73) in 2003 effectief van hun afnemers terugkregen, en die geregulariseerd werd in 2004, vult de opbrengsten aan met betrekking tot het deel van de bijdrage voorzien om de werkingskosten van de CREG te dekken. Het bedrag van deze overtollige opbrengsten die in 2004 door dezelfde operatoren werden vrijgemaakt, was echter nog niet gekend op het ogenblik dat de huidige rekeningen werden afgesloten.

Er dient ook genoteerd dat de ombudsdienst nog altijd niet werd opgericht in 2004, terwijl € 814.400 bestemd was voor de financiering ervan.

Zodoende bedraagt het overschot van de opbrengsten tegenover de reële lasten van de CREG € 1.984.458,71 voor het boekjaar 2004. Dit bedrag zal in mindering gebracht worden van het bedrag dat moet gefinancierd worden met de opbrengst van de federale bijdrage bij de eerstvolgende berekening van de toeslagen en zal het voorwerp uitmaken van een regularisatie, zoals voorzien in artikel 11, §4, van het koninklijk besluit van 24 maart 2003 betreffende de elektriciteit.

²¹⁸ Zie Deel 3, punt 1.2.1., van dit verslag.

Tabel 22: Resultatenrekening per 31 december 2004 (€)

RUBRIEK	BESCHRIJVING	2004	2003
Personeelskosten	Bezoldigingen en lasten	6.792.315,31	5.646.139,58
	Voorzieningen voor vergoedingen bij vertrek directeurs	145.000,00	120.000,00
	Voorzieningen vakantiegeld 2005	1.080.634,94	654.432,12
	Uitzendkrachten	15.284,71	16.136,16
	Aanwervingskosten	77.692,55	203.718,03
	Opleidingen, seminaries	57.377,53	70.789,24
	Leasingwagens personeel CREG	174.476,62	109.898,57
	Belasting over de Toegevoegde Waarde	52.281,77	72.198,54
	Subtotaal	8.395.063,43	6.893.312,24
	Instanties	Vergoedingen Algemene Raad (presentiegeld)	91.304,70
Subtotaal		91.304,70	57.113,34
Subtotaal "Personeelskosten"		8.486.368,13	6.950.425,58
Externe experts	Externe studies	703.901,65	530.285,00
	Communicatiedienst	50.098,63	48.624,85
	Vertalers, Revisor, Advocaten, Sociaal Secret.,...	242.844,08	142.223,58
	Geschillenkamer	0,00	0,00
	Subtotaal	996.844,36	721.133,43
Werkingskosten	Huur lokalen en gemeenschappelijke lasten	812.899,55	836.576,37
	Huur parkeerruimten	50.175,16	42.736,20
	Onderhoud lokalen en veiligheid	104.539,15	97.388,24
	Onderhoud materiaal	39.185,54	45.654,73
	Documentatie	75.489,35	78.948,09
	Telefoon, post, Internet	70.460,76	55.959,04
	Kantoorbenodigdheden	60.242,61	55.445,39
	Vergaderings- en representatiekosten	82.760,33	79.200,73
	Reiskosten (incl. naar het buitenland)	23.168,74	34.275,09
	Lidgeld aan verenigingen	32.148,00	13.244,32
	Verzekeringen, taksen en diverse kosten	105.654,98	112.315,42
	Belasting over de Toegevoegde Waarde	253.010,53	273.975,51
	Subtotaal	1.709.734,70	1.725.719,13
Afschrijvingen	Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	136.709,07	123.146,85
	Afschrijvingen op leasing	55.433,31	36.331,48
	Subtotaal	192.142,38	159.478,33
Financiële kosten	Financiële lasten op leasing en leningen	6.594,65	15.944,14
	Andere	3.078,17	2.366,41
	Subtotaal	9.672,82	18.310,55
Subtotaal "Werkingskosten"		2.908.394,26	2.624.641,44
Ombudsdienst		0,00	0,00
TOTAAL VAN DE LASTEN		11.394.762,39	9.575.067,02
Opbrengsten	Bijdragen en toeslagen werkingskosten (met inbegrip van de Ombudsdienst)	12.385.932,95	11.600.000,01
	Regularisatie ELIA dienstjaar 2002	0,00	330.566,96
	Regularisatie ELIA dienstjaar 2003	82.203,55	0,00
	Regularisatie Gasleveranciers dienstjaar 2003	825.761,73	0,00
	Regularisatie CREG dienstjaar 2004	- 1.984.458,71	- 2.406.721,24
	Overige bijdragen	5.739,46	9.619,73
	Subtotaal	11.315.178,98	9.533.465,46
Financiële opbrengsten	Opbrengsten van vlottende activa	60.070,11	33.174,28
	Overige financiële opbrengsten	8,11	597,68
Subtotaal		60.078,22	33.771,96
Uitzonderlijke opbrengsten	Overige uitzonderlijke opbrengsten	19.505,19	7.829,60
Subtotaal		19.505,19	7.829,60
TOTAAL VAN DE OPBRENGSTEN		11.394.762,39	9.575.067,02
RESULTAAT VAN HET DIENSTJAAR		0,00	0,00

Tabel 23: Balans per 31 december 2004 (€)

ACTIVA	2004	2003
VASTE ACTIVA		
Immateriële en materiële vaste activa	360.936,02	493.963,43
Informatica- en telefoonmateriaal 2000	0,00	1.523,63
Kantoormeubilair en decoratie 2000	0,00	114.232,16
Ander informatica- en telefoonmateriaal	104.330,41	86.892,85
Ander kantoormeubilair en decoratie	97.812,95	114.231,62
Inrichting van het gebouw	158.792,66	177.083,17
Leasing	46.469,78	102.339,59
Materiaal in leasing	46.469,78	102.339,59
Financiële vaste activa	344,42	344,42
Diverse borgstellingen	344,42	344,42
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen op ten hoogste één jaar	41.336,58	608.731,89
Handelsvorderingen	683,09	550,00
Overige vorderingen	40.653,49	608.181,89
Geldbeleggingen en beschikbare waarden	189.017.492,82	40.354.549,68
Zichtrekening CREG	3.178.293,33	3.182.104,98
Deposito CREG bij NBB	3.500.000,00	3.000.000,00
Sociaal fonds voor energie	12.045.568,02	10.819.311,18
Kyoto-fonds	6.486.266,12	6.351.694,44
Deposito Kyoto bij NBB	40.775.000,00	17.000.000,00
Fonds beschermde klanten	22.609.999,99	0,00
Fonds inkomstenderving gemeenten	100.421.575,49	0,00
Kassen	789,87	1.439,08
Overlopende rekeningen	920.791,11	784.927,23
TOTAAL ACTIVA	190.387.370,73	42.344.856,24
PASSIVA	2004	2003
EIGEN VERMOGEN		
Vermogen aan materiële vaste activa 2000	0,00	115.755,79
Overgedragen winst	1.314.221,78	1.314.221,78
Voorzieningen	365.000,00	220.000,00
Arbeidsovereenkomsten directeurs	365.000,00	220.000,00
SCHULDEN		
Schulden op meer dan één jaar	1.858.887,80	1.786.469,78
Sectoriële reserve	1.843.348,02	1.739.999,98
Leasingschulden	15.539,78	46.469,80
Schulden op ten hoogste één jaar	186.849.261,15	38.908.408,89
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	30.930,02	55.869,81
Handelsschulden	2.253.945,24	3.323.580,09
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	2.040.903,08	1.329.914,38
Diverse schulden (Sociaal fonds voor energie O.C.M.W.)	12.045.568,02	10.786.339,06
Diverse schulden (Kyoto-fonds)	47.446.339,31	23.412.705,55
Diverse schulden (Fonds beschermde klanten)	22.609.999,99	0,00
Diverse schulden (Fonds inkomstenderving gemeenten)	100.421.575,49	0,00
Overlopende rekeningen	0,00	0,00
TOTAAL PASSIVA	190.387.370,73	42.344.856,24

Bron: CREG

1.6. HET VERSLAG VAN DE BEDRIJFSREVISOR OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2004

Inleiding

Overeenkomstig de opdracht die ons werd toevertrouwd door het directiecomité conform artikel 9, §1 van het koninklijk besluit van 10 oktober 2001 (tot goedkeuring van het huishoudelijk reglement), hebben wij de eer U verslag uit te brengen over de rekeningen van het voorbije boekjaar.

Wij hebben de controle uitgevoerd van de boekhouding en de rekeningen van de commissie, opgesteld onder de verantwoordelijkheid van het directiecomité, voor het boekjaar afgesloten per 31 december 2004.

Deze rekeningen zijn samengevat in een staat van activa en passiva, waarvan het totaal € 190.387.371 bedraagt, en in een resultatenrekening, waarvan het saldo nul bedraagt en het totaal van opbrengsten en lasten € 11.394.762 bedraagt.

Verklaring over de rekeningen zonder voorbehoud

Onze controles werden verricht overeenkomstig de normen van het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Deze beroepsnormen eisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de rekeningen geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

Overeenkomstig deze normen, hebben wij rekening gehouden met de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de commissie, alsook met de procedures van interne controle. De verantwoordelijken hebben onze vragen naar opheldering of inlichtingen duidelijk beantwoord. Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de rekeningen. Wij hebben de gegrondheid van de waarderingsregels en de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel, geeft de staat van activa en passiva afgesloten op 31 december 2004 evenals de resultatenrekening voor het boekjaar 2004, een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de commissie, op basis van de waarderingsregels aangenomen door het directiecomité.

Bijkomende verklaringen en inlichtingen

Wij vullen ons verslag aan met de volgende bijkomende verklaringen en inlichtingen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de rekeningen te wijzigen:

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, wordt de boekhouding gevoerd overeenkomstig de algemene regels van de wet van 17/7/1975 op de boekhouding van de ondernemingen.
- Zoals vermeld in het jaarverslag opgesteld door het directiecomité, was het bedrag van de regularisaties voor het boekjaar 2004 tussen de beheerder van het transmissienet van elektriciteit en de gasleveranciers, enerzijds, en de commissie, anderzijds, te berekenen overeenkomstig artikels 6, §2 en 5, §2, van de koninklijke besluiten van 24 maart 2003 betreffende de financiering van de commissie, respectievelijk voor de elektriciteitsmarkt en de aardgasmarkt, ongekend op de datum waarop de rekeningen per 31 december 2004 van de commissie werden vastgesteld en kon het dus niet in aanmerking genomen worden. De regularisaties in verband met het vorige boekjaar werden integendeel geboekt.
- Wij hebben geen enkele overtreding van de "elektriciteits- en gaswetten" of hun uitvoeringsbesluiten vastgesteld, voor wat betreft de verrichtingen die uit de rekeningen van de commissie blijken.

André KILLESSE
Bedrijfsrevisor
Battice, 18 februari 2005.

2. DE ACTIVITEITEN VAN DE CREG

2.1. DE ALGEMENE RAAD

Voor het eerst sinds de oprichting van de CREG werd de in 2001 aangestelde Algemene Raad vernieuwd²¹⁹. Ter gelegenheid van de vergadering van 17 maart 2004 ving de Algemene Raad zijn tweede zittingsperiode aan.

De Algemene Raad is in de loop van het jaar 2004 elf maal bijeengekomen.

In januari 2004 nam de Minister van Energie deel aan de werkzaamheden van de Algemene Raad en zette hij de grote lijnen uiteen van het beleid dat zijn kabinet wilde volgen. Omdat deze vergadering plaats had onmiddellijk na de Ministerraad van Gembloers op 16 en 17 januari 2004, kon de Algemene Raad bijgevolg uit eerste hand kennismaken van verklaringen en commentaren in verband met, onder meer, de degressiviteit van de federale bijdrage, de investeringen in windenergie en de VPP²²⁰. Hierbij werd de gelegenheid geboden tot een ruime gedachtewisseling met de Algemene Raad.

In september 2004 hoorde de Algemene Raad de uiteenzetting van de Algemene Directie van de N.V. FLUXYS over het verloop en de gevolgen van het ongeval in Gellingen op 30 juli 2004.

In oktober 2004 nam de Algemene Raad kennis van het algemeen budget voor 2005 van de CREG en keurde hij het hem betreffende hoofdstuk goed.

Nog in oktober 2004 werd aan de Algemene Raad de studie voorgesteld die hij eind 2003 besteld had bij de consultant London Economics, betreffende de werking van de elektriciteitsmarkt in België in een Europees perspectief, ten einde de onvolmaaktheden en moeilijkheden van de huidige Belgische markt op te sporen²²¹. Het Directiecomité heeft tijdens de realisatie van de studie de opvolging ervan verzekerd en dit op vraag van de Algemene Raad die concrete maatregelen zal voorstellen begin 2005.

In december 2004, ten slotte, keurde de Algemene Raad het ontwerp goed van een samenwerkingsakkoord inzake de uitwisseling van vertrouwelijke gegevens tussen regulatoren onderling²²².

De deelname van een vertegenwoordiger van de Minister van Energie aan de vergaderingen van de Algemene Raad maakte het bovendien mogelijk de werkzaamheden op de dringendste aspecten af te stemmen en op de hoogte gehouden te worden van de regeringsbekommernissen terzake.

De wijzigingen binnen de federale regering verhinderden overigens geenszins de vertegenwoordiging van de regering in de Algemene Raad²²³.

Zoals de voorgaande jaren sprak de Algemene Raad zich uit over de voorstellen, studies en adviezen van het Directiecomité waarvan hij het nodig achtte ze te onderzoeken, alsook over de vragen gesteld door de Minister van Energie, meer bepaald op basis van het denkwerk verricht door de volgende werkgroepen:

- de werkgroep "*Maximumprijzen*" onderzocht het advies van het Directiecomité over de vergelijking van de verkoopprijzen 2003 van elektriciteit aan de captive klanten in België met de vier buurlanden, rekening houdend met de regeringsbeslissingen van 5 april 2000. Deze werkgroep onderzocht tevens de ontwerpen van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas door de distributienetbeheerders aan de eindafnemers wiens leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als residentiële beschermde klanten kunnen beschouwd worden²²⁴;
- de werkgroep "*Heffingen op het transmissienet van elektriciteit*" werd opgericht om de problemen te volgen in verband met de invoering van de federale bijdrage en verschillende heffingen. Het onderzoek, dat eerst betrekking had op de degressiviteitsproblemen die besproken werden tijdens de Ministerraad van Gembloers, werd vervolgens uitgebreid tot de hele problematiek van de federale bijdrage. In dit dossier steunt de Algemene Raad het Directiecomité bij de voortzetting van zijn werkzaamheden en zal hij de voorstellen ervan onderzoeken²²⁵;
- de werkgroep "*Plan voor de ontwikkeling van het transmissienet van elektriciteit*" beëindigde haar onderzoek van het ontwikkelingsplan van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR en van de studie van het Directiecomité over het ontwikkelingsplan van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR²²⁶;
- de werkgroep "*Werking van de elektriciteitsmarkt*" heeft de activiteiten van de werkgroep "*Virtual Power Plants*"²²⁷ over-

²¹⁹ Ministerieel besluit van 5 maart 2004 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 februari 2001 tot benoeming van de leden van de algemene raad van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (Belgisch Staatsblad van 12 maart 2004).

²²⁰ Engelse afkorting van *Virtual Power Plants* of virtuele productiecapaciteit van elektriciteit.

²²¹ Studie ARCG-LE102004 van London Economics met betrekking tot de structuur en werking van de elektriciteitsmarkt in België in een Europees perspectief, oktober 2004. Deze studie werd uitgevoerd op vraag van de Algemene Raad en is beschikbaar op de website van de CREG.

²²² Zie Deel 3, punt 2.4., van dit verslag.

²²³ De heer Marc Verwilghen werd bij besluit van 18 juli 2004 aangesteld tot Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid (Belgisch Staatsblad van 19 juli 2004), ter vervanging van Mevrouw Fientje Moerman.

²²⁴ Zie Deel 1, punt 2.7. en Deel 2, punt 2.9., van dit verslag.

²²⁵ Zie Deel 2, punt 2.3.1.5., van dit verslag.

²²⁶ Zie Deel 2, punt 2.2.3., van dit verslag.

²²⁷ Zie Jaarverslag 2003, Deel 3, punt 2.1.

genomen en haar denkwerk verruimd tot de problemen die zich stellen bij de inwerkingstelling van een markt, door onder meer de voorwaarden voor de oprichting van een elektriciteitsbeurs in België te onderzoeken. Met het oog daarop werden de buitenlandse experts van APX en POWERNEXT gehoord. De resultaten van de twee eerste VPP-veilingen stonden op de agenda van deze werkgroep.

Eind 2004 vatte deze werkgroep tevens het kritisch onderzoek aan van de voornoemde studie van de consultant London Economics;

- de werkgroep "*Componenten van de elektriciteitsprijzen*" onderzocht de studie die het Directiecomité in opdracht van de federale regering maakte over de componenten van de elektriciteitsprijs in België en in de buurlanden en hun evolutie van 1999 tot 2003²²⁸;
- de werkgroep "*Indicatief plan gas 2004-2014*" boog zich over het voorstel van indicatief plan van bevoorrading in aardgas 2004-2014²²⁹;
- de werkgroep "*L-gas*" werd opgericht om de studie van het Directiecomité betreffende de concurrentie op de L-gasmarkt (Slochteren) te onderzoeken. Dit document maakte deel uit van de studies die aangekondigd werden in het indicatief plan van bevoorrading in aardgas 2001-2011²³⁰;
- de werkgroep "*Regulering*" werd opgericht om de hele problematiek te onderzoeken in verband met de omzetting in Belgisch recht van de nieuwe elektriciteits- en gasrichtlijnen van 26 juni 2003²³¹;
- de werkgroep "*Indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit 2005-2014*" vatte het onderzoek aan van het door het Directiecomité opgestelde voorstel. De conclusies van de werkzaamheden worden verwacht in het begin van 2005²³²;
- een *ad hoc* werkgroep onderzocht de studie van het Directiecomité in verband met de overname, door SUEZ-TRACTEBEL, van de aandelen van SHELL BELGIUM in de N.V. DISTRIGAS en de N.V. FLUXYS²³³.

Deze verschillende werkgroepen bereidden de standpunten en de beslissingen van de Algemene Raad voor. In dit kader verstrekte de Algemene Raad adviezen en aanbevelingen met betrekking tot:

- het plan voor de ontwikkeling van het transmissienet van elektriciteit 2003-2010²³⁴:

De Algemene Raad verstrekte een uitvoerige aanbeveling in verband met dit eerste plan, die over het algemeen de vragen, de analyse en de conclusies van het Directiecomité bijtreedt. Er werden echter verdeelde adviezen uitgebracht over de voorwaarden van de investeringen die tijdens de eerste fase (tot in 2006) moeten gebeuren. Voor de tweede periode (2006-2010) vraagt de Algemene Raad dat een nieuw plan zou opgesteld worden waarin niet alleen de conclusies van de lopende studies worden opgenomen, maar ook de reglementaire en politieke informatie en beslissingen die op dat ogenblik ter beschikking zullen zijn.

- de studie betreffende de concurrentie op de L-gasmarkt²³⁵:

De Algemene Raad keurt de voornaamste analyses van het Directiecomité goed, in het bijzonder deze met betrekking tot de structuur van het Gasgebouw in het licht van het Europees recht. De Algemene Raad verzoekt het Directiecomité een scenario te onderzoeken om geleidelijk een einde te stellen aan de invoer van L-gas onder bepaalde voorwaarden, die onder meer verband houden met de economische en technische voorwaarden van een dergelijke overgang.

- de nodige regulerende maatregelen voor de oprichting van een Belgische elektriciteitsbeurs²³⁶:

De Algemene Raad deelt in hoofdzaak de standpunten van het Directiecomité aangaande de onafhankelijkheid van de aandeelhouders in de elektriciteitsbeurs ten opzichte van de andere marktspelers, evenals aangaande de noodzaak om de beursoperator strikte regels van *corporate governance* op te leggen. Voor de Algemene Raad is de oprichting van een dergelijke beurs pas relevant indien ze aan POWERNEXT en APX wordt gekoppeld. De liquiditeit van de Belgische markt is in dat opzicht ontoereikend, zodat een koppeling met deze markten een betere liquiditeit van de totale markt zou kunnen verzekeren. Volgens de Algemene Raad is er, mits de nodige wetswijzigingen, niets dat de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR zou beletten om operator van de Belgische beurs te worden, voor zover ze aan de voorwaarden van voldoende onafhankelijkheid beantwoordt.

- de ontwerpen van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas door de distributienetbeheerders aan de eindafnemers waarvan het leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie, kunnen beschouwd worden²³⁷:

²²⁸ Zie Deel 2, punt 2.9.1., van dit verslag.

²²⁹ Zie Deel 1, punt 2.9., van dit verslag.

²³⁰ Zie CREG, Jaarverslagen 2001 (Deel 2, punt 2.4.), 2002 (Deel 2, punt 3.4.) en 2003 (Deel 2, punt 3.3.).

²³¹ Zie Delen 1 en 2, punt 1.1., van dit verslag.

²³² Zie Deel 2, punt 2.1.1., van dit verslag.

²³³ Zie Deel 1, punt 2.12., van dit verslag.

²³⁴ Zie Deel 2, punt 2.2.3., van dit verslag.

²³⁵ Zie Deel 1, punt 2.11., van dit verslag.

²³⁶ Zie Deel 2, punt 2.7., van dit verslag.

²³⁷ Zie Deel 1, punt 2.7. en Deel 2, punt 2.9., van dit verslag.

De Algemene Raad heeft aangedrongen op een gelijklopende aanpak en de goedkeuring van zoniet gemeenschappelijke, dan toch gelijkaardige maatregelen voor de beide sectoren: elektriciteit en gas.

De Algemene Raad heeft geenszins een eventuele prijsreferentie afkomstig van de captieve markt uitgesloten. Deze prijs zou voldoende laag moeten zijn om mensen met financiële moeilijkheden niet te benadelen. De Algemene Raad heeft erop gewezen dat in dit domein de oprichting van de door de wet van 20 maart 2003²³⁸ geplande "ombudsdienst" het mogelijk zou moeten maken om in gebreke blijvende afnemers een oplossing te helpen vinden.

- de evaluatie op 20 juni 2004 van de invoering van virtuele productiecapaciteit van elektriciteit²³⁹:

De Algemene Raad heeft vastgesteld dat het mechanisme van de VPP niet tot het ter beschikking stellen van nieuwe productiecapaciteit aan derden heeft geleid, maar een soort van voorverkoop vormt die slechts tot mededinging op het niveau van de groothandelsprijzen leidt. Om die reden vraagt de Algemene Raad het Directiecomité om grondigere studies te ondernemen, onder meer bij eindafnemers, zowel industriële als leveranciers aan de distributie, en tevens de impact van de VPP op de verschillende energiestromen te onderzoeken, zowel bij de invoer als bij de uitvoer op de Belgische markt, in het bijzonder ten opzichte van Nederland.

- het indicatief plan van bevoorrading in aardgas 2004-2014²⁴⁰:

De Algemene Raad vraagt dat dit plan zou gevolgd worden door een *monitoring* van de investeringen in verhouding tot de evolutie van de vraag ten opzichte van de voorspellingen. De Algemene Raad acht het niet aangewezen om, in het kader van het indicatief plan, een link te leggen tussen de Kyoto-akkoorden en de wet op de uitstap uit kernenergie daar niet alle gevolgen, zowel negatieve als positieve, zoals bijvoorbeeld de problematiek van het kernafval, in beschouwing genomen worden omwille van het feit dat ze betrekking hebben op de gasproblematiek. De Algemene Raad raadt aan het begrip "doorvoer" enkel te gebruiken in de context van aardgasstroom en niet in de context van vervoerscapaciteit. Mits rekening werd gehouden met deze opmerkingen, keurde de Algemene Raad het plan goed.

- de studie over de gevolgen van de verwerving, door SUEZ-TRACTEBEL van aandelen in de N.V. DISTRIGAS en de N.V. FLUXYS, voordien in handen van SHELL BELGIUM²⁴¹:

De overname van de aandelen van SHELL vormt een investering met privé-karakter die onder de vrijheid van ondernemen valt. De Algemene Raad stelt vast dat noch de Regering, noch de regulator een dergelijke operatie mogen tegengaan. Volgens de Algemene Raad moeten adequate preventieve maatregelen toelaten om elke eventuele disfunctie van de gas- en elektriciteitsmarkt te voorkomen. De aanbevelingen van het Directiecomité in dit dossier worden door de Algemene Raad gesteund. De Algemene Raad²⁴² wenst op de hoogte gehouden te worden van het vervolg van dit dossier en heeft de betrokken partijen gevraagd hem dergelijke informatie over te maken.

- de omzetting in Belgisch recht van de richtlijnen 2003/54/EG en 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markten van gas en elektriciteit²⁴³:

De Algemene Raad heeft op eigen initiatief een advies over deze omzetting uitgebracht²⁴⁴, waarin hij vaststelt dat de nieuwe richtlijnen slechts weinig wetswijzigingen vereisen, maar dat andere maatregelen noodzakelijk blijken om de werking van de Belgische markt te verzekeren en meent dat de omzetting een goede gelegenheid is om die te nemen.

Wat de regulerende instantie betreft, betreurt de Algemene Raad dat de voorontwerpen van wet de CREG geenszins in haar bevoegdheden bevestigen, zoals bedoeld in artikel 23 van de elektriciteitsrichtlijn en artikel 25 van de gasrichtlijn. De Algemene Raad betreurt dat de organisatie van een sociaal overleg, dat onontbeerlijk is met betrekking tot het energie-dossier, geen deel uitmaakte van de regerings-bekommernissen.

In verband met de onafhankelijkheid van de beheerder van het transmissienet voor elektriciteit, is de Algemene Raad van oordeel dat de voorschriften moeten behouden blijven en dat een grondigere controle nodig blijft zolang markspelers op de energiemarkt rechtstreeks of onrechtstreeks belangen hebben in de netbeheerder. De Algemene Raad wijst erop dat de voorgestelde maatregelen minder ver gaan voor gas dan voor elektriciteit.

Wat de tariefgoedkeuring betreft, is de Algemene Raad van oordeel dat de voorgestelde hervorming rekening moet houden met de ervaring opgedaan door het Directiecomité. Over het algemeen staat de Algemene Raad kritisch tegenover de voorontwerpen van wet daterend van juli 2004.

²³⁸ Wet van 20 maart 2003 tot wijziging van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 en van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

²³⁹ Zie Deel 2, punt 2.1.5., van dit verslag.

²⁴⁰ Zie Deel 1, punt 2.9., van dit verslag.

²⁴¹ Zie Deel 1, punt 2.12., van dit verslag.

²⁴² Met uitzondering van het VBO (Verbond van Belgische Ondernemingen) dat zich onthouden heeft in dit advies.

²⁴³ Zie Delen 1 en 2, punt 1.1., van dit verslag.

²⁴⁴ Het advies geeft de mening van de stemgerechtigde leden van de Algemene Raad weer, met uitzondering van de vertegenwoordigers van de federale regering die niet aan de stemming deelnamen. De opmerkingen van de overige leden werden als bijlage bij het advies gevoegd.

2.2. DE CREG BINNEN DE CEER

In het tweede werkingsjaar van de *Council of European Energy Regulators* (CEER) werd de Duitse regulator als nieuw lid verwelkomd. Eind 2004 was de CEER samengesteld uit zesentwintig bevoegde overheden (België, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Hongarije, Ierland, IJsland, Italië, Letland, Litouwen, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Republiek Tsjecho, Slovenië, Slowakije, Spanje en Zweden).

Teneinde de activiteiten van de CEER verder af te stemmen op de noden en op de marktomstandigheden, werden de werkgroepen licht gewijzigd. In 2004 telde de organisatie vijf werkgroepen (*Working Group*) en verscheidene studiegroepen (*Task Force*):

- de werkgroep "*Gas*" heeft tot doel het Forum van Madrid²⁴⁵ voor te bereiden en de opvolging ervan te verzekeren, met name wat betreft tariefsystemen, doorvoer, *hubs*, opslag en flexibiliteit, balanceringsregels, richtlijnen van goede praktijk, technische interoperabiliteit en capaciteit van de netwerken. De werkzaamheden van deze werkgroep spelen zich af in de werkgroepen "*Toegangsregels*", "*Gasbalancing*" en "*Gasinfrastructuur*";
- de werkgroep "*Elektriciteit*" spitst haar activiteiten toe op het bereiken van een efficiënte en competitieve eenheidsmarkt inzake elektriciteit. Ze besteedt bijzondere aandacht aan technische kwesties in verband met de ontwikkeling van een eenheidsmarkt, de grensoverschrijdende handel en de vergoeding van de inter-transmissienetbeheerders, het congestiebeheer, de infrastructuur en de handelslijnen, de markten voor balanceren en piekcapaciteit en het operationeel handboek van UCTE²⁴⁶. De drie studiegroepen in de schoot van deze werkgroep zijn elektriciteitsinfrastructuur, de vergoeding van de inter-transmissienetbeheerders en netbeheer;
- de werkgroep "*Eenheidsmarkt inzake energie*" legt zich toe op strategische vraagstukken met als doel een plan vast te stellen dat aangeeft hoe de stap van regionale markten naar één eenheidsmarkt kan worden gezet. In deze werkgroep werden drie studiegroepen opgericht: "*Regionale energiemarkt*", "*Mededinging en Opvolging van de ontvlechting*" en "*Opvolging van de bevoorradingszekerheid*";

- de werkgroep "*Regulering in Zuidoost-Europa*" verleent bijstand aan de totstandkoming van een vrije energiemarkt in Zuidoost-Europa, die geïntegreerd wordt binnen de Europese eenheidsmarkt. De werkzaamheden van deze werkgroep steunen op regels die tegen 2005 op Europees vlak zullen ontwikkeld zijn. Op deze wijze kan een eigen CEER-standpunt ontwikkeld worden in het kader van het Forum van de regulatoren van Zuidoost-Europa (het Forum van Athene);
- de werkgroep "*Nieuwe Lidstaten*" heeft tot doel toe te zien op een optimale integratie van de regulatoren van de nieuwe Lidstaten in de structuur van de CEER. In het licht hiervan helpt deze werkgroep de nieuwe Lidstaten bij het voorbereiden van de implementatie van het *acquis communautaire* en biedt ze steun bij de oprichting van nieuwe regulatoren.

De CREG neemt actief deel aan de verschillende werk- en studiegroepen (Gas, Elektriciteit, Eenheidsmarkt inzake energie) en verzekert het co-voorzitterschap van de werkgroep "*Gas*".

2.3. DE CREG BINNEN DE ERGEG

De *European Regulators Group for Electricity and Gas* (ERGEG) is een adviesgroep die werd opgericht door de Europese Commissie om haar te adviseren en bij te staan bij haar actie voor het consolideren van de interne energiemarkt, met name bij de implementatie van de nieuwe gas- en elektriciteitsrichtlijnen en van de verordening betreffende de grensoverschrijdende handel in elektriciteit. De activiteiten van ERGEG spelen zich enerzijds af in de *Gas Focus Group* en anderzijds in de *Electricity Focus Group*.

In 2004 vonden vier vergaderingen van de ERGEG plaats en het werkprogramma voor 2004 werd goedgekeurd tijdens de eerste daarvan. Wat gas betreft, ging de aandacht naar de opslag van gas en de tarieven voor toegang tot het net, met inbegrip van de grensoverschrijdende thema's. Wat elektriciteit betreft, ging de aandacht in het bijzonder naar het congestiebeheer en de tarieven voor de toegang tot het net.

²⁴⁵ Zie Deel 1, punt 1.3., van dit verslag.

²⁴⁶ *Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity*.

2.4. DE CREG EN HET OVERLEG MET DE GEWESTELIJKE REGULATOREN BINNEN BELGIË

In 2004 kwam het structurele overleg tussen de verschillende regulatoren die bevoegd zijn inzake de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt (CREG, VREG, CWaPE en BIM), waartoe eind 2003 beslist werd, echt op gang. Beslist werd dat het overleg volgens een zesmaandelijks altemnerend voorzitterschap telkens door een andere regulator zou worden voorgezeten. De CREG nam het voorzitterschap van het overleg waar tijdens de eerste zes maanden van het jaar en de CWaPE tijdens de zes laatste.

De werkzaamheden van het overleg met de regulatoren vinden plaats binnen zeven werkgroepen: *"Tarificatie"*, *"Informatie-uitwisseling tussen de regulatoren"*, *"Klachtenbehandeling"*, *"Ontwikkelingsplannen en investeringen in de netwerken"*, *"Gasbevoorrading op distributieniveau"*, *"Technische reglementen"* en *"Hernieuwbare energie"*. De CREG neemt het voorzitterschap van de vijf eerste waar.

De belangrijkste thema's die in 2004 in het raam van dit overleg besproken werden, waren het bepalen van een gemeenschappelijk standpunt omtrent de ombudsdienst, het overleg met ENOVER²⁴⁷ en het afsluiten van een overeenkomst tussen de verschillende regulatoren in verband met de uitwisseling van informatie.

²⁴⁷ Energie-Overleggroep Staat-Gewesten.

3. DE LIJST VAN AKTEN VAN DE CREG IN DE LOOP VAN HET JAAR 2004

NUMMER EN DATUM	TITEL
TE2003-1 19.02.2004	Verslag over de transmissietarieven bedoeld in artikel 12, §1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met betrekking tot het exploitatiejaar 2003
TE2003-2 19.02.2004	Verslag over de distributietarieven, bedoeld in artikel 12, §1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, met betrekking tot het exploitatiejaar 2003
TG2003 25.03.2004	Verslag over de tarieven voor de aansluiting op het aardgasvervoersnet en het gebruik ervan, evenals over de tarieven voor de ondersteunende diensten, toegepast in de loop van het jaar 2003
(B)040325-CDC-136/12 25.03.2004 tot 136/18 16.12.2004	C.V. IMEA: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040325-CDC-137/12 25.03.2004 tot 137/18 16.12.2004	C.V. IMEWO: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040325-CDC-138/12 25.03.2004 tot 138/18 16.12.2004	C.V. IVEKA: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040311-CDC-139/8 11.03.2004 tot 139/18 16.12.2004	C.V.B.A. PBE: beslissingen over de hernieuwing van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040701-CDC-140/8 01.07.2004 tot 140/18 16.12.2004	C.V. WVEM: beslissingen over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040325-CDC-141/12 25.03.2004 tot 141/18 16.12.2004	C.V. IVERLEK: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040624-CDC-142/11 24.06.2004 tot 142/14 16.12.2004	EV/GHA: beslissingen over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040325-CDC-143/12 25.03.2004 tot 143/18 16.12.2004	C.V. GASELWEST: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040325-CDC-144/9 25.03.2004 tot 144/17 16.12.2004	C.V.B.A. INTERELECTRA: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor de transmissie-infrastructuur met een spanningsniveau tussen 30 en 70 kV voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van de tariefvoorstellen en de aangepaste tariefvoorstellen met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040325-CDC-145/12 25.03.2004 tot 145/18 16.12.2004	C.V. INTERGEM: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040701-CDC-146/8 01.07.2004 tot 146/11 16.12.2004	C.V.B.A. IVEG: beslissingen over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)

(B)040325-CDC-147/12 25.03.2004 tot 147/18 16.12.2004	C.V. SIBELGAS NOORD: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040318-CDC-150/8 18.03.2004 tot 150/13 20.12.2004	S.C.R.L. SIMOGEL: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination de l'existence d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice d'exploitation 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040318-CDC-151/8 18.03.2004 tot 151/13 20.12.2004	S.C.R.L. IEH: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination de l'existence d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice d'exploitation 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040318-CDC-152/8 18.03.2004 tot 152/13 20.12.2004	S.C.R.L. SEDILEC: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice d'exploitation 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040318-CDC-153/8 18.03.2004 tot 153/13 20.12.2004	S.C.R.L. INTEREST: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice d'exploitation 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040318-CDC-154/8 18.03.2004 tot 154/14 20.12.2004	S.C.R.L. INTERMOSANE: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040318-CDC-155/8 18.03.2004 tot 155/13 20.12.2004	S.C.R.L. IDEG: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040318-CDC-156/8 18.03.2004 tot 156/13 20.12.2004	S.C.R.L. INTERLUX: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040226-CDC-158/7 26.02.2004 tot 158/11 16.09.2004	ETIZ: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004 en over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 (V)
(B)040325-CDC-159/8 25.03.2004 tot 159/14 16.12.2004	AGEM: beslissingen over de goedkeuring van de voorlopige tarieven voor het exploitatiejaar 2004, over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040318-CDC-160/11 18.03.2004 tot 160/17 16.12.2004	S.C.R.L. ALE: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040318-CDC-161/11 18.03.2004 tot 161/17 16.12.2004	S.C. AIESH: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040318-CDC-165/8 18.03.2004 tot 165/14 16.12.2004	S.C.R.L. SIBELGA: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040312-CDC-171/12 12.03.2004 tot 171/19 20.12.2004	S.C.R.L. A.I.E.G.: décisions relatives à l'approbation des tarifs provisoires pour l'exercice d'exploitation 2004, à la détermination d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués pour l'exercice 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040304-CDC-190/7 11.03.2004 tot 190/10 10.06.2004	N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR: beslissingen over de hernieuwing van de voorlopige tarieven en over de vaststelling van een bonus/malus resulterend uit de tarieven toegepast tijdens het exploitatiejaar 2003 (V)

(B)040923-CDC-190/11 23.09.2004	Beslissing over de toepassing door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR van een toeslag tot dekking van de retributie voor het wegenisrecht in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met ingang vanaf 1 juli 2004 (V)
(B)040304-CDC-190/12 23.09.2004 tot 190/14 06.12.2004	N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR: beslissingen over de hernieuwing van de voorlopige tarieven en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040326-CDC-204/10 26.03.2004 tot 204/16 23.12.2004	REGIE DE L'ELECTRICITE DE WAVRE: décisions relatives à la demande d'approbation de la proposition accompagnée du budget pour l'exercice d'exploitation 2004, à la constatation d'un boni ou d'un mali résultant des tarifs appliqués en 2003 et à la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire adaptée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)040701-211/9 01.07.2004 tot 211/12 20.12.2004	N.V. DNB BRUSSELS AIRPORT: beslissingen over de vaststelling van een bonus of een malus resulterend uit de toepassing van de gereguleerde tarieven tijdens het exploitatiejaar 2003 en over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040108-CDC-244 08.01.2004 tot 244/3 20.12.2004	Beslissingen over de vraag tot goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot het vervoersnet van de N.V. FLUXYS
(B)040108-CDC-245/1 08.01.2004 tot 245/3 17.06.2004	Beslissingen over de vraag tot goedkeuring van de belangrijkste voorwaarden voor de toegang tot de methaangasterminal van Zeebrugge van de N.V. FLUXYS LNG
(B)040122-CDC-246 22.01.2004	Beslissing over de goedkeuring van de aangepaste huishoudelijke reglementen van het corporate governance-, audit- en vergoedingscomité en van het huishoudelijke reglement van het directiecomité van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR (V)
(A)040205-CDC-247 05.02.2004	Advies over de heropbouwcode opgesteld door de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR
(C)040122-CDC-248 22.01.2004	Voorstel van aangepaste maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan eindafnemers, thans vastgesteld in de ministeriële besluiten van 15 mei 2003 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan de residentiële beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie en van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van elektriciteit
(C)040122-CDC-249 22.01.2004	Voorstel van aangepaste maximumprijzen voor de levering van aardgas aan eindafnemers, thans bepaald in de ministeriële besluiten van 23 december 2003 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie en van 12 december 2001 houdende vaststelling van de maximumprijzen voor de levering van aardgas
(F)040129-CDC-251 29.01.2004	Studie over het ontwikkelingsplan van de N.V. ELIA SYSTEM OPERATOR
(C)030923-CDC-252 23.09.2003 (buitengegaan in 2004)	Voorstel van ministerieel besluit tot bepaling van het rapporteringsmodel voor het budget en de semesteriële verslagen afgeleverd door de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit (V)
(B)040205-CDC-253 05.02.2004	Beslissing betreffende de algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers
(C)040212-CDC-254 12.02.2004	Voorstel van koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels betreffende de toeslag ter financiering van het netto saldo dat ontstaat uit het verschil tussen de aankoopprijs van het groenestroomcertificaat betaald door de transmissienetbeheerder en de verkoopprijs van dit certificaat op de markt en tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juli 2002 betreffende de instelling van mechanismen voor de bevordering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen (V)
(B)040212-CDC-255 12.02.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van de evaluatiemethode voor en de bepaling van het primair, secundair en tertiair reservevermogen voor 2003 en 2004 (V)
(A)040212-CDC-256 12.02.2004	Advies over de aanvraag van de N.V. FLUXYS voor de toekenning van een vervoersvergunning voor de vervoersinstallaties DN 500 HD Antwerpen (Lillo Menger - Scheldelaan) met drukreducerstation Antwerpen (Lillo Scheldelaan) - station
(F)040219-CDC-257 19.02.2004	Studie over de weerslag van een eventuele beperking van de heffingen op het transmissienet (V)

(A)040219-CDC-258 19.02.2004	Advies over de vergelijking van de verkoopprijzen 2003 van elektriciteit aan de captieve klanten in België met de vier buurlanden, rekening houdend met de regeringsbeslissingen van 5 april 2000 (V)
(F)040311-CDC-259 11.03.2004	Studie over de prijszetting op de markt voor de levering van elektriciteit en aardgas door standaardleveranciers (V)
(F)040311-CDC-260 11.03.2004	Studie over de manier waarop de eerste veiling van virtuele productiecapaciteiten van elektriciteit verlopen is
(A)040315-CDC-261 15.03.2004	Advies over het voorontwerp van koninklijk besluit houdende afbakening van de zone van inplanting voor elektriciteitsproductie in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht (V)
(A)040315-CDC-262 15.03.2004 tot 262/2 03.06.2004	Avis relatifs à la demande et au complément de la demande de la S.A. FLUXYS pour l'octroi d'une autorisation de transport pour les installations de transport de gaz DN250 HP Awans (noeud) - Heers, tronçon Awans - Oreye, et DN150 HP Oreye - Orafti et Oreye - station (gare de piston racleur d'arrivée)
(A)040315-CDC-264 15.03.2004	Advies over de aanvraag van WINGAS GmbH voor de toekenning van een vervoersvergunning voor de vervoersinstallaties DN 500 HD tussen een aftakking op de GTS-leiding aan de Belgisch-Nederlandse grens en de BASF-site te Antwerpen
(A)040318-CDC-265 18.03.2004	Avis relatif à l'octroi d'une autorisation individuelle de fourniture de gaz naturel à ENI (UK) Ltd.
(C)040304-CDC-266 04.03.2004	Voorstel van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit door distributienetbeheerders aan de eindafnemers wiens leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als "residentieel beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie in de zin van artikel 20, §2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt" kunnen beschouwd worden (V)
(B)040325-CDC-267 25.03.2004	Beslissing betreffende de algemene voorwaarden van de contracten van toegangsverantwoordelijke aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers
(F)040408-CDC-268 08.04.2004	Studie over de noodzakelijke regulatieve maatregelen bij de oprichting van een Belgische elektriciteitsbeurs
(A)040408-CDC-269 08.04.2004	Avis relatif à la demande de la S.A. FLUXYS pour l'octroi d'une autorisation de transport pour une canalisation DN150 BP raccordant la canalisation DN300 Wanze - Namur au poste de l'AGL à Andenne (Sclaigneaux)
(B)040603-CDC-270 03.06.2004	Beslissing betreffende de verslagen en gegevens die de N.V. FLUXYS aan de Commissie moet verstrekken met het oog op de controle van de tarieven van het jaar 2003
(B)040603-CDC-271 03.06.2004	Beslissing betreffende de verslagen en gegevens die de N.V. FLUXYS LNG aan de Commissie moet verstrekken met het oog op de controle van de tarieven van het jaar 2003
(F)040422-CDC-272 Rev. 1 22.04.2004	Studie over de componenten van de elektriciteitsprijs in België en in de buurlanden, en hun evolutie van 1999 tot 2003 (V)
(A)040422-CDC-273 22.04.2004	Advies over de aanvraag van de N.V. FLUXYS voor de toekenning van een vervoersvergunning voor de vervoersinstallatie DN 100 LD Merelbeke (Munte) - IMEWO
(B)040713-CDC-274/1 13.07.2004 tot 274/5 23.09.2004	C.V.B.A. GASELWEST: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(F)040713-CDC-275/1 13.07.2004 tot 275/5 23.09.2004	Opdrachthoudende vereniging IGAO: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget van de opdrachthoudende vereniging IGAO voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(B)040713-CDC-276/1 13.07.2004 tot 276/5 23.09.2004	Opdrachthoudende vereniging IMEWO: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(B)040713-CDC-277/1 13.07.2004 tot 277/5 23.09.2004	Opdrachthoudende vereniging INTERGEM: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(B)040713-CDC-278/1 13.07.2004 tot 278/5 23.09.2004	Opdrachthoudende vereniging IVEKA: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2004 (V)

(B)040713-CDC-279/1 13.07.2004 tot 279/5 23.09.2004	Opdrachthoudende vereniging IVERLEK: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(B)040713-CDC-280/1 13.07.2004 tot 280/5 23.09.2004	C.V.B.A. SIBELGAS NOORD: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(B)040713-CDC-281/1 13.07.2004 tot 281/5 23.09.2004	S.C.R.L. INTERCOMMUNALE DE DISTRIBUTION D'ELECTRICITE ET DE GAZ: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(B)040713-CDC-282/1 13.07.2004 tot 282/5 23.09.2004	S.C.R.L. INTERCOMMUNALE DE GAZ DU HAINAUT: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(B)040713-CDC-283/1 13.07.2004 tot 283/5 23.09.2004	S.C.R.L. INTERLUX: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(B)040713-CDC-284/1 13.07.2004 tot 284/5 23.09.2004	S.C.R.L. INTERMOSANE: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(B)040713-CDC-285/1 13.07.2004 tot 285/5 23.09.2004	S.C.R.L. SEDILEC: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(B)040713-CDC-286/1 13.07.2004 tot 286/5 23.09.2004	S.C.R.L. SIMOGEL: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(B)040713-CDC-287/1 13.07.2004 tot 287/5 23.09.2004	S.C.R.L. SIBELGA: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(B)040713-CDC-288/1 13.07.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel met budget van de C.V.B.A. INTERELECTRA - PLIGAS voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(B)040701-CDC-289/1 01.07.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel met budget van de C.V.B.A. IVEG voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(B)040624-CDC-290/1 24.06.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel met budget van de opdrachtgevende vereniging WVEM voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(B)040713-CDC-291/1 13.07.2004 tot 291/2 11.08.2004	ASSOCIATION LIEGEOISE DU GAZ: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(B)040713-CDC-292/1 13.07.2004 tot 292/2 11.08.2004	INTERGAS NETBEHEER B.V.: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2004 (V)
(E)040506-CDC-293 06.05.2004	Voorstel betreffende de toekenning van een individuele vergunning voor de bouw van een installatie voor de productie van elektriciteit op de site van INEOS te Zwijndrecht (V)
(B)040506-CDC-294 06.05.2004	Décision relative à imposer une amende administrative à la COMMUNE DE WAVRE (V)
(B)040610-CDC-295 10.06.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van de evaluatiemethode voor en de bepaling van het primair, secundair en tertiair reservevermogen voor 2005 (V)
(A)040506-CDC-296 06.05.2004	Avis relatif à la demande de la S.A. FLUXYS pour l'octroi d'un avenant à l'autorisation de transport pour une installation d'odorisation dans la station de détente à Court-Saint-Etienne
(A)030513-CDC-297 13.05.2004	Advies over de aanvraag van de N.V. FLUXYS LNG voor de toekenning van een bijvoegsel aan de vervoersvergunning voor de uitbreiding van de LNG-terminal te Zeebrugge

(A)040519-CDC-298/2 20.07.2004	Advies betreffende de kandidatuur van Hubert Lemmens voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit (V)
(A)040519-CDC-299/2 20.07.2004	Avis relatif à la candidature de Daniël Dobbeni pour le mandat de président du Comité de direction du gestionnaire du réseau national de transport d'électricité (V)
(A)040519-CDC-300/2 20.07.2004	Avis relatif à la candidature de Marcus Berger pour le mandat de membre du Comité de direction du gestionnaire du réseau national de transport d'électricité (V)
(A)040519-CDC-301 19.05.2004	Advies betreffende de kandidatuur van Jan Gesquière voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit (V)
(A)040519-CDC-302/2 20.07.2004	Advies betreffende de kandidatuur van Roel Goethals voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit (V)
(A)040519-CDC-303/2 20.07.2004	Advies betreffende de kandidatuur van Frank Vandenberghé voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit (V)
(A)040519-CDC-304/2 20.07.2004	Advies betreffende de kandidatuur van Jacques Vandermeiren voor het mandaat van lid van het directiecomité van de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit (V)
(F)040506-CREG-305 06.05.2004	Studie over de toepassingsproblemen met betrekking tot de federale bijdrage
(F)040513-CDC-306 13.05.2004	Studie over de manier waarop de tweede veiling van virtuele productiecapaciteiten van elektriciteit verlopen is
(C)040519-CDC-307 19.05.2004	Voorstel van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit door distributienetbeheerders aan de eindafnemers wiens leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als "residentieel beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie in de zin van artikel 20, §2, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt" kunnen beschouwd worden (V)
(B)040527-CDC-308 27.05.2004 tot 308/1 20.07.2004	INTERMOSANE: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition de plan comptable analytique pour l'exercice d'exploitation 2004 (V)
(C)040603-CDC-309 03.06.2004	Advies over het ontwerp van ministerieel besluit tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van aardgas door de distributieondernemingen aan de eindafnemers wiens leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als residentieel beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie in de zin van artikel 15/10, §2, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen kunnen beschouwd worden
(A)040617-CDC-310 17.06.2004	Advies over het verlagen van de verbruiksdrampel en het vervroegen van de vrijmakingdatum van de eindafnemers die aangesloten zijn op een aardgasvervoersnet
(A)040617-CDC-311 17.06.2004	Advies over het vervroegen van de vrijmakingdatum van de andere categorieën eindafnemers die aangesloten zijn op het transmissienet
(E)040617-CDC-312 17.06.2004	Voorstel betreffende de toekenning van een vergunning voor de levering van elektriciteit aan ENECO Energie International B.V. (V)
(F)040617-CREG-313 17.06.2004	Studie betreffende de concurrentie op de L-gasmarkt
(A)030624-CDC-314 24.06.2004	Advies over de aanvraag van de N.V. FLUXYS voor de toekenning van een vervoersvergunning voor de vervoersinstallatie Herentals - ontspanning 2
(A)040519-CDC-315 19.05.2004	Avis relatif à la demande de la S.A. FLUXYS pour l'octroi d'un avenant à l'autorisation de transport pour le déplacement de la canalisation DN300 HP située entre Liège (Monsin) et Angleur (Rivage-en-Pot)
(A)040519-CDC-316 19.05.2004	Avis relatif à la demande de la S.A. FLUXYS pour l'octroi d'un avenant aux autorisations de transport pour la modification du tracé des canalisations DN150 BP Angleur (Grosses Battes) - Foret (Prayon), Liège (Chenée) - Lamitref et Liège - ALG Chenée (Secours)
(B)040713-CDC-317 13.07.2004	Beslissing over de bevindingen, verslagen en gegevens die de N.V. FLUXYS aan de Commissie moet verstrekken met het oog op de controle van de tarieven van het jaar 2003
(B)040713-CDC-318 13.07.2004	Beslissing over de bevindingen, verslagen en gegevens die de N.V. FLUXYS LNG aan de Commissie moet verstrekken met het oog op de controle van de tarieven van het jaar 2003
(A)040706-CDC-319 06.07.2004	Avis relatif à la demande de la S.A. FLUXYS pour l'octroi d'un avenant à l'autorisation de transport pour le déplacement de la canalisation DN150/250 HP Namur - Jemeppe-sur-Sambre (Froidmont) à Floreffe (Soye)
(E)040826-CDC-320 26.08.2004	Voorstel betreffende de toekenning van een vergunning voor de levering van elektriciteit aan ESSENT ENERGY TRADING B.V. (V)
(F)040720-CREG-322 20.07.2004	Studie over de evaluatie op 20 juni 2004 van de toepassing van virtuele productiecapaciteiten van elektriciteit (V)
(B)040720-CDC-323 20.07.2004	Décision portant sur la demande d'approbation de plan comptable analytique de la société coopérative à responsabilité limitée "SIMOGEL" (V)

(B)040720-CDC-324 20.07.2004	Décision portant sur la demande d'approbation de la proposition de plan comptable analytique de la société coopérative à responsabilité limitée "INTERCOMMUNALE DE DISTRIBUTION D'ELECTRICITE ET DE GAZ" (V)
(A)040720-CDC-325 20.07.2004	Advies over de aanvraag van de N.V. FLUXYS voor de toekenning van een bijvoegsel aan de vervoersvergunning voor een vervoersinstallatie DN 100 LD Oostende - IMEWO De Keignaert te Zandvoorde
(B)040811-CDC-326 11.08.2004	Décision portant sur la demande d'approbation de la proposition de plan comptable analytique de la société coopérative à responsabilité limitée SEDILEC (V)
(F)040909-CDC-327 09.09.2004	Studie over de controle van het pensioendossier van de elektriciteitsdistributie- en leveringsactiviteit van de Vlaamse gemengde intercommunales (V)
(F)040909-CDC-328 09.09.2004	Etude portant sur le contrôle du dossier des pensions de l'activité de distribution et de fourniture d'électricité des intercommunales mixtes wallonnes (V)
(F)040909-CDC-329 09.09.2004	Etude portant sur le contrôle du dossier des pensions de l'activité de distribution et de fourniture d'électricité de la S.C.R.L. SIBELGA (V)
(B)040916-CDC-330 16.09.2004	Décision relative à la demande d'approbation de la proposition tarifaire pluriannuelle de la S.A. FLUXYS LNG pour l'utilisation des capacités du terminal GNL de Zeebrugge après 2006
(B)040916-CDC-331 16.09.2004	Décision relative au plan comptable analytique déposé par la S.A. FLUXYS LNG pour l'exploitation du terminal GNL de Zeebrugge après 2006
(A)040916-CDC-332 16.09.2004	Advies over de aanvraag van Essent Energie België N.V. voor de toekenning van een vervoersvergunning voor de vervoersinstallaties DN 250 HD tussen een aftakking op het vervoersnet van FLUXYS N.V. en de op te richten WKK-installatie gelegen op de site van INEOS N.V. te Zwijndrecht
(B)041109-CDC-333 09.11.2004 tot 333/1 09.12.2004	C.V.B.A. GASELWEST: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-334 09.11.2004 tot 334/1 09.12.2004	Opdrachthoudende vereniging IGAO: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-335 09.11.2004 tot 335/1 09.12.2004	Opdrachthoudende vereniging IMEWO: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-336 09.11.2004 tot 336/1 09.12.2004	Opdrachthoudende vereniging INTERGEM: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-337 09.11.2004 tot 337/1 09.12.2004	Opdrachthoudende vereniging IVEKA: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-338 09.11.2004 tot 338/1 09.12.2004	Opdrachthoudende vereniging IVERLEK: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-339 09.11.2004 tot 339/1 09.12.2004	C.V.B.A. SIBELGAS NOORD: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-340 09.11.2004 tot 340/1 09.12.2004	S.C.R.L. INTERCOMMUNALE DE DISTRIBUTION D'ELECTRICITE ET DE GAZ: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)041109-CDC-341 09.11.2004 tot 341/1 09.12.2004	S.C.R.L. INTERCOMMUNALE DE GAZ DU HAINAUT: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)041109-CDC-342 09.11.2004 tot 342/1 09.12.2004	S.C.R.L. INTERLUX: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)

(B)041109-CDC-343 09.11.2004 tot 343/1 09.12.2004	S.C.R.L. INTERMOSANE: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)041109-CDC-344 09.11.2004 tot 344/1 09.12.2004	S.C.R.L. SEDILEC: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)041109-CDC-345 09.11.2004 tot 345/1 09.12.2004	S.C.R.L. SIMOGEL: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)041109-CDC-346 09.11.2004 tot 346/1 09.12.2004	S.C.R.L. SIBELGA: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)041109-CDC-347 09.11.2004 tot 347/1 09.12.2004	C.V.B.A. INTERELECTRA - PLIGAS: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-348 09.11.2004 tot 348/1 09.12.2004	C.V.B.A. IVEG: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-349 09.11.2004 tot 349/1 09.12.2004	Oprachthoudende vereniging WVEM: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)041109-CDC-350 09.11.2004 tot 350/1 09.12.2004	ASSOCIATION LIEGEOISE DU GAZ: décisions portant sur la demande d'approbation de la proposition tarifaire et de la proposition tarifaire remaniée, accompagnées du budget pour l'exercice d'exploitation 2005 (V)
(B)041109-CDC-351 09.11.2004 tot 351/1 09.12.2004	INTERGAS NETBEHEER B.V.: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het tariefvoorstel en het aangepaste tariefvoorstel met budget voor het exploitatiejaar 2005 (V)
(B)040923-CDC-352 23.09.2004	Beslissing betreffende de wijziging van de algemene voorwaarden vervat in artikel 11.1 en bijlage 3 van de contracten van toegangsverantwoordelijke aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers
(F)040923-CDC-353 23.09.2004	Studie over de omzetting van de richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van Richtlijn 96/92/EG, en de richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en houdende intrekking van Richtlijn 98/30/EG in Belgisch federaal recht (V)
(B)040930-CDC-354 30.09.2004	Décision relative à la demande d'approbation de la proposition tarifaire pluriannuelle remaniée de la S.A. FLUXYS LNG pour l'utilisation des capacités du terminal GNL de Zeebrugge après 2006
(A)041007-CDC-355 07.10.2004	Advies over de aanvraag van de N.V. FLUXYS voor de toekenning van een vervoersvergunning voor een vervoersinstallatie DN 250 HD Zwijndrecht - Ineos (Essent) WKK te Zwijndrecht
(A)041007-CDC-356 07.10.2004	Advies over de toekenning van een individuele leveringsvergunning voor aardgas aan Norsk Hydro Energie Marketing B.V.
(B)041014-CDC-358/2 28.10.2004	Beslissing betreffende de algemene voorwaarden van de aansluitingscontracten aangeboden door de netbeheerder aan de netgebruikers
(F)041118-CREG-359 18.11.2004	Studie over de gevolgen van de verwerving door SUEZ-TRACTEBEL van de aandelen in DISTRIGAS N.V. en FLUXYS N.V., voordien in handen van SHELL BELGIUM
(F)040923-CREG-360 23.09.2004	Voorstel van indicatief plan van bevoorrading in aardgas
(B)041014-CDC-361 14.10.2004	Décision portant sur la demande d'approbation de la proposition de plan comptable analytique de la société coopérative à responsabilité limitée "INTERCOMMUNALE DE GAZ DU HAINAUT" (V)
(B)041014-CDC-362 14.10.2004	Décision portant sur la demande d'approbation de la proposition de plan comptable analytique de la société coopérative à responsabilité limitée INTERLUX (V)
(B)040930-CDC-363 30.09.2004	Beslissing over de hernieuwing van het mandaat van commissaris-revisor bij de beheerder van het nationaal transmissienet voor elektriciteit (V)

(B)041109-CDC-364 09.11.2004 tot 364/1 09.12.2004	Décisions relatives à la proposition tarifaire et à la "double proposition tarifaire remaniée" relative aux tarifs de raccordement et d'utilisation du réseau de transport ainsi que des services auxiliaires de la S.A. FLUXYS pour l'année 2005 (V)
(B)041109-CDC-365 09.11.2004 tot 365/1 09.12.2004	Décisions relatives à la proposition tarifaire et à la "double proposition tarifaire remaniée" relative aux tarifs de raccordement et d'utilisation du réseau de transport ainsi que des services auxiliaires de la S.A. FLUXYS LNG pour l'année 2005 (V)
(A)041118-CDC-366 18.11.2004	Avis relatif à la demande de la S.A. FLUXYS pour l'octroi d'une autorisation de transport pour l'installation de transport de gaz DN150 HP Visé (Loën - Lixhe)
(A)041118-CDC-367 18.11.2004	Advies over de aanvraag van de N.V. FLUXYS voor de toekenning van een bijvoegsel aan de vervoersvergunning voor de vervoersinstallatie DN350 HD Moortsele - Destelbergen te Melle
(B)041118-CDC-368 18.11.2004 tot 368/1 20.12.2004	C.V.B.A. IVEG: beslissingen over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan en het aangepaste voorstel van analytisch boekhoudplan (V)
(B)041007-CDC-370 07.10.2004	Décision portant sur la demande d'approbation de la proposition de plan comptable analytique de la société coopérative à responsabilité limitée SIBELGA (V)
(B)041209-CDC-372 09.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de C.V.B.A. GASELWEST (V)
(B)041209-CDC-373 09.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de opdrachthoudende vereniging IGAO (V)
(B)041209-CDC-374 09.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de opdrachthoudende vereniging IMEWO (V)
(B)041209-CDC-375 09.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de opdrachthoudende vereniging INTERGEM (V)
(B)041209-CDC-376 09.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de opdrachthoudende vereniging IVEKA (V)
(B)041209-CDC-377 09.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de opdrachthoudende vereniging IVERLEK (V)
(B)041209-CDC-378 09.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de C.V.B.A. SIBELGAS NOORD (V)
(B)041216-CDC-380 16.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de C.V.B.A. INTERELECTRA-PLIGAS (V)
(B)041216-CDC-381 16.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van de opdrachthoudende vereniging WVEM (V)
(B)041220-CDC-382 20.12.2004	Beslissing over de vraag tot goedkeuring van het voorstel van analytisch boekhoudplan van INTERGAS (V)
(B)041220-CDC-383 20.12.2004	Décision portant sur la demande d'approbation de la proposition de plan comptable analytique de la société coopérative intercommunale à responsabilité limitée ASSOCIATION LIEGEOISE DU GAZ (V)
(A)041216-CDC-385 16.12.2004	Avis relatif à la demande de la S.A. FLUXYS pour l'octroi d'une autorisation de transport pour les installations de transport de gaz DN150 HP Eghezée (Raclage - Longchamps station) et DN150 HP Eghezée - Râperie de Longchamps

Verantwoordelijke uitgever

Bernard LACROSSE
Nijverheidsstraat, 26-38
1040 Brussel

Realisatie & Productie

Brief-ink

Foto's

CREG, BRIEF-INK, ELECTRABEL, FLUXYS

CREGI

Nijverheidsstraat, 26-38 • 1040 Brussel
Tel. +32 (0)2 289.76.11 • Fax +32 (0)2 289.76.09
E-mail: info@creg.be • www.creg.be